

STRATEGIA Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030 obejmuje 4 cele strategiczne, 16 celów pośrednich i 21 programów strategicznych, co przedstawiono na rycinie.

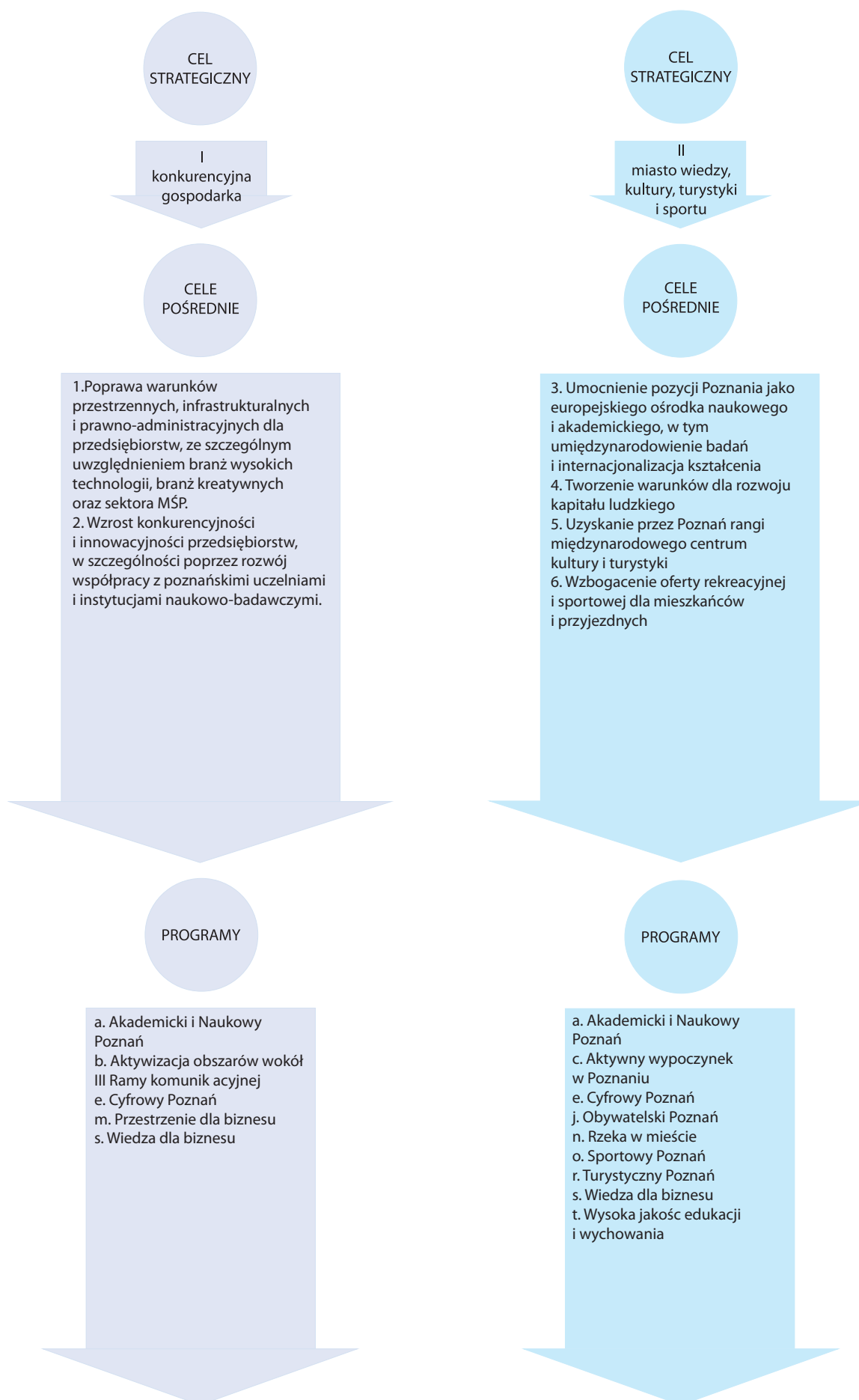
XII. SUBSTRATEGIE

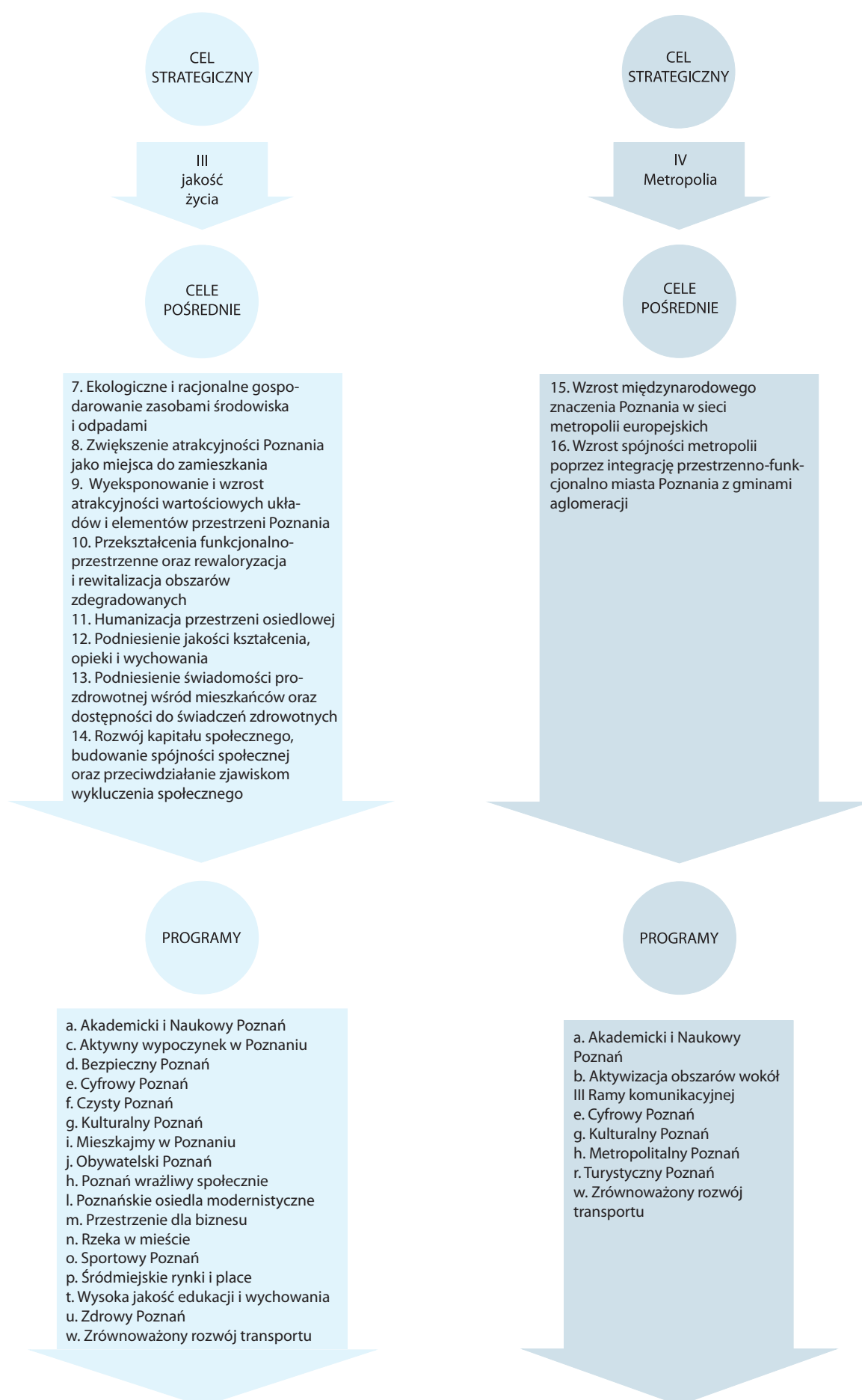

Cele strategiczne	I. Rozwój gospodarki innowacyjnej i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.	
	II. Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.	
	III. Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta	
	IV. Utworzenie Metropolii Poznań.	
Cele pośrednie	1. Poprawa warunków przestrzennych, infrastrukturalnych i prawno-administracyjnych dla przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem branż wysokich technologii, branż kreatywnych oraz sektora MŚP.	
	2. Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności poprzez rozwój współpracy z poznańskimi uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi.	
	3. Umocnienie pozycji Poznania jako europejskiego ośrodka naukowego i akademickiego przez umiędzynarodowienie badań i internacjonalizacji kształcenia.	
	4. Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego.	
	5. Uzyskanie przez Poznań rangi międzynarodowego centrum kultury i turystyki.	
	6. Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców i przyjezdnych.	
	7. Ekologiczne i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska i odpadami.	
	8. Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.	
	9. Wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych elementów przestrzeni Poznania.	
	10. Przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne oraz rewaloryzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych.	
	11. Humanizacja przestrzeni osiedlowej.	
	12. Podniesienie jakości kształcenia, opieki i wychowania.	
	13. Podniesienie świadomości prozdrowotnej wśród mieszkańców oraz dostępności do świadczeń zdrowotnych.	
	14. Rozwój kapitału społecznego, budowanie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.	
	15. Wzrost międzynarodowego znaczenia Poznania w sieci metropolii europejskich.	
	16. Wzrost spójności metropolii poprzez integrację przestrzenno-funkcjonalną miasta Poznania z gminami aglomeracji.	
Programy strategiczne	a. Akademicki i Naukowy Poznań	I. Poznańskie osiedla modernistyczne
	b. Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej	m. Przestrzenie dla biznesu
	c. Aktywny wypoczynek w Poznaniu	n. Rzeka w mieście
	d. Bezpieczny Poznań	o. Sportowy Poznań
	e. Cyfrowy Poznań	p. Śródmiejskie rynki i place
	f. Czysty Poznań	r. Turystyczny Poznań
	g. Kulturalny Poznań	s. Wiedza dla biznesu
	h. Metropolitalny Poznań	t. Wysoka jakość edukacji i wychowania
	i. Mieszkajmy w Poznaniu	u. Zdrowy Poznań
	j. Obywatelski Poznań	w. Zrównoważony rozwój transportu
	k. Poznań wrażliwy społecznie	

Źródło: Opracowanie własne, Oddział Strategii Rozwoju Miasta, Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Poznania

Charakterystykę trzech poziomów celów strategicznych można rozważać w ujęciu podstrategii (substrategii) obejmujących odpowiednią wiązkę celów ze względu na różne aspekty rozważań. Aspekty te mogą dotyczyć bloków tematycznych przyjętych w pierwszym etapie prac nad dokumentem, czyli – praca, odpoczynek, zamieszkanie. Mogą dotyczyć spojrzenia na strategię w ujęciu rozwoju zrównoważonego – człowiek, ekonomia, środowisko, bądź ujęcia ze względu na wyróżniane w rozwoju miasta trzy główne cele – społeczny, ekonomiczny i funkcjonalno-przestrzenny. Zasadniczym jednak ujęciem charakterystyki prezentowanego materiału jest spojrzenie na programy pod kątem realizacji czterech głównych celów strategicznych, co przedstawiono na rycinie.

Cel strategiczny

KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Wyznacza substrategię gospodarczą dla miasta Poznania. Z celów pośrednich wynika, że najistotniejsze kierunki działań dotyczą tworzenia optymalnych warunków prawno-administracyjnych i infrastrukturalnych dla przedsiębiorców, wspierania konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw poprzez transfer wiedzy z instytucji naukowo-badawczych oraz wspierania rozwoju kapitału ludzkiego i ugruntowywania etosu przedsiębiorczości. W te obszary działań wpisuje się pięć programów strategicznych, z których najistotniejsze – z celami bezpośrednio skierowanymi na rozwój konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki, są:

* „Wiedza dla biznesu”

Celem programu jest stworzenie przyjaznego klimatu dla przedsiębiorczości i poprawa społecznego wizerunku przedsiębiorcy, obniżenie kosztów i ryzyka oraz zwiększenie bezpieczeństwa podejmowania działalności gospodarczej, zwiększenie kompetencji biznesowych i menedżerskich przedsiębiorców sektora MŚP, rozwój współpracy między nauką a biznesem przez podejmowanie wspólnych projektów badawczo-rozwojowych, wdrożenie innowacyjnych rozwiązań w konkretnych firmach, wzrost poziomu nauczania przedsiębiorczości w szkołach.

Główne działania i projekty to: utworzenie i prowadzenie w ramach Centrum Badań Metropolitalnych Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy, wspieranie współpracy poznańskich uczelni i instytucji naukowo-badawczych z sektorem przedsiębiorstw w celu wykorzystania ich potencjału dla unowocześnienia i poprawy konkurencyjności gospodarki aglomeracji poznańskiej, wspomaganie procesu tworzenia nowych firm oraz wspieranie rozwoju firm istniejących, poprzez doskonalenie ich kompetencji biznesowych oraz ułatwianie dostępu do kapitału oraz nauczanie i promocja przedsiębiorczości.

* „Przestrzenie dla biznesu”

Celem programu jest aktywizacja gospodarcza terenów inwestycyjnych – obszarów poprzemysłowych, tworzenie nowych miejsc pracy oraz wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.

Główne działania i projekty to: przygotowanie uzbrojonych terenów inwestycyjnych na obszarze Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego oraz Starej Gazowni. Wśród działań nieinwestycyjnych planuje się m. in. opracowanie diagnozy dotyczącej zapotrzebowania przez inwestorów lokalnych i ponadregionalnych na tereny inwestycyjne w Poznaniu, przygotowanie oferty poznańskich nieruchomości dostosowanej do potrzeb przedsiębiorców, podejmowanie działań mających na celu polepszenie współpracy między przedsiębiorcami a uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi.

Ponadto, celem programu jest zahamowanie procesu degradacji wartościowych, historycznych układów urbanistycznych i architektury obszarów przemysłowych, adaptacja starych zasobów do nowych potrzeb, nadanie nowych funkcji społecznych i kulturalnych, powstanie tzw. „centrum wzrostu” skupiającego istniejący potencjał i dający impuls do interdyscyplinarnego rozwoju miasta.

Planowane działania i projekty (w tym sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przygotowanie niezbędnych elementów infrastruktury, promocja miejsca) będą dotyczyć głównie przestrzeni poprzemysłowych w śródmieściu, takich jak „Wolne Tory”, elektrociepłownia Garbary, dawna rzeźnia.

Wpływ pozostałych programów na rozwój gospodarki poznańskiej ma charakter pośredni, o różnym zakresie i poziomie oddziaływania. Przykładowo wymienić można programy „Akademicki i Naukowy Poznań”, „Cyfrowy Poznań”.

Cel strategiczny

MIASTO WIEDZY, KULTURY, TURYSTYKI I SPORTU

Cel ten wynika z zasadniczej roli wiedzy w rozwoju współczesnym wszelkich struktur organizmu miasta jakim jest Poznań. Potencjał ludzki i materialny poznańskich uczelni i liczba studiujących w Poznaniu stanowią, iż środowisko akademickie jest bardzo istotną częścią środowiska miasta. Istniejące zależności i dotychczasowa współpraca między miastem i uczelniami wskazują, że istnieje potrzeba skoordynowania strategii rozwoju obu stron. Cele pośrednie „Miasta wiedzy” dotyczą wzmocnienia pozycji Poznania jako europejskiego ośrodka naukowego i akademickiego oraz centrum kultury, turystyki i sportu o randze międzynarodowej. Cel strategiczny „Miasto Wiedzy” realizowany jest przez dziewiętnaście programów i jako zasadnicze spośród nich dla realizacji celu strategicznego należy wymienić:

* „Akademicki i Naukowy Poznań”

Celem programu jest zwiększenie liczby osób wybierających Poznań jako najlepsze miejsce do studiowania oraz podnoszenia kwalifikacji, osiągnięcie światowych standardów w nauce i dydaktyce, zwiększenie liczby inwestycji zewnętrznych w Poznaniu i poznańskim obszarze metropolitalnym ze względu na wysoko wykwalifikowane kadry, rozwój sektorów kreatywnych i opartych na wiedzy, zwiększenie otwartości poznańskich uczelni na potrzeby środowiska lokalnego. Zakłada się, że wymierne efekty przyniesie także bezpośredni udział poznańskich środowisk akademickich i naukowych w rozwiązywaniu problemów miejskich.

Główne działania i projekty to m. in.: przyznawanie stypendiów dla laureatów i finalistów ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych podejmujących studia na poznańskich uczelniach, współfinansowanie wykładów otwartych wybitnych naukowców, artystów i specjalistów na poznańskich uczelniach oraz wspieranie działań uczelni poznańskich ukierunkowanych na podnoszenie jakości kształcenia, dofinansowanie badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych przez naukowców poznańskich uczelni oraz promocja osiągnięć naukowych.

Program zakłada ponadto utworzenie Konwersatorium UMP i poznańskich uczelni, utworzenie Muzeum Nauki i Nowoczesnych Technologii i Parku Nauk o Ziemi oraz rozbudowę unikatowej bazy uczelnianej – dydaktycznej i badawczej.

* „Cyfrowy Poznań”

Celem programu jest m. in. wykorzystanie aktualnie dostępnych i przyszłych rozwiązań ICT do zwiększenia efektywności zarządzania miastem i podniesienia zakresu i jakości świadczonych przez miasto usług, kreowanie przez miasto warunków sprzyjających budowie społeczeństwa informacyjnego oraz przygotowaniu zasobów ludzkich dla gospodarki opartej na wiedzy i nowych usługach, zwiększenie zaangażowania potencjału naukowego sektora ICT w rozwój gospodarczy oraz podejmowanie działań wspierających wdrażanie innowacyjnych metod opieki medycznej wspomaganych technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

Główne działania i projekty to: Projekt Infr@struktura, Projekt Bezprzewodowy Poznań, Program e-miasto, Projekt ITS Poznań (*Intelligent Transport System*), Projekt eduk@cja, Projekt Nauka dla gospod@rki, Projekt Cyberpolis, Projekt e-medic@.

* „Kulturalny Poznań”

Celem programu jest zapewnienie powszechnego dostępu do oferty kulturalnej oraz tworzenie warunków do aktywnego korzystania z niej przez mieszkańców i studentów, wzrost znaczenia poznańskich instytucji kultury, organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym, w tym nowych promujących atrakcyjny wizerunek miasta i regionu, kreowanie tożsamości Poznania i Wielkopolski opartej na tradycji i dziedzictwie kulturowym, umacnianie więzi i identyfikacji mieszkańców z miastem i regionem, poszerzenie kapitału społecznego miasta w dziedzinie kultury oraz ubieganie się o uzyskanie miana Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku.

Główne działania i projekty to m. in.: wspieranie, dofinansowywanie instytucji i środowisk twórczych podejmujących działania edukacyjne i popularyzatorskie w dziedzinie kultury, promocja czytelnictwa, inspirowanie i współorganizowanie imprez masowych adresowanych do szerokiego grona odbiorców, utworzenie Regionalnego Obserwatorium Rozwoju Kultury, tworzenie nowej przestrzeni dla kultury, modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury kultury, organizacja imprez artystycznych stanowiących płaszczyznę mediacji i konfrontacji, upowszechnianie tradycji historycznych i kulturalnych miasta w świadomości mieszkańca miasta i regionu, utworzenie Centrum Informacji Naukowej o mieście, utworzenie Pracowni Badań „Poznań XX-wieczny”.

* „Turystyczny Poznań”

Celem programu jest wykreowanie Poznania na jeden z wiodących ośrodków turystyki kulturowej w Polsce i wypromowanie markowego produktu turystyki kulturowej: Traktu Królewsko-Cesarskiego, zwiększenie udziału turystyki w PKB, wzrost znaczenia Poznania jako ośrodka turystyki biznesowej na poziomie regionalnym i subkontynentalnym, lepsze wykorzystanie przestrzeni, infrastruktury technicznej, kapitału ludzkiego i społecznego miasta dla rozwoju funkcji kongresowych, spotkań oraz organizacji imprez kulturalnych, skuteczna promocja miasta w tych dziedzinach.

Główne działania i projekty to m. in. budowa i uruchomienie Interaktywnego Centrum Historii Ostrowa Tumskiego, aktywizacja turystyczna Ostrowa Tumskiego i Śródkę – stworzenie parku kulturowego, weryfikacja Strategii rozwoju rynku turystycznego w Poznaniu, stworzenie monitoringu rynku turystycznego w mieście, zwiększenie konkurencyjności i znaczenia Poznania jako ośrodka konferencyjnego, kongresowego oraz miejsca spotkań na poziomie regionalnym i subkontynentalnym.

* „Sportowy Poznań”

Celem programu jest zwiększenie znaczenia Poznania jako rozpoznawalnego w Europie ośrodka sportu. Program ponadto kładzie nacisk na propagowanie wśród mieszkańców modelu aktywnego, zdrowego trybu życia, poprawę jakości życia w mieście poprzez zwiększenie i uatrakcyjnienie form spędzania wolnego czasu.

Główne działania i projekty to m. in. promowanie i organizowanie sportu dzieci i młodzieży (m. in. kształtowanie sportowych nawyków u dzieci i młodzieży, organizacja „małych lig”, turniejów dla przedszkolaków, turniejów międzyszkolnych, zawodów między miastami Polski i miastami partnerskimi), rozbudowa infrastruktury sportowej (m.in. wybudowanie wielofunkcyjnej hali sportowo-widowiskowej z przeznaczeniem dla kilkunastotysięcznej widowni, przejęcie terenów kompleksu sportowo-rekreacyjnego na Golęcinie od policji

oraz jego rozbudowa, rozbudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego wokół Stadionu Miejskiego, budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego wokół Areny, podniesienie znaczenia „Toru Poznań” jako centrum sportów motorowych), aktywność w staraniach o organizację międzynarodowych imprez sportowych, doskonalenie poziomu i profesjonalizmu poznańskich klubów.

Cel strategiczny JAKOŚĆ ŻYCIA

Obejmuje bardzo szeroką tematykę funkcjonalno-przestrzenną miasta – począwszy od problematyki jakości zamieszkania, przemieszczania się w mieście, jakości środowiska naturalnego i struktury urbanistyczno-architektonicznej, do zagadnień społecznych związanych z oświatą, opieką zdrowotną i budową kapitału społecznego wśród mieszkańców Poznania. W tak szerokim zakresie celu strategicznego, cele pośrednie i cele poszczególnych programów strategicznych pogrupować można w substrategie w dziedzinach :

Gospodarka komunalna – obejmuje trzy cele pośrednie związane z gospodarką zasobami środowiska i odpadami, usprawnieniem komunikacji i zintegrowaniem transportu w aglomeracji oraz zwiększeniem atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania, a także programy realizujące te cele:

* „Czysty Poznań”

Celem programu jest realizacja wyzwań wspólnotowej polityki ochrony środowiska, w tym w szczególności zapewnienie funkcjonowania zrównoważonego systemu gospodarki odpadami, zapewnienie odpowiedniego potencjału infrastruktury technicznej, a także dbałość o środowisko naturalne i właściwe warunki sanitarno-porządkowe miasta oraz kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa miasta.

Rezultatami prowadzonych działań będzie zapewnienie właściwej gospodarki odpadami, poprawa stanu środowiska naturalnego miasta Poznania, podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie zaopatrzenia Poznania w ciepło, energię elektryczną, paliwa gazowe, w wodę. Istotnym elementem programu jest również kwestia odprowadzania ścieków oraz poprawa mikroklimatu, a także ochrona zasobów wodnych – wód powierzchniowych i podziemnych.

* „Zrównoważony rozwój transportu”

Celem programu jest osiągnięcie zrównoważonego systemu transportowego w celu stworzenia warunków do zwiększenia liczby podróży komunikacją zbiorową.

Główne działania i projekty to m.in.: stworzenie Inteligentnych Systemów Transportowych, optymalizacja i rozwój układu drogowego, poprawa standardów transportu publicznego oraz integracja transportu w aglomeracji, w tym m. in.: wykorzystanie infrastruktury transportu szynowego do przewozów w ramach aglomeracji, budowa dworców przesiadkowych, budowa systemu parkingów Park & Ride, wykorzystanie możliwości, jakimi dysponuje Poznańska Elektroniczna Karta Aglomeracyjna do stworzenia wspólnego biletu na przejazd wewnątrz aglomeracji.

* „Mieszkajmy w Poznaniu”

Celem programu jest rozwój inwestycji mieszkaniowych z wykorzystaniem modelu partnerstwa publiczno-prywatnego, zwiększenie dostępności mieszkań dla najzdolniejszych absolwentów uczelni wyższych, aktywizacja właścicieli kamienic do podejmowania prac renowacyjnych i udostęp-

niania mieszkań dzięki innowacyjnym instrumentom prawno-finansowym, aglomeracyjne podejście do sektora mieszkaniowego, poprawa warunków mieszkaniowych w Poznaniu, uzupełnienie funkcji mieszkalnych przez inwestycje towarzyszące.

Główne działania i projekty to m.in.: stworzenie mechanizmu poręczeń kredytowych dla absolwentów uczelni, współpraca z właścicielami nieruchomości, podejmowanie prac renowacyjnych w budynkach prywatnych, udostępnianie mieszkań pod wynajem oraz wpływ na ich ceny, ułatwienia w zamianie mieszkań komunalnych (w zależności od potrzeb rodziny i jej statusu materialnego), racjonalizacja cen najmu mieszkań komunalnych, wypracowanie i wdrożenie zasad polityki zmierzającej do wykreowania aktywnej roli Miasta na lokalnym rynku nieruchomości mieszkaniowych – wspólna aglomeracyjna polityka mieszkaniowa, opracowywanie programów pozwalających na zwiększenie ilości nowych zasobów mieszkaniowych, z wykorzystaniem zewnętrznych mechanizmów PPP, poprawa jakości zarządzania zasobem mieszkaniowym, przygotowywanie nowych lokalizacji pod zabudowę mieszkaniową, budowa obiektów wielofunkcyjnych oraz opracowanie metodyki i wdrożenie systematycznego monitoringu rynku mieszkaniowego w Poznaniu i gminach ościennych, dającego możliwość prognozowania sytuacji w tym sektorze na obszarze aglomeracji poznańskiej.

Gospodarka przestrzenna – w ramach której jako cele pośrednie określono:

- wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych układów i elementów przestrzeni Poznania,
- przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne oraz rewaloryzację i rewitalizację obszarów zdegradowanych,
- humanizację przestrzeni osiedlowej.

Programy realizujące wymienione cele:

* „Poznańskie osiedla modernistyczne”

Celem programu jest zachowanie modelowych modernistycznych układów przestrzennych utrwalaonych w rozwiązaniach poznańskich osiedli mieszkaniowych z lat 1960-1980, promocja „poznańskiej myśli urbanistycznej” oraz humanizacja przestrzeni osiedlowej.

Efektom realizacji programu będzie m. in. zahamowanie procesu degradacji i ochrona układów przestrzennych oraz wartości architektonicznych poznańskich osiedli modernistycznych, zachowanie ładu przestrzennego oraz przeciwdziałanie niekontrolowanym zmianom w zabudowie, wzrost atrakcyjności osiedli jako miejsca zamieszkania dla jego mieszkańców, poprawa standardów jakości i funkcjonalności poszczególnych osiedli, uzupełnienie struktury funkcjonalnej osiedli o nowe, potrzebne i atrakcyjne elementy, przeciwdziałanie degradacji społecznej i wykluczeniu mieszkańców osiedli, jak również integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców.

* „Śródmiejskie rynki i place”

Celem programu jest zachowanie i wyeksponowanie istotnych elementów tkanki urbanistycznej stanowiących o tożsamości i historii poznańskich rynków i placów oraz poprawa atrakcyjności przestrzeni miasta.

Planowane działania to sporządzenie dokumentacji mapowej i fotograficznej, przeprowadzenie ankiet społecznych, opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznych o charakterze funkcjonalno-przestrzennym, sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowanie planów realizacyjnych dla poszczególnych etapów. Wymienione działania dotyczą Obszaru Staromiejskiego, obszaru śródmieścia centralnego, Śródk i Ostrowa Tumskiego, Rynku Jeżyckiego i otoczenia, ulicy Dąbrowskiego, Rynku Wildeckiego i otoczenia.

* „Rzeka w mieście”

Celem programu jest wyeksponowanie walorów rzeki w mieście, podniesienie wartości przestrzeni wokół Warty poprzez rewitalizację zaniedbanych terenów nad rzeką oraz wzrost atrakcyjności tego rejonu miasta dla mieszkańców, turystów i sportowców.

Główne działania i projekty to m. in. uruchomienie nowego środka transportu publicznego atrakcyjnego dla turystów – tramwajów wodnych, budowa bulwarów, ścieżek rowerowych, boisk, parków, placów zabaw, budowa wodnej infrastruktury sportowo/rekreacyjnej (mariny, przystanie wodne, wypożyczalnie sprzętu wodnego), adaptacja terenów nadrzecznych i stworzenie infrastruktury umożliwiającej organizację imprez kulturalnych i wystaw artystycznych.

Usługi społeczne – jest substrategią, której cele pośrednie zakładają:

- podniesienie jakości kształcenia, opieki i wychowania,
- podniesienie świadomości prozdrowotnej wśród mieszkańców i dostępność do świadczeń zdrowotnych,
- wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców oraz rozwój kapitału społecznego i budowanie spójności społecznej,
- ograniczenie przestępczości i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Najważniejsze programy realizujące cele w sferze usług społecznych:

* „Wysoka jakość edukacji i wychowania”

Celem programu jest stworzenie równych szans dla zapewnienia rozwoju osobowego i zaspokojenie potrzeb edukacyjnych dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, podniesienie umiejętności językowych oraz przedsiębiorczego działania u absolwentów poznańskich szkół, wzrost umiejętności matematycznych i przyrodniczych uczniów i absolwentów, osiągnięcie wysokiej zdawalności egzaminów zewnętrznych absolwentów poznańskich szkół, stworzenie warunków dla rozwoju uczniów zdolnych, osiągnięcie spójności systemu kształcenia z potrzebami rynku pracy, kształtowanie świadomości wśród absolwentów o konieczności kształcenia ustawicznego, tworzenie warunków dla podnoszenia umiejętności zawodowych nauczycieli oraz systemu ich motywacji w celu uzyskania lepszych efektów pracy, dostosowanie struktury placówek edukacyjnych i ich bazy do zmian wynikających z rozwoju miasta Poznania i potrzeb społecznych, integracja szkoły z jej środowiskiem, kulturotwórcze promieniowanie szkoły na jej otoczenie oraz uzyskanie wysokiej jakości zarządzania szkołami i placówkami oświatowymi.

Główne działania i projekty to m.in.:

- Przedszkole dla każdego dziecka,
- Poznańska szkoła/placówka oświatowa gwarancją sukcesu jej absolwentów,
- Rozwój współpracy z wyższymi uczelniami,
- Najlepsi naszą dumą – wspieramy indywidualny rozwój uczniów,
- Absolwent poznańskiej szkoły aktywnym członkiem społeczeństwa obywatelskiego,
- Platforma edukacyjnego wsparcia dorosłych.

* „Zdrowy Poznań”

Celem programu jest podniesienie świadomości zdrowotnej i indywidualnej odpowiedzialności za własne zdrowie, zmniejszenie zachorowalności na choroby społeczne i cywilizacyjne, wyrównanie dostępu do świadczeń zdrowotnych i socjalnych, stworzenie systemu usług adekwatnych do potrzeb mieszkańców oraz rozwój potencjału społecznego.

Główne działania i projekty to m. in.: przygotowanie i realizacja miejskich planów i programów dotyczących utrzymania i rozwoju miejskich placów-

wek zdrowia, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, profilaktyki antytytoniowej, integracji społecznej i aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy domowej, alternatywnych form opieki nad dziećmi do lat 3, rozwój i dostosowanie usług socjalnych do potrzeb mieszkańców w miejscu ich zamieszkania oraz przeciwdziałanie procederowi żebractwa w mieście.

* „Aktywny wypoczynek w Poznaniu”

Celem programu jest zachowanie, rewaloryzacja i rozwój terenów rekreacyjnych będących istotnym elementem struktury miasta oraz jakości życia mieszkańców.

Program zakłada ochronę obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych oraz ekspozycję ich walorów przyrodniczych i rekreacyjnych, jak również poprawę atrakcyjności terenów turystycznych i sportowo-rekreacyjnych.

* „Bezpieczny Poznań”

Celem programu jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców poprzez ograniczenie przestępczości i wzrost skuteczności działań związanych ze zjawiskami przestępczości i zagrożeń, jak: demoralizacja i przestępczość nieletnich, narkomania, przestępczość samochodowa, rozboje, pobicia, wymuszenia w miejscach publicznych, bezpieczeństwo na drogach, miejscowe i nadzwyczajne zagrożenia dla życia mieszkańców, ich mienia i środowiska, czy bezpieczeństwo imprez masowych.

W ramach programu planowane są działania:

- represyjne, polegające na zwalczaniu przestępczości pospolitej, zorganizowanej i ściganiu sprawców ciężkich i brutalnych przestępstw,
- prewencyjne, polegające na realizacji programów kierunkowych w zakresie bezpieczeństwa i ratowniczej prewencji społecznej, monitoringu zagrożeń i działań kontrolno-rozpoznawczych zagrożeń,
- porządkowe, realizowane przez Straż Miejską Miasta Poznania,
- w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- w zakresie ratownictwa i zagrożeń nadzwyczajnych, polegające m.in. na rozbudowie i utrzymaniu Systemu Infrastruktury Służb Ratowniczych i Bezpieczeństwa Publicznego, skróceniu czasu reagowania służb ratowniczych w sytuacjach alarmowych, wspieraniu rozwoju ratownictwa specjalistycznego.

* „Poznań wrażliwy społecznie”

Celem programu jest wykreowanie Poznania jako miasta wrażliwego na problemy społeczne mieszkańców, stymulowanie rozwoju rynku usług socjalnych, skuteczna promocja miasta jako sprzyjającego rozwiązywaniu problemów rodzin.

Efektami działań podejmowanych w ramach programu będzie m. in. postrzeganie przestrzeni miejskiej i usług społecznych jako przyjaznych rodzinie, identyfikacja i utożsamianie się z Poznaniem jako miejscem zamieszkania, zatrzymywanie w mieście potencjału młodych rodzin, wzrost jakości i elastyczności form opieki nad osobami zależnymi, rozszerzenie komercyjnego rynku usług społecznych, powstanie miejsc pracy w tym obszarze oraz wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych.

Główne działania i projekty to m. in. wsparcie rodziny w opiece nad dziećmi (powstanie systemu opieki nad dziećmi, uwzględniającego trzy podstawowe aspekty tej opieki: dostępność, elastyczność oraz jakość), wsparcie rodziny w pełnieniu funkcji wychowawczych, intensyfikacja działań zapobiegających negatywnym zjawiskom powodującym powstawanie zjawiska

wykluczenia społecznego, wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin poprzez rozwój i różnorodność systemu usług opiekuńczych oraz sieć rodzinnych domów pomocy.

* „Obywatelski Poznań”

Celem programu jest wzmocnienie podmiotowości obywateli i ich wspólnot oraz stwarzanie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Program zakłada opracowanie skutecznie funkcjonującego systemu konsultacji społecznych, którego celem będzie włączenie obywateli Poznania w procesy podejmowania decyzji, diagnozowanie i ewentualne zapobieganie potencjalnym konfliktom społecznym w mieście i aglomeracji, nawiązanie ściślejszej współpracy z organizacjami tzw. „trzeciego sektora”, wzmocnienie relacji instytucji miejskich z liderami lokalnych społeczności, wypracowanie i utrwalenie przyszłych form współpracy z samorządami osiedlowymi, stałe informowanie mieszkańców Poznania o działaniach

władz samorządowych, poszerzenie współpracy ze społecznościami aglomeracji poznańskiej, systematyczne badanie opinii mieszkańców Poznania i aglomeracji w sprawach o istotnym znaczeniu.

Obok wyżej wymienionych, cele z dziedziny usług społecznych realizują również programy omówione w II Celu strategicznym „Miasto wiedzy”, jak: „Akademicki i Naukowy Poznań”, „Sportowy Poznań” czy „Kulturalny Poznań”.

Cel strategiczny METROPOLIA

Jest wynikiem potrzeby rozwoju integracji funkcji w obszarze aglomeracji poznańskiej i potrzeby sprostania konkurencji krajowych ośrodków metropolitalnych oraz w wymiarze europejskim, konkurencji miast o potencjałe i randze zbliżonej do Poznania. Cel strategiczny „Metropolia” jest w stopniu zasadniczym związany z realizacją większości programów omówionych w celach strategicznych „Konkurencyjna gospodarka”, „Miasto wiedzy” i „Jakość życia”. Osiąganie celów zakładających rozwój Poznania jako ośrodka o konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarce, znaczącej pozycji w wymiarze międzynarodowym w dziedzinach edukacji i nauki, kultury, turystyki i sportu, jest równocześnie realizacją pozycji metropolitalnej Poznania. IV Cel strategiczny wyodrębniony został by podkreślić szczególne znaczenie pozycji, jaką Poznań zajmie w okresie do 2030 roku w sieci miast europejskich.

IV Cel strategiczny realizowany jest bezpośrednio przez program:

* „Metropolitalny Poznań”

Celem programu jest wzmocnienie metropolitalnej pozycji miasta w skali kraju i pozycji jako europolu zdolnego do konkurowania na arenie krajowej i międzynarodowej, stanowiącego ważne ogniwo w sieci miast metropolitalnych oraz stworzenie silnego ośrodka świadczącego zaawansowane usługi dla gmin wchodzących w skład obszaru aglomeracji poznańskiej.

Główne działania i projekty to m.in. stworzenie struktury organizacyjnej, administracyjnej i informacyjnej metropolii, powstanie aglomeracyjnego centrum ekologicznego (gospodarka wodno-ściekowa, zarządzanie gospodarką wodną, gospodarka odpadami, ochrona środowiska i przyrody, energetyka), wykorzystanie efektów skali, połączenie miasta z polską i europejską siecią autostrad i szybkich kolei poprzez budowę intermodalnego węzła komunikacyjnego (szybka kolej, lotnisko, autostrada) zintegrowanego z miejską siecią komunikacyjną, stworzenie komunalnego związku transportu publicznego z gminami obszaru metropolitalnego w celu optymalizacji lokalnego transportu zbiorowego, wspólna promocja w ramach metropolii oraz wspieranie projektów budujących prestiż miasta (w tym: organizacja różnego rodzaju imprez, wydarzeń, konferencji, ubieganie się o lokalizację siedzib przedsiębiorstw, prestiżowych instytucji europejskich lub innych organizacji międzynarodowych, jak również aktywne uczestnictwo w organizacjach skupiających metropolie).

1. Charakterystyka programów strategicznych

Programy strategiczne scharakteryzować można poprzez kryteria szczegółowe, wskazujące na ich usytuowanie i powiązania wobec innych dokumentów różnej rangi, ale o podobnej tematyce przedmiotowej. Scharakteryzować można również z punktu widzenia właściwości dotyczących realizacji programów. Przedstawione programy strategiczne są zróżnicowane ze względu na ich zakres i specyfikę przedmiotową. W tabelach zaprezentowano zestawienie poglądowe różnic pomiędzy programami strategicznymi.

Programy strategiczne a inne dokumenty

Prezentowane programy realizują cele, które wpisują się w różnym zakresie w bardzo szerokie spektrum dokumentów zewnętrznych, od rangi uchwał Rady Miasta Poznania, dotyczących merytorycznego zakresu konkretnych programów, poprzez uchwały, programy poziomu regionalnego – województwa wielkopolskiego, do rangi krajowych dokumentów strategicznych. Liczba i ranga związków programów z innymi dokumentami zależy od tematyki programów. Programy „Akademicki i Naukowy Poznań”, „Cyfrowy Poznań” przywołują nawet dokument rangi europejskiej – „Strategię lizbońską”, związany z tematyką rozwoju wiedzy w szeroko rozumianym zakresie. Wiele programów przywołuje jako dokumenty o szerokim zakresie merytorycznym „Strategię rozwoju kraju 2007-2015”, dokument „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe” i z poziomu regionalnego „Strategię rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2020”. Wskazuje się również branżowe dokumenty o randze krajowej: „Politykę ekologiczną państwa w latach 2009-2012” z perspektywą do 2016 w programie „Czysty Poznań”, „Narodową Strategię Rozwoju Sektora Mieszkaniowego na lata 2008-2015” w programie „Mieszkajmy w Poznaniu”, „Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (projekt z 9.09.2009r.) w programie „Zrównoważony rozwój transportu”.

Przykładami programów, w których ze względu na charakter lokalny nie przywołuje się dokumentów wyższej rangi, są: „Poznańskie osiedla modernistyczne” i „Śródmiejskie rynki i place”. W przypadku programu „Metropolitalny Poznań” zwraca uwagę przywołanie dokumentu, który jest w trakcie opracowywania – „Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej”. Będzie on istotnie wiążący dla koncepcji wdrożenia „Metropolitalnego Poznania”.

Programy strategiczne a uwarunkowania realizacyjne (programy „nowe” a programy „kontynuowane”)

Prezentowane programy stanowią zbiór dokumentów istotnie zróżnicowanych z punktu widzenia uwarunkowań realizacyjnych. Obejmują one różny stopień przygotowania projektów i działań do wdrożenia. Wśród prezentowanych programów zdecydowana większość stanowi tzw. kategorię programów kontynuacji, których działania i projekty dotychczas już realizowano, ale w dyskusji nad strategią poddano weryfikacji i uzupełniono o nowe propozycje. Treści tych programów były w różnej formie ujęte w „Planie Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010”. Do kategorii programów nowych, jakkolwiek inspirowanych podczas dyskusji nad strategią znanym od lat problemami rozwoju Poznania, zaliczyć można programy „Cyfrowy Poznań”, „Metropolitalny Poznań”, „Poznańskie osiedla modernistyczne”, „Śródmiejskie rynki i place”, „Rzeka w mieście” i „Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej”.

Znaczna liczba projektów i działań ma charakter opisów szczegółowych, dostatecznych z punktu widzenia oceny możliwości realizacyjnych.

XIII. PROGRAMY STRATEGICZNE

		Akademicki i Naukowy Poznań	Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej	Aktywny wypoczynek w Poznaniu	Bezpieczny Poznań	Cyfrowy Poznań	Czysty Poznań	Kulturalny Poznań	Metropolitalny Poznań	Mieszkajmy w Poznaniu	Obywatelski Poznań	Poznań wrażliwy społecznie
Powiązania programu												
celami strategicznymi		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
celami pośrednimi		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
innymi programami		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
z lokalnymi dokumentami (RMP, strategię szczegółowe)		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
z regionalnymi i krajowymi dokumentami strategicznymi		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Realizacja programu												
Planowane działania	Liczba	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	Szczegółowość	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Partnerzy		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Źródła finansowania		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Ryzyko		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Wynik realizacji programu												
Mierniki	Liczba	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	Rodzaje	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Efekty	Liczba	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	Szczegółowość	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Beneficjenci		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Jednocześnie, wiele z projektów i działań ujętych szczególnie w programach „kategorii nowych”, ma charakter koncepcyjny, opisujący etapy realizacji sformułowanych celów programów.

Programy strategiczne a ich beneficjenci

Wśród beneficjentów programu najczęściej wymienianą kategorią są mieszkańcy Poznania, uzupełniani odpowiednio do merytorycznego zakresu programów, przez grupy społeczne, zawodowe, instytucje, np. studenci, turyści, przedsiębiorcy, inwestorzy, artyści, wyższe uczelnie, izby i stowarzyszenia, instytucje samorządu terytorialnego.

Programy strategiczne a partnerzy do ich realizacji

Bardzo bogaty jest wykaz partnerów wskazanych do realizacji poszczególnych programów. Obejmuje on podmioty instytucjonalne, właściwe dla tematyki programów, głównie z terenu Poznania, ale również instytucje centralne. Podmioty wymieniane są w formule ogólnej, jak wyższe uczelnie, spółdzielnie mieszkaniowe, inwestorzy lub jako nazwy konkretnych instytucji i organizacji.

Ważnymi dla wdrażania strategii rozwiązaniami podmiotowymi są: partnerstwo publiczno-prywatne, koncesje oraz spółki. Każde z wyróżnionych

		Poznańskie osiedla modernistyczne	Przestrzenie dla biznesu	Rzeka w mieście	Sportowy Poznań	Śródmiejskie rynki i place	Turystyczny Poznań	Wiedza dla biznesu	Wysoka jakość edukacji i wychowania	Zdrowy Poznań	Zrównoważony rozwój transportu
Powiązania programu											
celami strategicznymi		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
celami pośrednimi		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
innymi programami		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
z lokalnymi dokumentami (RMP, strategie szczegółowe)		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
z regionalnymi i krajowymi dokumentami strategicznymi		●	●	●	●	—	●	●	●	●	●
Realizacja programu											
Planowane działania	Liczba	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	Szczegółowość	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Partnerzy		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Źródła finansowania		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Ryzyko		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Wynik realizacji programu											
Mierniki	Liczba	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	Rodzaje	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Efekty	Liczba	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	Szczegółowość	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Beneficjenci		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

Poziom i zakres cechy, kryterium charakteryzujące program

● Niski ● Średni ● Wysoki

Źródło: Opracowanie własne, Oddział Strategii Rozwoju Miasta, Wydział Rozwoju Miasta, Urząd Miasta Poznania

w ramach programów strategicznych działań i projektów może być zrealizowana w formie spółki z udziałem Miasta Poznania.

Programy strategiczne a źródła ich finansowania

W charakterystyce źródeł finansowania programów wymieniane są różne nazwy źródeł, które pogrupować można według kategorii: budżet miasta, budżety wojewódzki, centralny, fundusze unijne, fundusze ochrony środowiska, środki prywatne, m.in. proponowane w formule PPP, oraz środki pozostałe, np. organizacji i stowarzyszeń, spółdzielni mieszkaniowych, uczelni, gmin aglomeracji poznańskiej, wymienionych z nazw banków. W przypadku wszystkich 21 programów strategicznych planuje się finansowanie z budżetu miasta. Uznać należy także, że źródłem finansowania dla wszystkich programów mogą być również środki unijne.

Podane wskazania źródeł unijnych dotyczą priorytetów w Ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego (WRPO) na lata

2007-2013, Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) i Programu Jessica w ramach Inicjatywy Wspólnotowej.

Szacowany wysoki poziom nakładów na realizację programów w dobie spowolnienia gospodarczego oraz trudności w prognozowaniu kondycji finansowej samorządu uzasadniają przekonanie, że należy w planach finansowania programów strategicznych uwzględnić zwiększenie współfinansowania inwestycji przez podmioty zewnętrzne w ramach zasady partnerstwa publiczno-prywatnego.

Uwarunkowania realizacyjne

Problem niedostatecznych środków z budżetu miasta to główny czynnik ryzyka realizacji programów wymieniany w przypadku wszystkich programów. W wielu przypadkach wskazuje się również na trudności w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania. Wśród pozafinansowych czynników ryzyka realizacji programów wymieniane są bardzo często bariery natury prawnej oraz niedostateczna wola współpracy partnerów programów. Z liczby wskazań wynika, że w przygotowaniu procesu wdrożeniowego programów ważna jest odpowiednia promocja „Strategii Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”. Celem jej powinno być uzyskanie akceptacji społeczności Poznania i autentyczne zaangażowanie partnerów realizowanych programów strategicznych.

2. Karty programów strategicznych

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU	
Nazwa programu:	nr programu: 1
Akademicki i Naukowy Poznań	Kontynuacja Planu Rozwoju Miasta Poznania
Cele strategiczne: ■ Rozwój przedsiębiorczości innowacyjnej i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej. (Obszar: Konkurencyjna gospodarka) ■ Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu. (Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu) ■ Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta. (Obszar: Jakość życia) ■ Utworzenie Metropolii Poznań. (Obszar: Metropolia)	
Cele pośrednie: * Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego. * Podniesienie jakości kształcenia, opieki i wychowania. * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca zamieszkania. * Umocnienie pozycji Poznania jako europejskiego ośrodka naukowego i akademickiego poprzez umiędzynarodowienie badań i internacjonalizację kształcenia. * Poprawa optymalnych warunków przestrzennych, infrastrukturalnych i prawno-administracyjnych dla przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem branż wysokich technologii, branż kreatywnych oraz sektora MŚP. * Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności poprzez rozwój współpracy z poznańskimi uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi. * Wzrost międzynarodowego znaczenia Poznania w sieci metropolii europejskich	

Cele programu:

- * Budowa i wzmocnienie wizerunku Poznania jako najlepszego miasta do studiowania w Polsce.
- * Zwiększenie znaczenia Poznania jako ośrodka akademickiego dla studentów z zagranicy.
- * Podniesienie jakości kształcenia na poziomach: gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym i akademickim; kształcenie w formie otwartej.
- * Wzmocnienie udziału przedstawicieli środowiska naukowego w rozwiązywaniu problemów rozwoju Poznania.
- * Wzmacnianie innowacyjności gospodarki poznańskiej i rozwój sektorów kreatywnych.
- * Zwiększenie znaczenia i udziału kultury studenckiej w kulturze poznańskiej.
- * Wzmocnienie współpracy Miasta i uczelni w aplikowaniu funduszy unijnych na rzecz inicjatyw i projektów inwestycyjnych.

Geneza, ogólny opis programu:

Poznań jest jednym z najważniejszych ośrodków akademickich i naukowych w Polsce. Na 26 uczelniach, w tym 8 uczelniach publicznych, studiuje ponad 140 tys. osób¹. Na jeden tysiąc mieszkańców Poznania przypada więc aż 251 studentów. Potencjał ludzki i materialny poznańskich uczelni i liczba studiujących sprawiają, iż środowisko akademickie jest bardzo istotną częścią środowiska miasta. W dobie rozwoju miasta opartego na wiedzy „akademickość” Poznania jest zasadniczym czynnikiem rozwoju opisywanego często pojęciami: „gospodarka innowacyjna”, „gospodarka oparta na wiedzy”, „sektory kreatywne”, „społeczeństwo uczące się”, „cywilizacja informacyjna”.

Znaczenie środowiska akademickiego obejmuje szerokie spektrum oddziaływania. Mowa tu o budowaniu prestiżu miasta metropolitalnego, wysokiej jakości kapitału ludzkiego w wymiarze rozwoju osobowego i kwalifikacji zawodowych, atrakcyjności lokacji inwestycji zagranicznych, roli uczelni jako dużych pracodawców, znaczeniu studentów jako znaczącej dla miasta grupy konsumentów i usługobiorców, roli uczelni w inwestowaniu w obiekty ważne z punktu widzenia architektury i przestrzeni urbanistycznej oraz infrastruktury innowacyjnej gospodarki, a także kulturotwórczej roli środowiska. Zakres pozytywnego oddziaływania uczelni, ale z drugiej strony zagrożenie istotnym spadkiem liczby studentów, wynikającym z tendencji demograficznych i konkurencyjności ofert studiowania i pracy z innych dużych miast, niezadowolający poziom transferu wiedzy do gospodarki, stanowią przesłanki do zacieśniania współpracy Miasta i uczelni. W 2005 roku Rada Miasta Poznania uchwaliła „Strategię Akademicką i Naukową Miasta Poznania”, dokument określający obszary i cele kierunkowych zamierzeń mieszczących się w kompetencjach uczelni oraz identyfikujący istniejące i potencjalne związki i pola współpracy pomiędzy środowiskiem akademickim a samorządem miejskim. Z dokumentów wybranych uczelni poznańskich: „Strategia Rozwoju Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu na lata 2009 – 2019”, „Strategia Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu na lata 2009 – 2012”, „Strategia Politechniki Poznańskiej na lata 2008 – 2012”, „Strategia Rozwoju Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu na lata 2009 – 2015” wynika również, że zasadniczy ciężar zmian dostosowawczych leży wyłącznie w gestii środowiska akademickiego, ale uznaje się, że otoczenie miejskie może istotnie wspierać proces zmian. Program „Akademicki i Naukowy Poznań” nawiązuje do treści wymienianych dokumentów strategicznych, identyfikuje pola współpracy pomiędzy Miastem i uczelniami i proponuje działania, które wynikają z właściwości i kompetencji Miasta. Działania te, jakkolwiek mają różny zakres, formę i siłę sprawczą, wspierają cele wspólne dla środowiska akademickiego i miasta Poznania. Jednym z takich celów jest integracja wewnętrzna środowiska akademickiego.

Realizowany i planowany zakres współpracy pomiędzy Miastem i uczelniami jest bardzo szeroki i zróżnicowany. Uczestniczą w nim różne miejskie struktury organizacyjne Urzędu Miasta Poznania. Przyjęto założenie, że zakres programu „Akademicki i Naukowy Poznań” ma charakter całościowy, tzn. obejmuje również działania zawarte i scharakteryzowane w innych programach strategicznych, jak „Wiedza dla Biznesu”, „Cyfrowy Poznań” oraz „Kulturalny Poznań”. Celem tego zabiegu jest potrzeba monitoringu całego obszaru współpracy pomiędzy Miastem a środowiskiem akademickim.

Prezentowane działania w znacznym stopniu należą do kategorii działań kontynuowanych, ciągłych, z przewidywanymi zmianami w zależności od uwarunkowań realizacyjnych. Proponuje się również działania nowe, sformułowane w toku dyskusji nad Programem.

Planowane działania/projekty:

1) Wspieranie działań uczelni poznańskich w podnoszeniu jakości kształcenia.

Podnoszenie jakości kształcenia jest jednym z zasadniczych celów strategicznych w rozwoju poznańskich uczelni. Realizacja tego celu zależy w istocie od szerokiego zakresu suwerennych działań poszczególnych uczelni. Elementy działań wspierających ze strony miasta głównie dotyczą podnoszenia jakości kształcenia na poziomie szkół średnich, przygotowujących kandydatów na studentów. Mogą również dotyczyć realizowanych aktualnie w ramach „Akademickiego Poznania” celów dotyczących internacjonalizacji kształcenia i wprowadzenia nowych unikatowych kierunków kształcenia.

Planowany zakres działań obejmuje:

- * Wspomaganie współpracy poznańskich szkół i placówek oświatowych z poznańskimi uczelniami. Działanie zakłada tworzenie tzw. „klas akademickich” dla szczególnie uzdolnionej młodzieży i stworzenie sieci szkół rekomendowanych do ćwiczeń dla studentów.
- * Współfinansowanie wykładów wybitnych naukowców, artystów i specjalistów – projekt kontynuowany. W dwóch zrealizowanych edycjach miasto wspólnie z uczelniami poznańskimi zaprosiło ok. 40 wybitnych naukowców i artystów z całego świata, w tym dwoje laureatów Nagrody Nobla. Obok wykładów i udziału w specjalistycznych seminariach goście wygłosili również wykłady otwarte dla mieszkańców Poznania. Tematyka wykładów dotyczyła m.in. biotechnologii, ochrony środowiska, biochemii, teleinformatyki, neonatologii, kardiologii, fizjologii człowieka, ekonomii i zarządzania, wzornictwa i tańca współczesnego. Większość wykładów prowadzona była w języku angielskim.
- * Wspieranie nowych unikatowych kierunków kształcenia. Projekt kontynuowany. Udzielono dotychczas wsparcia finansowego przy uruchomieniu na Akademii Sztuk Pięknych kierunku studiów w języku angielskim, w związku z dużym zainteresowaniem studentów zagranicznych.

2) Budowa i wzmocnienie wizerunku „Akademickiego Poznania” jako najlepszego miasta do studiowania w Polsce.

Przewidywane działania zmierzają do wzmocnienia wiedzy i świadomości wśród potencjalnych studentów i ich opiekunów na temat Poznania jako miejsca atrakcyjnego do studiowania, a wśród kończących studia jako miejsca rozwoju zawodowego.

Przewidywane działania obejmują:

- * Kampanie, w których popularyzowany jest „Akademicki Poznań”
 - Kampanie „Studiuj w Poznaniu”
Obecnie realizowany jest projekt „Poznań przyciąga najlepszych. Na studia”. Obszar kampanii: cały kraj, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. „miast ciężących” do Poznania. Doświadczenia z tej kampanii, dotyczące wykorzystania jej zakresu, narzędzi i kanałów informacyjnych oraz metody oceny efektywności będą podstawą do budowy kampanii w latach przyszłych w ramach tzw. działań ciągłych.
 - Kampanie „Study in Poznań”
Projekt ma charakter koncepcji kampanii adresowanej do potencjalnych studentów uczelni poznańskich pochodzących z zagranicy.
Planowanym wstępnie działaniem jest uruchomienie anglojęzycznego portalu z ofertą naukowo-dydaktyczną środowiska akademickiego „Study In Poznań”.
- * Przygotowanie rozszerzonej oferty studiowania w języku angielskim na poziomach studiów I i II.
- * Identyfikacja krajów i osób, adresatów kampanii (np. młodzież pochodzenia polskiego z terenów Litwy, Białorusi, Ukrainy, również osoby z krajów azjatyckich).
- * Przygotowanie kanałów informacyjnych kampanii poprzez placówki dyplomatyczne RP i targi edukacyjne. Czas realizacji: działania ciągłe.
- * Stypendia Miasta Poznania dla podejmujących studia na poznańskich uczelniach.
Stypendia są ekonomiczną formą zachęty do wyboru Poznania jako miejsca studiów, adresowaną do grup młodzieży, na której miastu szczególnie zależy, tj.:
 - młodzieży szczególnie uzdolnionej, która mając swobodę możliwości wyboru miast akademickich, wybiera często konkurencyjne – Warszawę, Kraków, Wrocław,
 - młodzieży z zagranicy, której aktualna liczba ok. 1,6 tys. (dająca tzw. wskaźnik umiędzynarodowienia studiów 1,1%) jest wysoce niezadowalająca dla Poznania jako ośrodka akademickiego,
 - młodzieży, która zamierza wiązać swoją zawodową i życiową przyszłość z Poznaniem.
 Stypendia realizowane dotychczas i przewidywane do dalszej kontynuacji:
 - Stypendia miasta Poznania dla laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych – zrealizowano dotychczas dwie edycje programu stypendialnego, z którego skorzystało 45 osób. Przewiduje się kontynuację programu, zakładającą modyfikację kryteriów pod kątem pożądaných kierunków studiów.
 - Stypendia dla młodzieży z zagranicy – realizowany obecnie program stypendiów dla studentów z Gruzji uruchomiony został głównie z powodów o charakterze politycznym. Program należy kontynuować i rozszerzyć, rozpoznając odpowiednio kraje, grupy adresatów, warunki socjalno-ekonomiczne, celem określenia kryteriów przyznawania stypendiów.
 - Stypendia studenckich staży u pracodawców realizujących innowacyjne inwestycje na terenie Poznania. Projekt stypendialny adresowany do studentów odbywających staż u inwestorów innowacji w sektorze produkcyjnym lub nowoczesnych usług, którzy zobowiązani są do zatrudnienia byłego stażysty na okres min. 12 miesięcy. Projekt uruchomiony uchwałą RMP w marcu 2009. Planowana kontynuacja wdrożenia.
- * Popularyzowanie ludzi i osiągnięć nauki poznańskiej.
Od szeregu lat publikowane są różnego rodzaju rankingi wysoko pozycjonujące uczelnie poznańskie na tle innych uczelni w Polsce. Rankingi te są dla potencjalnych studentów m.in. kryterium wyboru uczelni i kierunków studiowania. Uznaje się, że w budowie marki uczelni niedoceniana jest rola pozycji naukowej uczonych i osiągnięć środowiska poznańskiego. Istnieją podstawy, by wzmocnić wizerunek „Akademickiego i Naukowego Poznania” w tym aspekcie. Planowane działania:
 - Kwadrans Akademicki i Naukowy Poznań – stały, okresowy program telewizyjny, poświęcony popularyzacji ludzi nauki, ich osiągnięć, ciekawych programów badawczych środowiska poznańskiego.
 - Opracowanie koncepcji i realizacja telewizji środowiska akademickiego. Projekt taki planuje UAM. Należy rozważyć jego rozszerzenie na pozostałe uczelnie poznańskie.
 - Nagrody i stypendia artystyczne i naukowe Miasta Poznania. Nagrody i stypendia przyznawane od 1991 roku za wybitne osiągnięcia artystyczne i naukowe twórcom i uczonym reprezentującym środowisko poznańskie. Laureaci to osoby, których dorobek stanowi istotny wkład w rozwój regionu i miasta Poznania. Wręczanie nagród podczas uroczystej sesji w dniu Święta Patronów Miasta stanowi okazję do promocji medialnej nagrodzonych osób i ich prac. Działanie ciągłe.

3) Wiedza dla rozwoju miasta

Udział przedstawicieli środowiska naukowego w rozwiązywaniu problemów miasta Poznania ma szeroki zakres merytoryczny, różny charakter formalno-prawny i stopień zaangażowania. Najczęstszą formą współpracy są okazjonalne zlecenia eksperckie, dotyczące konkretnych problemów wymagających pilnego opracowania. Istnieją również przykłady form stałej współpracy. W jej ocenie wskazuje się na niewykorzystane możliwości i potrzebę polepszenia przepływu informacji o problemach miasta, które mogłyby być objęte w grupie tzw. badań własnych lub prac dyplomowych. Planowane działania obejmują:

- * Konkurs „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę doktorską” i „Nagroda Miasta Poznania za wyróżniającą się pracę magisterską”. Projekt kontynuowany. Zrealizowano pięć corocznych edycji. Nagrody przyznawane są za prace dyplomowe, podejmujące tematykę związaną z Poznaniem i cechujące się walorami użytecznymi. Do konkursu zgłasza się ok. 40 prac. Planuje się działania popularyzujące konkurs wśród osób dokonujących wyboru tematów prac dyplomowych.
- * Projekt badawczy „Wskaźniki jakości życia mieszkańców Poznania”. Zrealizowano dotychczas pięć edycji badań przeprowadzanych przez zespół „Centrum Badania Jakości Życia”, afiliowany przy UAM. Planuje się kontynuację badań, zakładając ich rozszerzenie na inne miasta w Polsce, w celach porównawczych.
- * Projekt badawczy „Funkcjonowanie i kierunki rozwoju Aglomeracji Poznańskiej”. Projekt badawczy zainicjowany przez Radę Aglomeracji Poznańskiej, w celu wyznaczenia kierunków rozwoju aglomeracji i opracowania strategii jej rozwoju do 2020 roku, realizowany jest przez Centrum Badań Metropolitalnych stanowiące konsorcjum czterech poznańskich uczelni: Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, Uniwersytetu Ekonomicznego, Uniwersytetu Przyrodniczego i Politechniki Poznańskiej. Projekt badawczy zaplanowano do połowy 2011 roku. Zgodnie z planowanymi działaniami w ramach programu „Wiedza dla biznesu” proponuje się utrzymanie Centrum Badań Metropolitalnych w formie przeprofilowanej na Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy (karta strategiczna programu „Wiedza dla biznesu” – planowane działania 1. Utworzenie i prowadzenie w ramach w Centrum Badań Metropolitalnych, Obserwatorium Gospodarki i Rynku Pracy.)
- * Konkurs „Dofinansowanie badań naukowych i prac rozwojowych”. Projekt kontynuowany. Uruchomiono pierwszą edycję konkursu będącego efektem porozumienia o współpracy zawartego między miastem Poznań i ośmioma poznańskimi uczelniami poznańskimi. Wsparcie finansowe z założenia dotyczy projektów nowych, szczególnie ważnych dla rozwoju nauki, również tematów dotyczących problematyki poznańskiej. W 2009 r. przyznano granty 32 projektom badawczym.
- * Projekt „Konwersatorium – Poznań dawny, dzisiejszy, w przyszłości”. Zakłada się utworzenie stałego, cyklicznego forum dyskusji o Poznaniu z udziałem wybitnych przedstawicieli środowiska naukowego, władzy lokalnej, polityków i praktyków z różnych dziedzin. Celem konwersatorium jest poddanie refleksji intelektualnej różnych aspektów tematów, odnoszących się do funkcjonowania i rozwoju miasta. Efekty rozważań zostaną wykorzystane w pracach nad ukierunkowaniem działań dotyczących strategii rozwoju Poznania i aglomeracji poznańskiej.

4) Wzmocnienie współpracy władz miasta i uczelni w sprawie wspólnych aplikacji o fundusze europejskie, w tym projektów inwestycyjnych.

- * Budowa Zespołu Inkubatorów Wysokich Technologii „materiały i biomateriały” oraz „Technologie informacyjne i komunikacyjne” na terenie Poznańskiego Parku Naukowo-Technologicznego Fundacji UAM.
- * Utworzenie Międzyuczelnianego Centrum NanoBioMedycznego przy UAM.
- * Utworzenie Uniwersyteckiego Centrum Biologii Medycznej przy Uniwersytecie Medycznym.
- * Utworzenie Centrum Mechatroniki, Biomechaniki i Nanoinżynierii Politechniki Poznańskiej.
- * Budowa i wyposażenie Wielkopolskiego Centrum Zaawansowanych Technologii przy UAM.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2020.
- * Wielkopolska Regionalna Strategia Innowacji.
- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
- * Strategia rozwoju nauki w Polsce do 2015 roku.
- * Narodowy Program Foresight „Polska 2010”.
- * Polska 2030. Wyzwania rozwojowe.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Cyfrowy Poznań
- * Kulturalny Poznań
- * Metropolitalny Poznań
- * Przestrzeń dla biznesu
- * Rzeka w mieście
- * Sportowy Poznań
- * Turystyczny Poznań
- * Wiedza dla biznesu
- * Wysoka jakość edukacji i wychowania

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Strategia Akademicka i Naukowa Miasta Poznania
- * Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005 – 2010

Efekty realizacji programu:

Najbardziej wymierne efekty przynosi bezpośredni udział poznańskich środowisk akademickich i naukowych w rozwiązywaniu problemów miejskich, przejawiający się m.in. w:

- * Udziale naukowców w gremiach doradczych, konsultacyjnych i komisjach konkursowych.
- * Opiniowaniu planowanych przez Miasto przedsięwzięć, sporządzaniu ekspertyz, prowadzeniu badań na zlecenie.
- * Współorganizowaniu seminariów i konferencji naukowych.
- * Szkoleniu kadry miejskiej.
- * Współpracy przy wielu projektach regionalnych, krajowych i międzynarodowych.

Ponadto efekty realizacji programu przekładać się będą na:

- * Zwiększenie liczby osób wybierających Poznań jako najlepsze miejsce do studiowania oraz podnoszenia kwalifikacji.
- * Osiągnięcie światowych standardów w nauce i dydaktyce.
- * Zwiększone zainteresowanie inwestorów zewnętrznych lokalizowaniem firm w Poznaniu i poznańskim obszarze metropolitalnym ze względu na wysoko wykwalifikowane kadry.
- * Rozwój sektorów kreatywnych i opartych na wiedzy.
- * Zwiększenie otwartości poznańskich uczelni na potrzeby środowiska lokalnego.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
- * Budżet samorządu wojewódzkiego.
- * Środki pochodzące z funduszy unijnych.
- * Środki uczelni.
- * Budżety gmin wchodzących w skład Rady Aglomeracji Poznańskiej.

Mierniki realizacji programu:

Sfera edukacji akademickiej i nauki nie leży w bezpośrednich kompetencjach samorządu lokalnego. Po stronie Miasta program obejmuje działania, które mają wyłącznie charakter wspierający. Specyfiką programu „Akademicki i Naukowy Poznań” jest trudno wymierna relacja przyczynowo-skutkowa pomiędzy działaniami i projektami programu a postawionymi celami i oczekiwanymi efektami. Ponadto aspekt jakościowy bezpośrednich efektów działań i projektów wydaje się ważniejszy od ocen ilościowych, toteż monitoring realizacji programu zakłada sporządzanie rocznego raportu z planowanych działań i projektów programu oraz informacji opisujących pozycję Poznania w kontekście celów programu.

Miarą osiąganych efektów programu będą mierniki statystyczne i wskaźniki charakteryzujące Poznań jako ośrodek akademicki i naukowy oraz jego wpływ na gospodarkę miasta.

- * Liczba studentów uczelni poznańskich.
Liczba studentów przypadająca na 1000 mieszkańców porównywalna z innymi miastami akademickimi.
- * Liczba studentów zagranicznych
% studentów zagranicznych w ogólnej liczbie studentów.
- * Liczba kierunków studiów w językach kongresowych.
% kierunków w językach kongresowych w ogólnej liczbie kierunków.
- * Miejsca uczelni poznańskich w publikowanych rankingach.
Charakterystyka opisowa pozycjonowania miejsc uczelni poznańskich.
- * Liczba zatrudnionych w działalności B+R.
% zatrudnionych w B+R w ogólnej liczbie zatrudnionych.
- * Nakłady na działalność innowacyjną kierowaną na B+R.
% nakładów na B+R w ogólnej kwocie nakładów na innowacyjność.
- * Liczba zatrudnionych w sektorach kreatywnych.
% zatrudnionych w sektorach kreatywnych w ogólnej liczbie zatrudnionych.
- * Liczba firm w sektorach kreatywnych.
% firm kreatywnych w ogólnej liczbie firm.

Ryzyko realizacji programu:

Realizacja projektów i działań w ramach programu uzależniona jest od bieżącej sytuacji finansowej Miasta (wysokości środków zaplanowanych na te projekty i działania w budżecie miasta) pośrednio wynikającej z sytuacji finansowej kraju, a także woli współpracy partnerów realizujących projekty i działania w ramach programu.

Beneficjenci:

- * Studenci poznańskich uczelni wyższych.
- * Poznańscy naukowcy, kadry uczelni wyższych i placówek naukowo-badawczych.
- * Młodzież szkół ponadgimnazjalnych Poznania i regionu.
- * Firmy i instytucje z terenu m. Poznania, aglomeracji poznańskiej i regionu.
- * Samorząd lokalny i regionalny.

Koordynator programu:

Wydział Rozwoju Miasta

Współpraca:

- * Gabinet Prezydenta.
- * Wydział Działalności Gospodarczej.
- * Biuro Kształtowania Relacji Społecznych.
- * Biuro Promocji Miasta.
- * Wydział Kultury i Sztuki.
- * Wydział Kultury Fizycznej i Sportu.
- * Inne wydziały i miejskiej jednostki organizacyjnej.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Poznańskie uczelnie wyższe.
- * Poznańskie placówki naukowo-badawcze.
- * Urząd Marszałkowski.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

nr programu: **2****Aktywizacja obszarów
wokół III Ramy komunikacyjnej****Program nowy****Cele strategiczne:**

- Rozwój gospodarki innowacyjnej i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej (Obszar: Konkurencyjna gospodarka).
- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta (Obszar: Jakość życia).
- Utworzenie Metropolii Poznań (Obszar: Metropolia).

Cele pośrednie:

- * Poprawa warunków przestrzennych, infrastrukturalnych i prawno-administracyjnych dla przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem branż wysokich technologii, branż kreatywnych oraz sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
- * Wzrost spójności metropolii poprzez integrację przestrzenno-funkcjonalną miasta Poznania z gminami aglomeracji
- * Wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych elementów przestrzeni Poznania.
- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.

Cele programu:

- * Pozyskanie środków pozabudżetowych na realizację przedsięwzięcia.
- * Stworzenie atrakcyjnych pól inwestycyjnych wokół III Ramy komunikacyjnej.
- * Pozyskanie partnerów do realizacji inwestycji.
- * Stworzenie optymalnego systemu transportowego w skali aglomeracji poznańskiej (Metropolii Poznań).

Geneza, ogólny opis programu:

Uchwalona przez Radę Miasta „Polityka transportowa miasta Poznania” podkreśla konieczność uwzględnienia rozwoju powiązań regionalnych, sprzyjających zachowaniu funkcji Poznania jako centrum regionu, oraz rozwoju powiązań krajowych i międzynarodowych dla zapewnienia należytego wzrostu gospodarczego, naukowego i kulturalnego aglomeracji poznańskiej.

Cele polityki mają m.in. implikacje gospodarcze uwzględniające obsługę różnych form działalności gospodarczej – udostępnianie miejsc, pobudzenie działalności gospodarczej w różnych gałęziach transportu, dążenie do podnoszenia walorów tej przestrzeni, wyrównywanie szans na rynku pracy. Przede wszystkim istotne jest formułowanie realistycznych planów i programów (możliwych do sfinansowania), równocześnie – przez sterowanie dostępnością transportową – pobudzanie ruchu budowlanego i aktywności podmiotów gospodarczych i kapitałowych.

W przeważającej większości (z wyjątkiem odcinka wschodniego – 3 warianty), zarys przebiegu III Ramy komunikacyjnej uzyskał konsensus już w roku 1994 i został zapisany w Miejscowym Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego m. Poznania (poprzedzony wielowątkowymi studiami transportowymi). Ostateczny przebieg ujęto w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego, przyjętym przez Radę Miasta Poznania 18 stycznia 2008 r. Dla odcinka południowo-zachodniego (symbol Łm, Ja, Xb), w okolicach Centrum Logistycznego (TI) oraz węzła Antoninek obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2006 opracowano dokument pod nazwą „Zasilanie budżetu Miasta Poznania z efektów inwestycji powstałych w wyniku realizacji Programu Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej – prognoza na lata 2007-2050”, stanowiący podstawę działań koncepcyjnych i źródło danych do dalszych rozważań.

Obszary inwestycyjne zostały przeanalizowane pod kątem przyszłego przeznaczenia terenu.

Typologia funkcji obejmuje: budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne, budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne, handel i usługi, przemysł, sport i rekreację. W prognozie zasilenia budżetu z tytułu przedmiotowych inwestycji uwzględniono rodzaje wpływów do budżetu środków pieniężnych z tytułu sprzedaży gruntów, podatku od nieruchomości (grunty, budowle, budynki – różne formy zagospodarowania), podatku PIT i CIT.

Planowane działania/projekty:

- 1) Pozyskiwanie partnerów dla zagospodarowywania wytypowanych terenów miejskich, w szczególności w ramach ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym lub koncesji na roboty budowlane lub usługi.
- 2) Koordynacja zadań z przedsięwzięciami, realizowanymi w ramach budżetu miasta.
- 3) Połączenie systemu transportu samochodowego z transportem miejskim i kolejowym oraz systemem parkingów.
- 4) Przygotowanie nowych lokalizacji pod inwestycje.

Główne zadania w wymienionych projektach:

Doprecyzowanie w zakresie projektu 3 i 4:

- 3) Połączenie systemu transportu samochodowego z transportem miejskim i kolejowym oraz systemem parkingów
 - a) Identyfikacja punktów węzłowych.
 - b) Zwiększenie dostępności terenów położonych przy planowanej III Ramie komunikacyjnej dla osób niezmotywowanych.
 - c) Usprawnienie przejazdu pojazdom transportu zbiorowego.
- 4) Przygotowanie nowych lokalizacji pod inwestycje
 - a) Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania uwzględniających potencjalne pola inwestycyjne wzdłuż III Ramy komunikacyjnej.
 - b) Analiza obowiązujących planów miejscowych pod kątem wytypowania lokalizacji pod rozwój inwestycji towarzyszących III Ramie komunikacyjnej.
 - c) Uzbrajanie terenów pod określone inwestycje.
 - d) Stworzenie bazy projektów planowanych i identyfikacja projektów wspólnych w zakresie infrastruktury i budownictwa.
 - e) Stworzenie mechanizmu koordynacji projektów infrastrukturalno – budowlanych.
 - f) Promocja istniejących terenów pod inwestycje towarzyszące III Ramie komunikacyjnej.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
- * Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (projekt z 9.09.2009 r.).
- * Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko z 5 grudnia 2007 r.
- * Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (NSRO), przyjęte przez Komisję Europejską 9 maja 2007 r.
- * Strategia Rozwoju Województwa WLKP do 2020 r (dokument przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 19.12.2005 r.).

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Cyfrowy Poznań.
- * Czysty Poznań.
- * Metropolitalny Poznań.
- * Mieszkajmy w Poznaniu.
- * Poznańskie osiedla modernistyczne.
- * Przestrzeń dla biznesu.
- * Turystyczny Poznań.
- * Zrównoważony rozwój transportu.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Polityka Transportowa Miasta Poznania – przyjęta Uchwałą Rady Miasta Poznania z 18 listopada 1999 r.
 - * Zrównoważony Plan Rozwoju Transportu Publicznego na lata 2007-2015 (Poznański Obszar Metropolitalny) – przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 24 października 2006 r.
 - * Program rowerowy Miasta Poznania na lata 2007-2015 – przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 15 stycznia 2008 r.
 - * Program Drogowy dla Miasta Poznania na lata 2008-2015 - przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 16 września 2008 r.
 - * Polityka Parkingowa Miasta Poznania, przyjęta Uchwałą Rady Miasta Poznania z 10 czerwca 2008 r.
 - * Wieloletni Program Inwestycyjny Miasta Poznania – opracowanie ma charakter kroczący
 - * Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania – przyjęte Uchwałą Rady Miasta Poznania z dnia 18 stycznia 2008 r.
 - * Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2009-2012 przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 12 maja 2009 r.
 - * Plan Gospodarki Odpadami – przyjęty Uchwałą Rady Miasta Poznania z 17 lipca 2007 r.
-

Efekty realizacji programu:

- * Podniesienie jakości życia mieszkańców i osób przyjezdnych.
 - * Poprawa środowiska przyrodniczego i kulturowego.
 - * Uporządkowanie przewozów pasażerskich i towarowych w obszarze metropolii.
 - * Uspokojenie ruchu samochodowego w centrum miasta poprzez eliminację przejazdów tranzytowych przez Centrum.
 - * Ograniczenie uciążliwości dostaw towarów w obszarze Śródmieścia oraz wyprowadzenie ruchu ciężkiego z terenów osiedli mieszkaniowych.
 - * Ograniczenie wielkości emisji spalin poprzez ograniczenie ilości samochodów niespełniających norm EURO.
 - * Wzrost dochodów z tytułu opłat i podatków lokalnych.
 - * Rozwój usług towarzyszących i pozyskanie inwestorów do realizacji tych inwestycji.
 - * Zwiększenie ilości miejsc pracy.
 - * Wzrost jakości usług.
 - * Lepszy wizerunek miasta.
 - * Dynamiczny rozwój gospodarczy.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Kapitał prywatny (PPP, koncesja).
 - * Budżet miasta.
 - * Fundusze Unijne.
 - * Fundusze Ochrony Środowiska.
 - * Dotacje rządowe.
-

Mierniki realizacji programu:

- * Zwiększenie prędkości przemieszczania się pomiędzy poszczególnymi rejonami Miasta w minutach.
 - * Kilometry wybudowanej III Ramy komunikacyjnej.
 - * Powierzchnia terenów przygotowanych do zainwestowania w ha.
 - * Inwestycje towarzyszące.
 - * Powierzchnia terenów zainwestowanych przy III Ramie komunikacyjnej w ha.
 - * Obszar objęty uchwalonymi MPZP w obrębie III Ramy komunikacyjnej w ha.
 - * Liczba projektów zrealizowanych w formule PPP.
 - * Nowe parkingi zlokalizowane przy III Ramie komunikacyjnej w liczbie miejsc parkingowych.
 - * Wartość obiektów przeznaczonych do zagospodarowania w ramach udziału własnego Miasta w przedsięwzięciu.
 - * Wartość obiektów po okresie użytkowania, stanowiących własność Miasta
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Brak zainteresowania partnerów zewnętrznych udziałem w inwestycjach miejskich.
- * Brak środków finansowych.

- * Problemy kadrowe Miasta uniemożliwiające właściwe gospodarowanie zasobami infrastrukturalnymi i gruntowymi.
- * Brak ofert wykonawczych – brak możliwości pozyskania środków kredytowych.
- * Upadłość podmiotów wykonawczych.
- * Problemy legislacyjne – częste zmiany aktów prawnych.
- * Ryzyko makroekonomiczne.
- * Boom gospodarczy – wzrost cen usług budowlanych.
- * Wzrost zanieczyszczenia środowiska (spowodowany zwiększonym ruchem samochodowym i zwiększoną ilością odpadów).
- * Niedorozwój infrastruktury drogowej i transportu miejskiego.
- * Konkurencja ze strony innych aglomeracji.
- * Brak mpzp.
- * Niedostateczne planowanie.
- * Niedostosowana struktura podmiotu realizującego program.
- * Większe obciążenie usług publicznych np: odśnieżanie.
- * Protesty mieszkańców.
- * Ograniczona podaż rynku pracy.
- * Nadmierne zabudowanie miasta.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania i aglomeracji.
- * Inwestorzy.
- * Turyści.
- * Osoby przyjeżdżające do Miasta w celach biznesowych, służbowych i edukacyjnych.

Koordynator programu:

Wydział Gospodarki Komunalnej
i Mieszkaniowej

Współpraca:

- * Miejska Pracownia Urbanistyczna.
- * Zarząd Dróg Miejskich.
- * Zarząd Transportu Miejskiego.
- * Biuro Nadzoru Właścielskiego.
- * Wydział Gospodarki Nieruchomościami.
- * Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne.
- * Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ.
- * Wydział Urbanistyki i Architektury.
- * Wydział Ochrony Środowiska.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Inwestorzy zewnętrzni.
- * Koncesjonariusze.
- * Instytucje finansowe.
- * Gestorzy Sieci.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

nr programu: **3****Aktywny wypoczynek w Poznaniu****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Poprawa jakości życia w mieście i atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)
- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.
(Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)

Cele pośrednie:

- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.
- * Wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych elementów przestrzeni Poznania.
- * Wzbogacenie oferty rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców i przyjezdnych.
- * Uzyskanie przez Poznań rangi międzynarodowego centrum kultury i turystyki.

Cele programu:

Celem programu jest zachowanie, rewaloryzacja i rozwój terenów rekreacyjnych będących istotnym elementem struktury miasta oraz jakości życia mieszkańców poprzez:

- * ochronę obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych poprzez stworzenie i powołanie przez Radę Miasta Poznania Poznańskiej Sieci Obszarów Cennych Przyrodniczo,
- * wykorzystanie edukacji ekologicznej do promocji Poznańskiej Sieci Obszarów Cennych Przyrodniczo,
- * ekspozycję walorów przyrodniczych i historycznych obszaru Cytadeli przy jednoczesnej ochronie miejsc szczególnie cennych przyrodniczo oraz miejsc pamięci,
- * ekspozycję walorów przyrodniczych i rekreacyjnych lasów komunalnych Miasta Poznania,
- * uatrakcyjnienie terenów wokół jezior: Rusałka, Strzeszyńskiego i Kierskiego poprzez poprawę zagospodarowania kąpielisk oraz ciągłą ochronę jakości wód zbiorników,
- * uatrakcyjnienie terenów wzdłuż cieków wodnych Bogdanki i Cybiny,
- * poprawę atrakcyjności turystycznej i sportowo-rekreacyjnej terenów wokół jeziora Malta poprzez tworzenie nowych obiektów i modernizację istniejącej infrastruktury.

Geneza, ogólny opis programu:

Poznań od lat należy do najbardziej zielonych miast w Polsce. Tereny zielone stolicy Wielkopolski zajmują powierzchnię ponad 70 km² (7 tys. ha) i stanowią 27 % całego obszaru miasta.

Doceniają to zarówno poznaniacy jak i przyjezdni. Znajdują oni wytchnienie i odpoczywają od wielkomiejskiego gwaru i szumu w kilkudziesięciu parkach i zieleńcach, a osoby poszukujące spokoju i bezpośredniego kontaktu z przyrodą chętnie odwiedzają lasy komunalne, których łączna powierzchnia obejmuje ponad 2,5 tys. ha.

W różnych częściach miasta można znaleźć prawdziwe enklawy zieleni bogate we wspaniałe, nierzadko unikatowe okazy drzew i krzewów. Stale prowadzone prace renowacyjne i konserwacyjne zachowują bądź przywracają do dawnej świetności najcenniejsze fragmenty miejskiej zieleni.

Charakterystyczny dla miasta Poznania system zieleni klinowo-pierścieniowej jest wynikiem realizacji, założonego na początku XX wieku, zagospodarowania wewnętrznego pierścienia umocnień miasta i powiązania go z zielenią naturalnie ukształtowanych dolin rzecznych Warty, Bogdanki i Cybiny. Wykształcony został w ten sposób układ północno-południowego klina zieleni wzdłuż rzeki Warty, klina zachodnio-wschodniego wzdłuż dolin Bogdanki i Cybiny oraz południowego – w dolinie Strumienia Junikowskiego i Głuszynki.

W tej strukturze zieleni zlokalizowane są największe kompleksy terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych miasta. We wschodniej części – **jezioro Malta** i okalający je obszar o znacznym potencjale sportowo-rekreacyjnym, w południowej – **Łęgi Dębińskie**, w zachodniej – **jeziora: Rusalka i Strzeszyńskie** oraz w północnej – **Cytadela**.

Atutami tych miejsc są: usytuowanie w bezpośrednim sąsiedztwie centrum (Cytadela, Łęgi, Malta), walory przyrodnicze oraz potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy.

Dalszy rozwój tych terenów wymaga działań określających zasady zagospodarowania, w tym możliwości realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury, komunikacji oraz zaplecza rekreacyjnego.

Planowane działania/ projekty:

- 1) Rozwój terenów wokół jeziora Malta.
- 2) Utworzenie Traktu Rekreacyjnego (Jezioro Kierskie – Jezioro Strzeszyńskie – jezioro Rusalka – Park Sołacki – Park Wodniczki – Park Cytadela – Warta – Ostrów Tumski – jezioro Malta – Cybina – Jezioro Swarzędzkie), tworzącego tereny rekreacyjne w mieście i najbliższym otoczeniu.
- 3) Poprawa jakości przestrzeni Parku Cytadela.
- 4) Zagospodarowanie i ochrona przestrzeni leśnej i parkowej w mieście.
- 5) Zagospodarowanie kompleksu stawów na terenach powyroboiskowych w rejonie Fabianowa, Kotowa i ulicy Mieleczyńskiej.
- 6) Rozwój infrastruktury aktywnego wypoczynku na terenie miasta (koordynacja działań wynikających z innych programów Strategii).
- 7) Utworzenie Parku Rekreacyjnego "Stare Zoo".
- 8) Promocja ekologiczna oraz ochrona przyrody i terenów o znaczących walorach rekreacyjnych.

Główne zadania w wymienionych projektach:

1) Rozwój terenów wokół jeziora Malta:

- a) Rozwój obiektów sportowych, umożliwiające organizację widowisk o znaczeniu krajowym i międzynarodowym,
- b) Budowa Term Maltańskich,
- c) Rozbudowa zaplecza gastronomicznego i hotelarskiego,
- d) Inwestycje w infrastrukturę na terenie Nowego Zoo,
- e) Projekty związane z modernizacją wewnętrznej komunikacji na terenie Malty, takie jak: stworzenie nowych szlaków pieszych, rowerowych, zorganizowany transport wokół jeziora Malta,
- f) Projekty wpływające na zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszaru, włączające go do miejskiej sieci transportu indywidualnego (system parkingów i dróg dojazdowych) i komunikacji publicznej (infrastruktura przystankowa),
- g) Zintegrowany system informacji przestrzennej i wizualnej terenów wokół jeziora Malta oraz promocja terenu jako jednego z głównych produktów turystycznych Poznania,
- h) Wytyczenie ścieżek dydaktycznych, umożliwiających lepsze zapoznanie się z bogactwem środowiska naturalnego terenów wokół jeziora Malta,
- i) Ochrona wód zbiornika Malta oraz rzeki Cybiny poprzez monitorowanie oraz ciągłą poprawę jakości wód przy użyciu dostępnych technologii.

2) Utworzenie Traktu Rekreacyjnego (Jezioro Kierskie – Jezioro Strzeszyńskie – jezioro Rusałka – Park Sołacki – Park Wodniczki – Park Cytadela – Warta – Ostrów Tumski – jezioro Malta – Cybina – Jezioro Swarzędzkie):

- a) Budowa ciągów komunikacyjnych: szlak rowerowy, wodny (w miarę możliwości), pieszy, konny,
- b) Zagospodarowanie terenów wokół jezior na potrzeby wypoczynku, w tym unowocześnienie kompleksów wypoczynkowych oraz kąpielisk nad jeziorami Rusałka, Kierskie, Strzeszyńskie i Swarzędzkie (w tym, także ochrona wód poprzez unowocześnienie systemu monitoringu oraz ciągłą poprawę jakości wód przy użyciu dostępnych technologii), zagospodarowanie terenów leśnych i łąk na potrzeby rekreacji,
- c) Współpraca na rzecz modernizacji i uatrakcyjnienia obiektów i infrastruktury Ogrodu Botanicznego UAM, Ogrodu Dendrologicznego UP, TS Olimpia (Gołęcin),
- d) Budowa zaplecza socjalnego: wypożyczalnia rowerów i sprzętu pływackiego, stadniny koni, punktów usługowych i informacyjnych.

3) Poprawa jakości przestrzeni Parku Cytadela

- a) Zwiększenie atrakcyjności turystycznej poprzez rozwój funkcji kulturalno-edukacyjnej oraz ochronę walorów przyrodniczych i historycznych (starania o wpisanie parku na listę obszarów chronionego krajobrazu),
- b) Stworzenie oznakowanych tras spacerowych i rozbudowa ścieżek dydaktycznych z tablicami informującymi o walorach historycznych i przyrodniczych Parku,
- c) Ułatwienie dostępu do obiektów kultury i turystyki m.in. poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury.

4) Zagospodarowanie i ochrona przestrzeni leśnej i parkowej w mieście

- a) Utworzenie Centrum Edukacyjno-Przyrodniczego ("las w pigułce" – skupienie w jednym miejscu wiedzy o lasach) – na bazie istniejących osad leśnych, w których prowadzona jest działalność edukacyjna dla dzieci i młodzieży szkolnej,
- b) Rozwój leśnych ścieżek edukacyjno-przyrodniczych oraz dróg pieszo-rowerowych, w tym:
 - ulepszanie nawierzchni – odejście od nawierzchni gruntowej (wzorem Trasy Nadwarciańskiej),
 - regulacja spraw własnościowych na terenach wokół jezior: Rusałka i Kiekrz,
 - rozwój sieci dróg pieszo-rowerowych wzdłuż dróg publicznych – ul. Koszalińska, Słupska,
 - adaptacja leśnych pasów przeciwpożarowych w celu włączenia ich do sieci dróg pieszo-rowerowych,
- c) Włączenie kompleksów leśnych (enklaw) administrowanych przez Lasy Państwowe, położonych w granicach administracyjnych miasta, w zakres kompetencyjny lasów miejskich – ścisła współpraca zarządów przy realizacji projektów służących celom rekreacyjnym,
- d) Utworzenie sieci punktów widokowych,
- e) Zagospodarowanie parków miejskich ze szczególnym wyeksponowaniem walorów historycznych, rekreacyjnych, przyrodniczych i edukacyjnych,
- f) Realizacja elementów zagospodarowania wypoczynko-rekreacyjnego obszaru Łęgów Dębińskich z zachowaniem ograniczeń wynikających z istnienia strefy zalewowej.

5) Zagospodarowanie kompleksu stawów na terenach powyroboiskowych w rejonie Fabianowa, Kotowa i ulicy Mieleszyńskiej

- a) Uchwalenie opracowywanych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,

- b) Realizacja zagospodarowania terenów powyroboiskowych jako zieleni otwartej z możliwością realizacji ciągów pieszych i rowerowych z dużym ograniczeniem realizacji zabudowy kubaturowej.

6) Rozwój infrastruktury aktywnego wypoczynku na terenie miasta (koordynacja działań wynikających z innych programów Strategii)

- a) Tworzenie stref aktywnej rekreacji dla młodzieży oraz seniorów,
- b) Budowa infrastruktury aktywnego wypoczynku na terenach o dużej koncentracji mieszkańców i o potencjalnych walorach wypoczynkowych, przy zaangażowaniu wspólnot mieszkaniowych, poprzez wypracowanie "programu aktywizacji" (np. system pomocy i ulg dla tworzących obszary rekreacyjne),
- c) Budowa i modernizacja ścieżek rowerowych, szlaków pieszych i wodnych o różnych stopniach trudności, łączących miejsca o dużej atrakcyjności turystycznej (np. wzdłuż pierścienia fortyfikacji Twierdzy Poznań, wzdłuż cieków wodnych Bogdanki i Cybiny),
- d) Rozwój sieci przyrodniczych ścieżek dydaktycznych, w tym:
 - rewitalizacja edukacyjnych ścieżek przyrodniczych na terenach komunalnych (np. Dębina, Olszak I, Olszak II, Bogdanka, Świerczewo),
 - wspieranie projektowania, urządzania i tworzenia ścieżek edukacyjnych przez podmioty zewnętrzne,
- e) Współpraca w ramach aglomeracji poznańskiej w celu wytyczenia sieci ponadlokalnych tras turystycznych i rekreacyjnych na terenie Poznania i gmin ościennych.

7) Utworzenie Parku Rekreacyjnego "Stare Zoo"

- a) Odpowiednie zagospodarowanie elementów środowiska przyrodniczego i architektury dawnego ogrodu zoologicznego,
- b) Wprowadzenie nowych działalności i funkcji (edukacyjne, ekspozycyjno-wystawowe, biznesowe).

8) Promocja ekologiczna oraz ochrona przyrody i terenów o znaczących walorach rekreacyjnych

- a) Waloryzacja przyrodnicza terenów zieleni na obszarze Miasta Poznania oraz wyznaczenie obszarów, które wejdą w skład Poznańskiej Sieci Obszarów Cennych Przyrodniczo,
- b) Wytyczenie szlaków ruchu turystycznego w celu zapobieżenia antropopresji i degradacji obszarów chronionych,
- c) Prowadzenie konsekwentnej polityki proekologicznej – odpowiednie zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i ich egzekwowanie,
- d) Promocja działań i projektów ekologicznych,
- e) Edukacja na rzecz aktywnego spędzania wolnego czasu.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013.
- * Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.
- * Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim na lata 2007-2013.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Kulturalny Poznań.
- * Metropolitalny Poznań.
- * Sportowy Poznań.
- * Turystyczny Poznań.
- * Zdrowy Poznań.
- * Zrównoważony rozwój transportu.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010.
- * Strategia rozwoju rynku turystycznego w Poznaniu.
- * Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2009-2012.
- * Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania.
- * Polityka Transportowa Miasta Poznania.

Efekty realizacji programu:

- * Zwiększenie liczby osób korzystających z terenów rekreacyjnych.
 - * Zwiększenie poziomu aktywnego wypoczynku mieszkańców miasta.
 - * Podwyższenie atrakcyjności turystycznej miasta.
 - * Zwiększenie znaczenia Poznania jako ważnego ośrodka turystyczno-rekreacyjnego na arenie krajowej i międzynarodowej.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta
 - * Budżet państwa
 - * Fundusze UE
 - * Kapitał prywatny, w tym w ramach PPP
-

Mierniki realizacji programu:

- * Liczba nowo powstałych szlaków i powierzchnia zagospodarowanych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych,
 - * Liczba osób odwiedzających i korzystających z istniejących i nowo powstałych miejsc rekreacyjnych,
 - * Liczba zorganizowanych imprez masowych, głównie zawodów sportowych o randze międzynarodowej,
 - * Liczba firm inwestujących na obszarach objętych programem,
 - * Liczba nowych miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji programu.
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Niedobór środków finansowych.
 - * Trudności w pozyskaniu finansowania zewnętrznego.
 - * Nieuregulowane problemy własności gruntów.
 - * Brak jednolitego i spójnego stanowiska inwestorów działających na obszarach rekreacyjnych.
-

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania.
 - * Mieszkańcy metropolii.
 - * Mieszkańcy województwa.
 - * Studenci.
 - * Turyści.
 - * Przedsiębiorcy.
-

Koordynator programu:

Biuro Koordynacji Projektów

Współpraca:

- * Wydział Urbanistyki i Architektury.
- * Wydział Gospodarki Nieruchomościami.
- * Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.
- * Wydział Ochrony Środowiska.
- * Biuro Obsługi Inwestorów i Promocji Inwestycji.
- * Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji.
- * Ogród Zoologiczny w Poznaniu.
- * Zarząd Dróg Miejskich.
- * Miejska Pracownia Urbanistyczna.
- * Zarząd Zieleni Miejskiej.
- * Miejski Konserwator Zabytków.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Malta-Ski
- * Hotel HP PARK
- * Hotel Novotel Malta Poznań
- * MPK Sp. z o.o.
- * Wielkopolski Związek Towarzystw Wioślarskich
- * Wielkopolski Związek Kajakowy
- * Partnerzy biznesowi
- * Organizacje pozarządowe
- * Wielkopolskie Muzeum Walk Niepodległościowych
- * Towarzystwa ekologiczne
- * Rady osiedli
- * Lasy Państwowe
- * Towarzystwo Sportowe Olimpia
- * Uczelnie wyższe

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Bezpieczny Poznańnr programu: **4****Kontynuacja
Planu Rozwoju Miasta****Cel strategiczny:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)

Cele pośrednie:

- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.
- * Rozwój kapitału społecznego, budowanie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.

Cele programu:

- * Ograniczenie przestępczości.
- * Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.
- * Wzrost skuteczności działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców.

Geneza, ogólny opis programu:

Realizacja celu zwiększenie atrakcyjności poznania jako miejsca do zamieszkania uwarunkowana jest w znacznej mierze stanem bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście. W celu stworzenia wizerunku Poznania jako przyjaznego człowiekowi miasta możliwości, z którym obywatele chcą wiązać swoją przyszłość, w którym chcą mieszkać, kształcić się, lokalizować swoje firmy, pracować zawodowo i realizować swoje ambicje, niezbędne jest podejmowanie działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku w mieście. Wyniki badań społecznych oraz lokalnej opinii publicznej wskazują, że mieszkańcy Poznania za jeden z najważniejszych problemów do rozwiązania w mieście uznają ograniczenie przestępczości i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

W ramach działań ujętych w Programie szczególne znaczenie dla realizacji wspomnianego na wstępie priorytetu mają przedsięwzięcia związane z następującymi zjawiskami:

- * **demoralizacja i przestępczość nieletnich** – zjawisko to na ogólnej mapie przestępczości Poznania nie miało do tej pory tak dużego znaczenia i nie wpływało znacząco na poziom zagrożenia, jednak systematycznie rosnąca liczba ujawnianych nieletnich sprawców i popełnianych przez nich czynów karalnych wskazuje na coraz większy udział przestępczości nieletnich w ogólnej liczbie stwierdzonych przestępstw. Obecnie to przestępczość nieletnich wpływa w dużym stopniu na poczucie bezpieczeństwa poznaniaków. W subiektywnym odczuciu mieszkańców przestępczość nieletnich jest jednym z najważniejszych czynników powodujących poczucie zagrożenia. Oceny takie mogą mieć swoje uzasadnienie w fakcie, iż na przestrzeni ostatnich kilku lat policyjne statystyki notują systematyczny wzrost przestępczości wśród nieletnich, połączony ze zmianą charakteru przestępstw na bardziej brutalne i zorganizowane. Czynny karalne popełniane przez nieletnich obejmują przestępstwa o tzw. największym ciężarze gatunkowym, obniża się wiek nieletnich sprawców działających w warunkach recydywy. Zdynamizowanie działań profilaktyczno-zapobiegawczych podejmowanych przez nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych, rodziców, samorządy pomocnicze, a w ramach obowiązków Policji zwiększenie ujawnialności i wykrywalności, stwarzają szansę na skuteczne przeciwdziałanie demoralizacji i przestępczości nieletnich;
- * **narkomania** – należy niewątpliwie do najpoważniejszych zagrożeń, ponieważ generuje inne kategorie przestępczości takie jak: kradzieże, włamania, rozboje, wandalizm. Według specjalistów zajmujących się problemem narkomanii w mieście partnerskim Poznania – Nottingham, w Polsce zorganizowana jest już siatka dystrybucji narkotyków i tylko kwestią czasu jest ekspansja rozpowszechniania i używania tzw. twardych narkotyków;
- * **przestępczość samochodowa i okołosamochodowa** (kradzieże samochodów i wyposażenia) jest jedną z najbardziej odczuwanych przez mieszkańców kategorii przestępczości. Statystyki policyjne wskazują na wciąż wysoką liczbę kra-

dzieży samochodów w Poznaniu (w odniesieniu do innych miast w Polsce). Na ogólną liczbę odnotowanych w mieście przestępstw, ponad połowę stanowi przestępczość samochodowa i okołosamochodowa (m.in. kradzieże i włamania do pojazdów, uszkodzenia samochodów). Poziom wykrywalności sprawców, jak i odzyskiwania skradzionych samochodów jest wysoce niezadowalający;

- * **rozboje, pobicia, wymuszenia w miejscach publicznych** – zjawiska te wywołują wzrost poczucia zagrożenia wśród mieszkańców Poznania. Praktyka i doświadczenie ukazuje, że spadek tych kategorii przestępczości odnotowuje się dzięki zwiększonej liczbie patroli policyjnych widocznych na ulicach miasta oraz rozbudowie Systemu Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania;
 - * **bezpieczeństwo na drogach** – na liczbę zdarzeń drogowych oraz ich negatywnych skutków istotnie wpływa jakość infrastruktury drogowej, dostosowanie układu komunikacyjnego do zagrożeń oraz skuteczne działania policji ukierunkowane na zwalczanie i ograniczanie wszelkich przypadków naruszeń przepisów drogowych. W tym zakresie systematyczne monitorowanie stanu bezpieczeństwa, usprawnianie infrastruktury drogowej i skuteczne ograniczanie przestępstw i wykroczeń popełnianych przez uczestników ruchu drogowego ma na celu poprawę bezpieczeństwa na drogach Poznania;
 - * **miejscowe i nadzwyczajne zagrożenia dla życia i zdrowia mieszkańców, ich mienia i środowiska** – do zdarzeń tych możemy zaliczyć m.in. pożary, powodzie, akty terroryzmu, wypadki i inne nagłe zdarzenia. Mogą one być powodem znacznej liczby ofiar śmiertelnych i poszkodowanych jak i dużej ilości strat materialnych. Ważnym elementem w reagowaniu na te zagrożenia jest doskonalenia jakości usług ratowniczych oraz skrócenie średniego czasu dojazdu jednostek ratowniczych w celu minimalizacji skutków zdarzeń. Ograniczenie skutków zdarzeń miejscowych i nadzwyczajnych możliwe będzie dzięki efektywnemu działaniu oraz współpracy i koordynacji działań poszczególnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i ratownictwo;
 - * **bezpieczeństwo imprez masowych** - w tym zakresie systematyczne monitorowanie stanu bezpieczeństwa, usprawnianie infrastruktury obiektów na których odbywają się imprezy masowe, modernizacja infrastruktury drogowej systemu transportu miejskiego wokół tych obiektów. Skuteczne ograniczanie przestępstw i wykroczeń popełnianych przez uczestników imprez masowych.
-

Planowane działania/projekty:

1. Działania represyjne

- a) Zwiększanie ujawnialności i wykrywalności w zakresie przestępczości zorganizowanej i pospolitej.
- b) Zwiększanie ujawnialności i wykrywalności w zakresie przestępczości nieletnich.
- c) Ujawnianie i zatrzymywanie sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych.

2. Działania prewencyjne

- a) Realizacja programów kierunkowych w zakresie bezpieczeństwa i ratowniczej prewencji społecznej.
- b) Przeciwdziałanie przestępczości.
- c) Rozpoznanie, zapobieganie i ograniczanie zagrożeń.

3. Działania porządkowe

- a) Zapewnienie spokoju i porządku publicznego na terenie miasta.
- b) Współpraca z samorządami lokalnymi i mieszkańcami w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa, porządku publicznego, tworzenia map zagrożeń.

4. Działania w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego

- a) Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

5. Działania w zakresie ratownictwa i sytuacji nadzwyczajnych

- a) Wsparcie przez Miasto działań w optymalizacji sieci podmiotów ratowniczych pod kątem lokalizacji i organizacji struktur.
- b) Ochrona mieszkańców przed zagrożeniami miejscowymi i nadzwyczajnymi.
- c) Doskonalenie systemu powiadamiania ratunkowego, współudział w organizacji centrum powiadamiania ratunkowego.
- d) Wspieranie ratownictwa specjalistycznego oraz wolontariatu ratowniczego w obszarze zwalczania nadzwyczajnych zagrożeń.

Główne zadania w wymienionych projektach:

1. Główne zadania w zakresie działań represyjnych

- a) Zwalczanie przestępczości zorganizowanej (kradzieże samochodów, handel narkotykami).
- b) Ściganie sprawców ciężkich i brutalnych przestępstw (rozboje, pobicia, wymuszenia).
- c) Zwalczanie przestępczości pospolitej, najbardziej dolegliwej dla mieszkańców (kradzieże mienia, włamania, uszkodzenia, wandalizm, zachowania chuligańskie).
- d) Nasilenie działań w zakresie zwalczania przestępczości pospolitej w strefach określonych jako szczególnie niebezpieczne wynikających z map zagrożeń.

2. Główne zadania w zakresie działań prewencyjnych

- a) Działania profilaktyczno-zapobiegawcze w zakresie: przeciwdziałania alkoholizmowi, ograniczenia narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podpaleniom, ograniczenia zjawisk subkultur młodzieżowych.
- b) Systematyczne monitorowanie zagrożeń i bieżąca wymiana informacji we współpracy z samorządami osiedlowymi i środowiskiem lokalnym (tworzenie map zagrożeń z uwzględnieniem stref szczególnie niebezpiecznych).
- c) Realizacja programów kierunkowych w zakresie bezpieczeństwa i ratowniczej prewencji społecznej skierowanych do konkretnych grup odbiorców (dzieci, młodzież, osoby starsze, kierowcy).
- d) Propagowanie zasad pierwszej pomocy wśród młodzieży.
- e) Współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie edukacji dla bezpieczeństwa.
- f) Rozbudowa i utrzymanie Systemu Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania.
- g) Rozbudowa systemu monitoringu pożarowego.
- h) Prowadzenie działań kontrolno – rozpoznawczych w zakresie bezpieczeństwa obiektów, podjęcie działań w zakresie uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa na etapie projektowania.

3. Główne zadania w zakresie działań porządkowych

- a) Realizacja przez Straż Miejską Miasta Poznania zadań w zakresie utrzymania ładu i porządku publicznego, wynikających z przepisów porządkowych oraz prawa miejscowego, we współpracy z samorządami pomocniczymi i zarządcami poszczególnych obszarów.
- b) Współdziałanie policji, straży granicznej, straży miejskiej i Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie eliminowania przypadków bezprawnego przebywania cudzoziemców na terytorium RP.
- c) Działania w zakresie tworzenia bezpiecznych przestrzeni i przeciwdziałania ich degradacji.

4. Główne działania w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego

- a) Wzmocnienie nadzoru na fragmentach ulic miasta, charakteryzujących się wysoką wypadkowością (stała analiza zagrożeń).
- b) Zastosowanie środków technicznych poprawiających bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
- c) Realizacja programów kierunkowych w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

5. Główne działania w zakresie ratownictwa i zagrożeń i nadzwyczajnych

- a) Rozbudowa i utrzymanie Systemu Infrastruktury Służb Ratowniczych i Bezpieczeństwa Publicznego.
- b) Działania informacyjno - edukacyjne w zakresie ochrony przeciwpożarowej, przeciwpowodziowej, ratownictwa.
- c) Ograniczanie zasięgu zagrożeń nadzwyczajnych poprzez prawidłowe planowanie przestrzenne inwestycji.
- d) Skrócenie czasu oczekiwania na zgłoszenie się operatora numeru alarmowego.
- e) Skrócenie czasu realizacji procedury przyjęcia zgłoszenia.
- f) Skrócenie średniego czasu dojazdu (SCT) służb ratowniczych.
- g) Wspieranie rozwoju ochotniczych straży pożarnych oraz wolontariatu ratowniczego.
- h) Doskonalenie systemu wymiany informacji między służbami ratunkowymi.
- i) Współudział Miasta Poznania w zapewnieniu obsługi zgłoszeń alarmowych (zwłaszcza na numer 112) w językach obcych.
- j) Wspieranie rozwoju ratownictwa specjalistycznego (zwłaszcza grup poszukiwawczo-ratowniczej oraz ratownictwa chemicznego) na wypadek nadzwyczajnych zagrożeń (katastrofy budowlane, terroryzm, bioterroryzm).
- k) Analiza i optymalizacja rozmieszczenia podmiotów ratowniczych.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
- * Narodowa Strategia Spójności /Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia.
- * Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020.
- * Rządowy Program „Razem Bezpieczniej”.
- * Krajowy Program Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2007-2013.
- * Strategia rozwoju ratownictwa i ochrony przeciwpożarowej dla województwa wielkopolskiego na lata 2010-2020.
- * Wielkopolski program zapobiegania i walki z pożarami – edukacja i profilaktyka pożarowa.
- * Wojewódzka Strategia Wielkopolskiego Komendanta Wojewódzkiego Policji w latach 2010-2012.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Cyfrowy Poznań.
- * Czysty Poznań.
- * Mieszkajmy w Poznaniu.
- * Obywatelski Poznań.
- * Poznańskie osiedla modernistyczne.
- * Sportowy Poznań.
- * Turystyczny Poznań.
- * Wysoka jakość edukacji i wychowania.
- * Zdrowy Poznań.
- * Zrównoważony rozwój transportu.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Miejski Program Zapobiegania Przystępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego.
- * Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010.
- * Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii.
- * Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- * Wieloletni Program Inwestycyjny Miasta Poznania na lata 2010-2014.

Efekty realizacji programu:

- * Ograniczenie przestępczości.
- * Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców miasta Poznania.
- * Ograniczenie liczby zdarzeń drogowych i ich skutków.
- * Mniejsza liczba ofiar śmiertelnych i poszkodowanych w pożarach.
- * Mniejsza wysokość strat materialnych powodowanych przez pożary.
- * Skrócenie czasu dojazdu jednostek ratowniczych.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
 - * Dotacje rządowe.
 - * Środki pochodzące z Funduszy Unijnych (WRPO, PO IiŚ, PO KL).
 - * Środki organizacji, stowarzyszeń i klubów realizujących działania w zakresie bezpieczeństwa.
-

Mierniki realizacji programu:**1. Ograniczenie przestępczości:**

Wybrane wskaźniki dotyczące poziomu przestępczości w ramach analizy przestępczości prowadzonej przez Policję.

2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa:

Wskaźniki przyjęte w ramach systemu monitorowania jakości życia mieszkańców Poznania, Centrum Badania Jakości Życia przy UAM w Poznaniu.

3. Wzrost skuteczności działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców:

Wybrane wskaźniki dotyczące jakości i skuteczności podejmowanych interwencji przez służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w mieście.

4. Ograniczenie liczby zdarzeń drogowych i ich skutków:

Wskaźniki porównawcze dotyczące liczby wypadków, kolizji oraz osób zabitych i rannych – na podstawie statystyki prowadzonej przez Policję.

5. Zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych w pożarach:

Wskaźniki ogólnopolskiego systemu statystycznego EWID STAT.

6. Skrócenie czasu dojazdu jednostek ratowniczych:

Wskaźniki ogólnopolskiego systemu statystycznego EWID STAT.

.....

Ryzyko realizacji programu:

- * Niewystarczające środki finansowe na realizację przedsięwzięć.
 - * Niekorzystne zmiany legislacyjne.
 - * Brak woli współpracy podmiotów działających w obszarze bezpieczeństwa i ratownictwa.
-

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania i regionu.
 - * Podmioty gospodarcze, firmy i instytucje.
 - * Służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
 - * Turyci.
 - * Odwiedzający Poznań w celach służbowych, biznesowych i edukacyjnych.
-

Koordynator programu:

- * Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa

Współpraca:

- * Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.
- * Wydział Oświaty.
- * Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta.
- * Straż Miejska Miasta Poznania.
- * Zarząd Dróg Miejskich.
- * Zarząd Zieleni Miejskiej.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Służby, straże i inspekcje odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
- * Samorządy Pomocnicze Miasta Poznania.
- * Instytucje rządowe.
- * Placówki oświatowe.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Cyfrowy Poznańnr programu: **5****Program nowy****Cele strategiczne:**

- Rozwój gospodarki innowacyjnej i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.
(Obszar: Konkurencyjna gospodarka)
- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.
(Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)
- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)
- Utworzenie Metropolii Poznań.
(Obszar: Metropolia)

Cele pośrednie:

- * Poprawa warunków przestrzennych, infrastrukturalnych i prawno-administracyjnych dla przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem branż wysokich technologii, branż kreatywnych oraz sektora MŚP.
- * Wzrost konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności poprzez rozwój współpracy z poznańskimi uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi.
- * Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego.
- * Wzrost spójności metropolii poprzez integrację przestrzenno-funkcjonalną miasta Poznania z gminami aglomeracji.
- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.
- * Podniesienie jakości kształcenia, opieki i wychowania.
- * Podniesienie świadomości prozdrowotnej wśród mieszkańców oraz dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Cel programu:

Celem programu jest wytworzenie i udostępnienie środowiska teleinformatycznego, umożliwiającego zrównoważony rozwój misyjnych działań miasta, obejmujących wyżej wymienione cele strategiczne.

Geneza, ogólny opis programu:

Rozwój technologii informatycznych i telekomunikacyjnych na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat jest głównym motorem zmian i przeobrażeń społecznych, gospodarczych i instytucjonalnych. Możliwości gromadzenia informacji w postaci plików cyfrowych, przetwarzania, dystrybucji i transakcji stały się podstawą rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i postępu technologicznego obejmującego praktycznie wszystkie obszary dziedzinowe. Aktualnie jesteśmy świadkami globalnych przemian społecznych, wynikających z budowy społeczeństwa informacyjnego, zgodnie ze „Strategią lizbońską”, ogłoszoną w roku 2000. Procesy te przebiegają bardzo intensywnie i należy sądzić, że do roku 2015 przyniosą spodziewane efekty. Możemy wnioskować, że jesteśmy w przededniu nowej rewolucji cyfrowej, której skutkiem będzie powszechna integracja technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) z innymi obszarami działalności naukowej, biznesowej, usługowej, rynekowej itp. Rewolucja ta zapoczątkuje okres intensywnych przemian społecznych i gospodarczych, prowadzących do dynamicznego wzrostu gospodarki innowacyjnej, opartej na wiedzy i nowej jakości usługach.

W programie 20-letniego rozwoju Miasto Poznań nie może nie uwzględniać powyższych, globalnych tendencji. W nowej gospodarce opartej na wiedzy Miasto, wspierając swoje działania technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, stanie się inicjatorem rozwoju gospodarczego, wdrażając wiedzę o nowych, elektronicznych możliwościach realizacji procesów biznesowych. Technologiczne wsparcie poprawi efektywność zarządzania miastem oraz jego funkcjonowanie jako złożonego organizmu. Tworzenie przez Miasto korzystnych warunków dla rozwoju e-przedsiębiorczości wspomagać będzie rozwój e-gospodarki, (w związku z wykorzystaniem potencjału naukowo i badawczego).

Program „Cyfrowy Poznań” jest propozycją działań na rzecz Miasta, opartych na technologiach informacyjnych, wychodzących naprzeciw wyzwaniom nowych czasów. Założenia programu dotyczą czterech dziedzin i obszarów. U podstaw pierwszego leży wykorzystanie aktualnie dostępnych i przyszłych rozwiązań ICT do zwiększenia efektywności zarządzania miastem i podniesienia zakresu i jakości świadczonych przez miasto usług (projekty e-miasto, Infr@struktura, ITS). Obszar drugi jest ukierunkowany na kreowanie przez Miasto warunków sprzyjających budowie społeczeństwa informacyjnego oraz przygotowaniu zasobów ludzkich dla gospodarki opartej na wiedzy i nowych usługach (projekty eduk@cja i Bezprzewodowy Poznań). Trzeci obszar odnosi się do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy (Cyberpolis, Nauka dla biznesu). Obszar czwarty obejmuje działania wspierające wdrażanie innowacyjnych metod opieki medycznej, wspomaganých technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

.....

Planowane działania/projekty:

1) Projekt Infr@struktura.

Rozwój miejskiej infrastruktury teleinformatycznej, zgodnie z opracowaną strategią i ustawą o wspomaganie rozwoju sieci szerokopasmowych.

Efekty projektu:

- a) Szerokopasmowa municypalna sieć teletransmisyjna, umożliwiająca wymianę informacji cyfrowej pomiędzy jednostkami miasta oraz elementami zdecentralizowanych systemów ICT (wsparcie technologiczne w zarządzaniu miastem i infrastruktura dla technologii).
- b) Nowoczesny system monitoringu wizyjnego (wzrost bezpieczeństwa).
- c) Pasywna infrastruktura dla rozwoju sieci szerokopasmowych (większy dostęp do usług szerokopasmowych).

2) Projekt Bezprzewodowy Poznań

Budowa bezprzewodowej sieci szerokopasmowej komunikacji, w tym dostępu do Internetu, na użytek jednostek miasta, mieszkańców i przyjezdnych.

Efekty projektu:

- a) System mobilnej, szerokopasmowej komunikacji elektronicznej.
- b) Dostęp do informacji gdziekolwiek i kiedykolwiek.
- c) Wsparcie i synergia dla zdecentralizowanych projektów ICT.

3) Program e-miasto.

Implementacja nowych rozwiązań i narzędzi ICT w celu usprawnienia pracy jednostek miejskich oraz podniesienia poziomu obsługi interesantów, a także udostępnienia wiedzy o mieście.

Efekty projektu:

- a) Wyższa efektywność pracy jednostek miejskich i zarządzania miastem,
- b) Wyższy poziom obsługi interesantów,
- c) Łatwiejszy i pełniejszy dostęp do informacji o mieście.

4) Projekt ITS Poznań (Intelligent Transport Systems).

Budowa zintegrowanego systemu obejmującego funkcje zarządzania ruchem pojazdów, parkingami, flotą transportu publicznego oraz informacją dla podróżnych. Bazą systemu będzie platforma cyfrowa integrująca istniejące i nowe rozwiązania technologiczne w sferze szeroko pojętego transportu miejskiego.

Efekty projektu:

- a) Powstanie unikatowa platforma technologiczna, zapewniająca efektywne zarządzanie transportem miejskim i poprawę jego parametrów jakościowych, z uprzywilejowaniem transportu publicznego.
- b) Wzrost bezpieczeństwa i multimedialna informacja dla podróżnych.

5) Projekt eduk@cja.

Jest pakietem zadań ukierunkowanych na podniesienie jakości kształcenia i przygotowania mieszkańców do podjęcia wyzwań wynikających z nadchodzącej rewolucji cyfrowej.

Efekty projektu:

- a) Dostęp szkół do infrastruktury sieciowej umożliwiającej zastosowanie innowacyjnych metod wspomaganie nauczania.
- b) Podniesienie jakości nauczania na każdym poziomie, przygotowanie zasobów dla gospodarki opartej na wiedzy.

6) Projekt Nauka dla gospod@rki.

Działania Miasta wspierające przedsięwzięcia poznańskiego naukowo-badawczego sektora ICT, których beneficjentem będzie Miasto Poznań i jego mieszkańcy.

Efekty projektu:

- a) Wzmocnienie sektora badawczego w segmencie technologii informacyjno-komunikacyjnych.
- b) Zacieśnienie współpracy sektora badawczo-rozwojowego z przemysłowym.
- c) Wzmocnienie wizerunku Poznania jako miasta praktycznej wiedzy (Poznań know-how).
- d) Zwiększenie udziału sektora technologicznego w gospodarce.

7) Projekt Cyberpolis.

Działania Miasta na rzecz przygotowania terenów pod lokalizację kompleksów wiedzy, rozwoju i wdrożeń w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych i ich zastosowań.

Efekty projektu:

- a) Wytworzenie środowiska dla rozwoju sektora innowacyjnego gospodarki.
- b) Napływ wysokonakładowych inwestycji.
- c) Transformacja gospodarki w nowoczesną, połączona ze wzrostem gospodarczym.

8) Projekt e-medic@.

Inicjatywa Miasta na rzecz wdrażania innowacyjnych metod opieki medycznej, wspomaganych technologiami ICT.

Efekty: wytworzenie i udostępnienie teleinformatycznego środowiska dla podniesienia poziomu opieki medycznej oraz kształcenia lekarzy aglomeracji poznańskiej.

Główne zadania w wymienionych projektach:**1. Infr@struktura:**

- a) Budowa pasywnej infrastruktury telekomunikacyjnej dla sieci szerokopasmowych.
- b) Budowa municypalnej sieci transmisyjnej.
- c) Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego:
 - ilościowa (zakres terytorialny),
 - jakościowa (nowe funkcjonalności).

2. Bezprzewodowy Poznań:

- a) Wybór operatora sieci.
- b) Budowa i uruchomienie sieci.

3. e-mi@sto:

- a) Rozwój Zintegrowanego Systemu Zarządzania Miastem w oparciu o zasoby informacyjne miejskich jednostek organizacyjnych (mjo) oraz podmiotów zewnętrznych, ze szczególnym uwzględnieniem optymalizacji i automatyzacji procesów informacyjnych.
- b) Finalizacja budowy Elektronicznego Obiegu Dokumentów opartego o otwarte standardy wymiany danych, umożliwiającego transakcyjne usługi wymiany danych między miejskimi jednostkami organizacyjnymi oraz zewnętrznymi systemami administracji publicznej i biznesu.
- c) Transformacja Miejskiego Informatora Multimedialnego i Biuletynu Informacji Publicznej w system brokera informacji, umożliwiający pobieranie treści i implementowanie ich w zewnętrznych serwisach informacyjno-usługowych, opartych o otwarte standardy.
- d) Rozwój Systemu Informacji Przestrzennej tak, aby stał się źródłem specjalistycznych informacji o mieście oraz danych referencyjnych użytecznych w procesach inwestycyjnych i analizach przestrzennych.
- e) Konsolidacja i wirtualizacja zasobów sprzętowo-programowych mjo.
- f) Outsourcing infrastruktury informatycznej mjo.
- g) Ucyfrowienie (digitalizacja) archiwów mjo.
- h) Wdrożenie zaawansowanych narzędzi analitycznych dla usprawnienia procesów monitorowania i kontroli mjo.
- i) Outsourcing usług informatycznych.
- j) Wdrożenie technologii eksploracji danych w celu usprawnienia procesu podejmowania decyzji i zarządzania miastem.
- k) Wdrożenie systemu mapy numerycznej aktualizowanej przez jednostki branżowe.
- l) Optymalizacja przepływu informacji pomiędzy bazami źródłowymi, administracją państwową i samorządową oraz przedsiębiorcami (min. projektanci budowlani).

4. ITS Poznań:

- a) Podsystem Zarządzanie Ruchem.
- b) Podsystem Zarządzanie Transportem Miejskim.
- c) Podsystem Zarządzanie Parkingami.
- d) Podsystem Informacji i Planowania Podróży.
- e) Zintegrowana platforma wymiany informacji.
- f) Budowa Centrum Zarządzania Ruchem.

5. eduk@cja:

- a) Zakończenie projektu Szerokopasmowa Szkoła, polegającego na podłączeniu wszystkich szkół do sieci szerokopasmowego Internetu.
- b) Podniesienie jakości kształcenia na wszystkich szczeblach, poprzez stworzenie programu internetowego wspomagania nauczania w szkołach i samokształcenia uczniów, powiązanych w formę proaktywnego współzawodnictwa (gry i zabawy).
- c) Powołanie Internetowego Uniwersytetu Ustawicznego Kształcenia dla prowadzenia edukacji i szkoleń zespołów ludzkich, w szczególności zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.
- d) Utworzenie w Poznaniu „Szkoły Przyszłości”, której zadaniem będzie opracowanie przez interdyscyplinarne zespoły i pilotażowe uruchomienie nowych procesów i form kształcenia.
- e) Program powszechnego uczestnictwa wszystkich uczniów w:
 - eksperymentach w laboratoriach wirtualnych,
 - wideokonferencjach,
 - wirtualnych szkolnych klubach zainteresowań, w tym umożliwiających dostęp do najnowszej wiedzy i infrastruktury.

6. Nauka dla gospod@rki:

- a) Wspieranie budowy Wielkopolskiego Centrum Zaawansowanych Technologii Informacyjnych (Politechnika Poznańska i IChB PAN), w tym budowa Centrum Badawczego Polskiego Internetu Optycznego (IChB PAN-PCSS).
- b) Wspieranie rozwoju Wielkopolskiego Klastra Informatycznego, szczególnie w działaniach dla transformacji poznańskiej gospodarki w nowoczesną.
- c) Wspomaganie budowy konsorcjów jednostek naukowych i firm ICT naszego regionu na rzecz realizacji innowacyjnych rozwiązań dla Aglomeracji Poznańskiej.
- d) Wykorzystanie osiągnięć poznańskiej nauki w działaniach promocyjnych miasta. Inicjowanie konferencji, sympozjów tematycznych „nauka dla gospodarki”, budujących związki nauki z gospodarką.

7. Cyberpolis:

- a) Stworzenie inkubatorów przedsiębiorczości dla nowych przedsięwzięć (start-up) z branży ICT. Zapewnienie pełnej infrastruktury biurowej, obsługi administracyjnej i prawnej, dotowanej przez Miasto.
- b) Stworzenie warunków przestrzennych i infrastrukturalnych dla powstania kompleksów zaawansowanych technologii zwanych umownie Cyberpolis, które na danym spójnym obszarze geograficznym umożliwią prowadzenie działalności rozwojowej, wdrożeniowej i produkcyjnej. W ramach takiego kompleksu znajdą się również rekonfigurowalne budynki dla początkujących firm innowacyjnych oraz miejsce dla inwestycji firm o ugruntowanej pozycji rynkowej z danej branży. Otoczenie kompleksu powinno obejmować nowoczesną infrastrukturą mieszkalną i usługową. Wkomponowanie w architekturę przestrzenną Aglomeracji Poznańskiej takich ekologicznych enklaw nauki i innowacyjnego przemysłu zmieni sposób postrzegania miasta Poznania.

8. e-medic@:

- a) Powołanie programu pod roboczą nazwą „net-medica”, w efekcie którego wszystkie szpitale i placówki ochrony zdrowia aglomeracji poznańskiej dołączone zostaną do sieci światłowodowych.
- b) Wdrożenie systemu dostępu do informacji o pacjencie w jednostkach służby zdrowia w aglomeracji poznańskiej.
- c) Powołanie programów stałego monitoringu i leczenia pacjentów w domach.
- d) Powołanie programów zapobiegania i wczesnego wykrywania chorób poprzez globalną integrację wiedzy o pacjencie.
- e) Wykreowanie programu współdziałania i współuczestnictwa lekarzy w procedurach medycznych z wykorzystaniem teleobecności (telepresence).

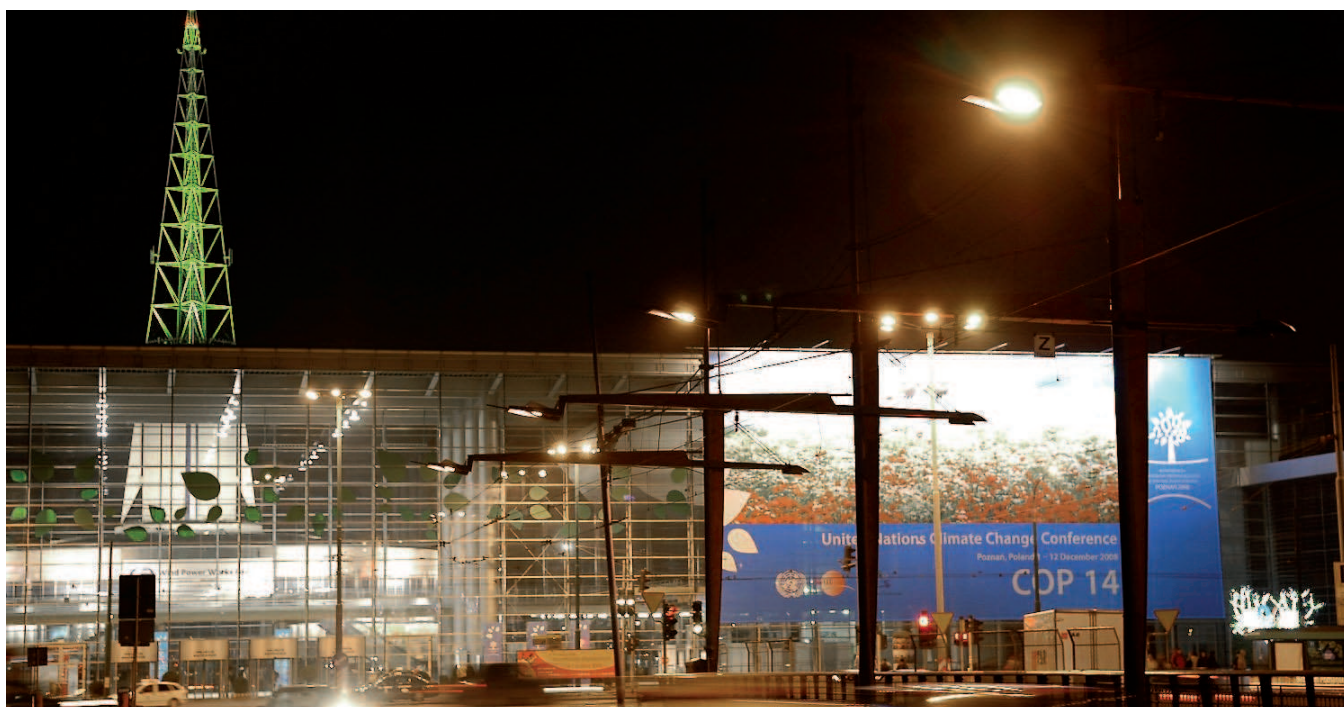
- f) Wspieranie projektu utworzenia w Poznaniu innowacyjnego systemu kształcenia lekarzy w zakresie podstawowym i specjalizacji, z wykorzystaniem teleedukacji, teleobecności, telementoringu. Program taki, powstały i realizowany w Poznaniu w formie pilotażowej, mógłby być nowym w skali ogólnopolskiej i międzynarodowej, wzorcem efektywnego kształcenia lekarzy, a także impulsem do rozwoju firm realizujących narzędzia dla tego procesu.
- g) Wspieranie programu budowy wirtualnych, specjalizowanych (zindywidualizowanych) systemów całodobowej opieki nad pacjentem.
- h) Wspieranie programu budowy wszechobecnej infrastruktury diagnozującej, umożliwiającej skorzystanie z wstępnej porady w zakresie stanu swojego zdrowia w dowolnym miejscu w mieście.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia lizbońska.
- * Strategia Rozwoju Kraju.
- * Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia.
- * Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny.
- * Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.
- * Strategia kierunkowa rozwoju informatyzacji Polski do 2013 r. oraz perspektywiczna prognoza transformacji społeczeństwa informacyjnego do 2020 r.
- * Strategia e-Wielkopolska.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
- * Metropolitalny Poznań.
- * Obywatelski Poznań.
- * Poznańskie osiedla modernistyczne.
- * Poznań wrażliwy społecznie.
- * Przestrzeń dla biznesu.
- * Wiedza dla biznesu.
- * Wysoka jakość edukacji i wychowania.
- * Turystyczny Poznań.
- * Zdrowy Poznań.
- * Zrównoważony rozwój transportu.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Strategia Informatyzacji Miasta Poznania.
- * Strategia rozwoju miejskiej infrastruktury telekomunikacyjnej.

Efekty realizacji programu:

- * Infrastruktura umożliwiająca realizację projektów ICT i sieci szerokopasmowych.
- * Dostęp mjo do scentralizowanych narzędzi i zasobów informatycznych.
- * Wyższa jakość obsługi mieszkańców i podmiotów prawnych przez jednostki miejskie.
- * Usprawnienie procesów zarządzania miastem.
- * Większy i łatwiejszy dostęp do informacji o mieście.
- * Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i przyjezdnych.
- * Bezprzewodowy dostęp do Internetu na znaczącym obszarze miasta.
- * Większa mobilność (łatwość przemieszczania się).
- * Wyższy poziom edukacji i kształcenia.
- * Stymulowanie transformacji gospodarki w nowoczesną.
- * Naukowo-przemysłowe środowisko rozwoju i wdrożeń e-produktów i e-usług.
- * Zwiększenie zaangażowania potencjału naukowego sektora ICT dla rozwoju gospodarczego.
- * Zintegrowany system regionalnego e-Zdrowia oraz wysoki stopień specjalizacji w produktach i usługach dla telemedycyny.
- * Wyższy poziom opieki medycznej.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
- * Fundusze UE (WRPO).
- * Programy krajowe.
- * Granty resortowe.
- * Granty wspólnotowe.
- * Kapitał prywatny.

Mierniki realizacji programu:

- * Wyniki oceny efektów poszczególnych zadań.
- * Liczba udostępnionych e-usług.
- * Liczba korzystających z e-usług.
- * Liczba jednostek miejskich połączonych miejską siecią „korporacyjną”.
- * Liczba szkół podłączonych do szerokopasmowego Internetu.
- * Liczba użytkowników sieci bezprzewodowej.
- * Procent obszaru miasta z dostępem do sieci szerokopasmowej.
- * Procent obszaru miasta objętego monitoringiem miejskim i liczba nowych funkcjonalności systemowych.
- * Liczba interwencji i zdarzeń wspomaganych systemem monitoringu.
- * Liczba nowych podmiotów z sektora e-gospodarki.
- * Liczba zatrudnionych w e-przedsiębiorstwach.
- * Wartość produkcji (sprzedaży) sektora e-biznesu.
- * Liczba placówek medycznych podłączonych do sieci światłowodowej.
- * Liczba osób objętych pilotażowymi programami „elektronicznej” opieki medycznej.
- * Liczba placówek opieki medycznej uczestniczących w projektach e-medica@.

Ryzyko realizacji programu:

- * Niedobór własnych środków finansowych.
- * Trudności w pozyskaniu finansowania zewnętrznego.
- * Uwarunkowania prawne (prawo nie nadążające za postępem technologicznym).
- * Niewystarczające zasoby wysokokwalifikowanej kadry.
- * Uwarunkowania kulturowe i mentalne.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania i przyjezdni.
 - * Uczniowie.
 - * Studenci.
 - * Przedsiębiorcy.
 - * Jednostki naukowe i badawcze.
 - * Osoby rozpoczynające działalność gospodarczą w sektorze technologicznym.
 - * Projektanci branży budowlanej.
 - * Pracownicy jednostek miejskich.
 - * Służba zdrowia.
-

Koordynator programu:

Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Współpraca:

- * Wydział Informatyki.
- * Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa.
- * Wydział Rozwoju Miasta.
- * Wydział Oświaty.
- * Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.
- * Wydział Organizacyjny.
- * Wydział Działalności Gospodarczej.
- * Wydział Urbanistyki i Architektury.
- * Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.
- * Zarząd Dróg Miejskich.
- * Zarząd Transportu Miejskiego.
- * Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ.
- * Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne.
- * Aquanet SA.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Czysty Poznańnr programu: **6****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cel strategiczny:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta (Obszar: Jakość życia).

Cele pośrednie:

- * Ekologiczne i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska i odpadami.
- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.

Cele programu:

- * Realizacja wyzwań wspólnotowej polityki ochrony środowiska, w tym w szczególności zapewnienie funkcjonowania zrównoważonego systemu gospodarki odpadami.
- * Dywersyfikacja źródeł energii.
- * Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa metropolii Poznań.
- * Tworzenie warunków dla utrzymania czystości i porządku w mieście.

Geneza, ogólny opis programu:

Planowane działania w ramach programu wpisują się w priorytety Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska i cele 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań w zakresie wspólnotowej polityki ochrony środowiska zaliczyć należy działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Zgodnie z tą zasadą wartości ekologiczne i społeczne są w UE stawiane na równi z wartościami ekonomicznymi. Realizacja zasady zrównoważonego rozwoju następować będzie zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi i polskim, do których zaliczyć należy m.in:

- Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze- go powietrza dla Europy (Dyrektywa CAFE),
- Decyzję Rady Europejskiej podjętą w 2007 r. o redukcji emisji CO₂ o 20% na terenie UE do 2020 r., a także wzroście udziału odnawialnych źródeł w produkcji energii do poziomu co najmniej 20%,
- Dyrektywy Unii Europejskiej regulujące wszystkie problemy gospodarki odpadami, a także zobowiązania wynikające z Traktatu Akcesyjnego,
- Dyrektywę 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziem- nych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu,
- Ustawę Prawo ochrony środowiska,
- Uchwałę Sejmu RP z sprawie przyjęcia dokumentu „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”.

Wymienione unormowania prawne narzucają na kraj, ale także na jednostki samorządu terytorialnego, a tym samym mia- sto Poznań, odpowiedzialność za ich wdrażanie i spełnienie zapisanych norm.

Planowane działania/projekty:**1. Zrównoważony system gospodarki odpadami**

Realizacja programu pozwoli w sposób kompleksowy prowadzić zorganizowaną gospodarkę odpadami dla miasta Poznania – zgodnego ze sformułowanymi w dyrektywach unijnych 5. zasadami określającymi strategię gospodarowania odpadami, Strategią i Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą

do roku 2019 oraz ze Strategią i Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania, co wpłynie na poprawę środowiska naturalnego Miasta Poznania.

Realizacja przedsięwzięć planowanych w ramach programu Czysty Poznań ma w szczególności pozwolić na: zwiększenie odzysku surowców i ponowne ich wykorzystanie, odzysk energii elektrycznej i ciepłej, zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji deponowanych na składowisku, zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w masie odpadów komunalnych, minimalizację ilości odpadów wytwarzanych i deponowanych na składowisku oraz zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta Poznania w zakresie właściwego postępowania z odpadami i możliwości ekologicznego pozyskiwania energii.

Do planowanych najważniejszych przedsięwzięć zaliczyć należy:

- a) Intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów i ich preselekcję w gospodarstwach domowych.
- b) Zachęcanie inwestorów publicznych i prywatnych do udziału w realizacji inwestycji strategicznych zgodnie z planami gospodarki odpadami.
- c) Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
- d) Ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez promowanie kompostowania przydomowego oraz budowę linii technologicznych do przetwarzania tych odpadów.
- e) Tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki odpadami zgodnych z celami z wynikającymi z Krajowego i Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, w tym rozwój systemu gospodarowania odpadami problemowym oraz zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w masie odpadów komunalnych.
- f) Zastosowanie w Zakładach Zagospodarowania Odpadów technologii zagospodarowania odpadów umożliwiających realizację zakładanych dla województwa wielkopolskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami.
- g) Współpraca Miasta z samorządami gminnymi w zakresie gospodarowania odpadami w oparciu o ponadgminny zakład zagospodarowania odpadów.

2. Odpowiedni potencjał infrastruktury technicznej

- a) Ekologiczna gospodarka zasobami: wody, energii elektrycznej, ciepłej i gazowej oraz odprowadzanie ścieków, w tym m.in.:
 - budowa sieci kolektorów deszczowych w poszczególnych zlewniach dla uzupełnienia sieci istniejącej,
 - działania na rzecz likwidowania zbiorników bezodpływowych poprzez przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej,
 - stosowanie zachęt do stosowania przez mieszkańców alternatywnych środków opałowych, wykorzystujących paliwo gazowe oraz energię elektryczną i słoneczną,
- b) Gospodarka wodami opadowymi, w tym:
 - ograniczenie szybkiego odprowadzenia wód opadowych z terenów i wykorzystanie ich w miejscu powstawania,
 - budowa zbiorników retencyjno-podczyszczających w zależności od możliwości terenowych, ponowne wykorzystywanie wód opadowych spływających z powierzchni czystych.

3. Dbłość o środowisko naturalne i właściwe warunki sanitarno-porządkowe miasta

- a) Intensyfikacja działań edukacyjno-informacyjnych zmierzających do podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa miasta i aglomeracji poznańskiej.
- b) Kontynuacja działań w zakresie eliminacji niskich źródeł emisji oraz zmniejszenie emisji pyłu ze środków transportu.
- c) Zwiększenie roli placówek badawczych we wdrażaniu ekoinnowacji oraz unowocześnienie i zwiększenie funkcjonalności systemu monitoringu środowiska.
- d) Dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne.
- e) Zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona zbiorników wodnych przed zanieczyszczeniem.
- f) Zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków.
- g) Podejmowanie przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych dla zmniejszenia poziomu hałasu, tam gdzie jest on ponadnormatywny.
- h) Modernizacja i rozwój sieci szatek miejskich.
- i) Intensyfikacja działań na rzecz utrzymania porządku i czystości na terenie miejskich przestrzeni publicznych.
- j) Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami.

Główne zadania w wymienionych projektach/działaniach:

1. Zrównoważony system gospodarki odpadami

- a) Budowa zakładu termicznego przekształcania odpadów, budowa stacji przeładunkowych dla potrzeb komprymacji odpadów komunalnych oraz zapewnienie odpowiedniej ilości instalacji do odzysku odpadów,
- b) Budowa instalacji demontażu odpadów wielkogabarytowych w Suchym Lesie,
- c) Utworzenie związku międzygminnego pn. „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”,
- d) Organizowanie Punktów Gromadzenia Odpadów Problemowych,
- e) Rozbudowa i modernizacja składowiska miejskiego w Suchym Lesie,
- f) Wprowadzenie do prawa miejscowego motywującego systemu opłat za odbiór odpadów komunalnych i innych zapisów mających wpływ na poprawę czystości i porządku w mieście.

2. Odpowiedni potencjał infrastruktury technicznej

- a) Likwidacja zbiorników bezodpływowych,
- b) Sukcesywne podłączenie kolejnych nieruchomości do istniejącego systemu sieci kanalizacji sanitarnej,
- c) Dofinansowanie inicjatyw mieszkańców w zakresie rozbudowy systemu kanalizacyjno - wodnego,
- d) Pozyskiwanie energii elektrycznej i ciepła ze źródeł odnawialnych,
- e) Modernizację instalacji ciepłowniczych z podłączeniem ekologicznego źródła ciepła.

3. Dbłość o środowisko naturalne i właściwe warunki sanitarno-porządkowe miasta

- a) Doskonalenie metod udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie,
- b) Rozwój szkolnej edukacji w zakresie ochrony środowiska, kształtowanie zachowań zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- c) Podejmowanie działań kontrolnych wobec właścicieli nieruchomości pod kątem wyegzekwowania właściwego postępowania z odpadami komunalnymi, jak i utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości, jak i przyległych chodnikach,
- d) Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów na terenach niezagospodarowanych (tzw. dzikich wysypisk),
- e) Likwidacja źródeł hałasu poprzez tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenia szybkości ruchu, wymianę taboru komunikacji publicznej, a także budowę ekranów akustycznych,
- f) Budowa szaleatów miejskich,
- g) Budowa nowego schroniska dla zwierząt, spełniającego wymogi wynikające z krajowych przepisów prawa dotyczących ochrony zwierząt, zasad ich przetrzymywania, leczenia i karmienia oraz kwarantanny,
- h) Kampanie promocyjne na rzecz zmiany świadomości właścicieli psów,
- i) Realizacja programu miejskiego „Kejter też Poznaniak”,
- j) Organizowanie powszechnej akcji deratyzacji mającej na celu ograniczenie populacji gryzoni na terenie miasta i ograniczenie przenoszenia chorób zakaźnych na ludzi i zwierzęta domowe.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Plan Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania z dnia 17 lipca 2007 r.
 - * Strategia Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania z dnia 22 czerwca 2004 r.
 - * Program Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2009-2012 z dnia 12 maja 2009 r.
 - * Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania.
 - * Program Ochrony Środowiska przed Hałasem z dnia 14 października 2008 r.
 - * Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Poznania.
-

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Mieszkajmy w Poznaniu.
 - * Turystyczny Poznań.
 - * Zdrowy Poznań.
 - * Zrównoważony rozwój transportu.
-

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.
 - * Krajowy plan gospodarki odpadami 2010 przyjęty uchwałą nr 233 Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2006 r.
 - * Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019 przyjęty uchwałą nr XXII/284/08 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 31 marca 2008 r.
 - * Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań.
-

Efekty realizacji programu:

- * Zapewnienie właściwej gospodarki odpadami.
 - * Poprawa stanu środowiska naturalnego miasta Poznania.
 - * Spełnienie wymogów z Traktatu Akcesyjnego.
 - * Spełnienie wymogów wynikających z krajowych przepisów prawa.
 - * Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie zaopatrzenia Miasta Poznania w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w wodę i odprowadzanie ścieków w Metropolii.
 - * Poprawa mikroklimatu.
 - * Poprawa czystości miasta i bezpieczeństwa mieszkańców.
 - * Stworzenie odpowiednich warunków dla bezdomnych zwierząt z terenu miasta.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Fundusz Spójności.
 - * Budżet miasta.
 - * Kapitał prywatny w tym partnerstwo publiczno-prywatne.
 - * Fundusze ochrony środowiska.
-

Mierniki realizacji programu:

1. Realizacja wskaźników monitorowania wykonania zadań z zakresu gospodarki odpadami wynikającymi z Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 oraz z Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania z dnia 17 lipca 2007 r., m. in. w zakresie spełnienia poniższych wskaźników:
 - a) Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców.
 - b) Dopuszczenie do składowania następującej ilości odpadów ulegających biodegradacji:
 - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
 - w 2013 r. nie więcej niż 50%,
 - w 2020 r. nie więcej niż 35%,w stosunku do roku 1995.
 - c) Zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85 % ilości odpadów wytwarzanych.

- d) Zwiększenie udziału odpadów z grup 01-19 poddawanych procesom odzysku do 85% w roku 2014,
- e) Zwiększenie recyklingu odpadów opakowaniowych do 55 – 80% w 2019 roku,
- 2. Realizacja wskaźników monitorowania wykonania zadań z zakresu gospodarowania wodami opadowymi i zasobami energetycznymi zgodnie z wytycznymi Polityki Ekologicznej Państwa.
- 3. Realizacja wskaźników i mierników w zakresie monitorowania utrzymywania porządku i czystości na terenie miasta:
 - a) Liczba zarejestrowanych psów na terenie miasta (wskaźnik neutralny),
 - b) Liczba mandatów wystawionych przez Straż Miejską Miasta Poznania właścicielom psów za nieusuwanie psich odchodów (wskaźnik malejący),
 - c) Liczba zgłoszeń bezdomnych zwierząt na terenie miasta (wskaźnik malejący),
 - d) Wskaźniki zanieczyszczenia powietrza (wskaźniki malejące).

Ryzyko realizacji programu:

- * Ryzyko o charakterze legislacyjnym – ryzyko wystąpienia zmian w przepisach prawnych.
- * Ryzyko związane z brakiem społecznej akceptacji.
- * Ryzyko związane z lokalizacją przedsięwzięć dot. gospodarki odpadami.
- * Ryzyko rynkowe związane z dostępnością nakładów na realizację zadań w ramach Programu.

Beneficjenci:

- * Miasto Poznań

Koordynator programu

Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Współpraca:

- * Wydział Ochrony Środowiska.
- * Wydział Gospodarki Nieruchomościami.
- * Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta.
- * Biuro Kształtowania Relacji Społecznych.
- * Miejski Konserwator Zabytków.
- * Zakład Budżetowy Zakład Zagospodarowania Odpadów.
- * Zarząd Dróg Miejskich.
- * Jednostka budżetowa Usługi Komunalne.
- * Jednostka budżetowa Zarząd Zieleni Miejskiej.
- * Straż Miejska Miasta Poznania.
- * Aquanet S.A.
- * ENEA S.A.
- * Dalkia S.A.
- * Schronisko dla Zwierząt.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Firmy świadczące usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
- * Inwestorzy zewnętrzni m.in. koncesjonariusze.
- * Spółki komunalne.
- * Podmioty prowadzące działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów a także zarządzające zasobami energetycznymi.
- * Organizacje pożytku publicznego zajmujące się opieką nad zwierzętami.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Kulturalny Poznańnr programu: **7****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu.
(Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)
- Utworzenie Metropolii Poznań
(Obszar: Metropolia).

Cele pośrednie:

- * Uzyskanie przez Poznań rangi międzynarodowego centrum kultury i turystyki.
- * Wzrost międzynarodowego znaczenia Poznania w sieci metropolii europejskich.

Cele programu:

- * Powszechny dostęp do oferty kulturalnej oraz tworzenie warunków do aktywnego korzystania z niej przez mieszkańców, w tym przez środowisko akademickie.
- * Ponadregionalne znaczenie instytucji kultury.
- * Organizacja imprez i wydarzeń kulturalnych o znaczeniu międzynarodowym, w tym nowych, budujących atrakcyjny wizerunek miasta i regionu.
- * Budowanie i kreowanie tożsamości Poznania i Wielkopolski w związku z tradycją i dziedzictwem kulturowym, umacnianie więzi i identyfikacji mieszkańców z miastem i regionem.
- * Poszerzenie kapitału społecznego Miasta zaangażowanego w rozwój kultury.

Geneza, ogólny opis programu:

Kultura jest jednym z podstawowych elementów decydujących o atrakcyjności i potencjale miasta. Przesądza o jego ponadregionalnej randze. Jest również jednym z podstawowych czynników decydujących o jakości życia w mieście i jego wyborze jako miejsca zamieszkania, pracy i studiów, a także istotnym elementem jego promocji. Program jest kontynuacją programu „Kultura bez granic”, przyjętego na lata 2005-2010 przez Radę Miasta Poznania.

Istotą działań podejmowanych w ramach programu jest:

- * Wyrównanie szans w dostępie do dóbr i usług kultury, podnoszenie kompetencji kulturalnych społeczeństwa,
- * Wyrównywanie szans w dostępie do dóbr i usług kultury, podnoszenie kompetencji kulturalnych społeczeństwa,

- * Przygotowanie dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze poprzez inspirowanie, wspieranie i dofinansowywanie instytucji i środowisk twórczych podejmujących działania edukacyjne,
- * Wzbogacenie oferty kulturalnej kierowanej do szerokiego grona odbiorców,
- * Wypracowanie skutecznych i innowacyjnych form wspierania ze środków publicznych instytucji kultury, organizacji pozarządowych i wydarzeń kulturalnych,
- * Kontynuowanie przekształceń programowych i organizacyjnych instytucji kultury (rozbudowa i modernizacja infrastruktury, wzrost efektywności, umiędzynarodowienie, budowanie prestiżu),
- * Tworzenie efektywnych instrumentów motywujących przedstawicieli sektora prywatnego do inwestycji w kulturę,
- * Tworzenie ram prawnych dla mecenatu i sponsoringu w dziedzinie kultury,
- * Tworzenie korzystnych warunków dla wzrostu potencjału kulturotwórczego,
- * Tworzenie szerokiej i różnorodnej płaszczyzny współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- * Inicjowanie efektywnych form debaty i konsultacji społecznych dotyczących funkcjonowania i rozwoju kultury.

Planowane działania/projekty:

1) Dostęp, upowszechnianie, edukacja:

- a) Wspieranie i dofinansowywanie instytucji i środowisk twórczych podejmujących działania edukacyjne i popularyzatorskie w dziedzinie kultury, w tym placówek oferujących różnorodny program przygotowania dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- b) Tworzenie sieci dzielnicowych centrów kultury, edukacji i informacji,
- c) Rozwój i promocja czytelnictwa,
- d) Wzbogacenie oferty kulturalnej kierowanej do szerokiego grona odbiorców, w tym działań artystycznych realizowanych w publicznej przestrzeni miasta,
- e) Utworzenie Regionalnego Obserwatorium Rozwoju Kultury.

2) Instytucje

- a) Doskonalenie rozwiązań w zakresie finansowania, organizowania i zarządzania instytucjami kultury:
 - zwiększenie autonomii instytucji kultury,
 - tworzenie skutecznych instrumentów motywujących,
 - wprowadzenie efektywnych form zarządzania np. kontrakty,
 - wprowadzenie systemu oceny jakości funkcjonowania instytucji kultury,
 - tworzenie warunków dla powoływania niepublicznych instytucji kultury.
- b) Budowa nowych obiektów na cele kultury, m.in.:
 - Zamek Przemysła,
 - Rezerwat Archeologiczny na Ostrowie Tumskim,
 - Uniwersyteckie Muzeum Natury,

- Galeria/Muzeum Sztuki Współczesnej,
 - Hala widowiskowa dla 10-15 tys. widzów,
 - Centrum Teatru Niezależnego.
- c) Rewitalizacja, modernizacja i adaptacja na cele kulturalne obiektów zabytkowych i przemysłowych o wysokiej wartości historycznej, m.in.
- Nowa/ Stara Gazownia.
- d) Rozbudowa, modernizacja i wykorzystanie istniejącej infrastruktury, w tym miejskich jednostek kultury:
- Rozbudowa Biblioteki Raczyńskich,
 - przebudowa i modernizacja Sali Wielkiej Centrum Kultury Zamek,
 - adaptacja dawnego kina Olimpia na siedzibę Teatru Muzycznego,
 - modernizacja budynku Galerii Miejskiej „Arsenał”, Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego – utworzenie Pasażu Kultury,
 - Park Cytadela – miejsce sztuki, rozrywki i rekreacji,
 - udostępnianie przestrzeni MTP oraz obiektów sportowych na organizację imprez i wydarzeń artystycznych,
 - adaptacja lub budowa nowych pomieszczeń na potrzeby Filharmonii Poznańskiej, Teatru Wielkiego, Polskiego Teatru Tańca Baletu Poznańskiego, Muzeum Narodowego i Orkiestry Kameralnej PR „Amadeus”,
 - Instytut Wiolinistyki im. H. Wieniawskiego.

3) Działania artystyczne, wydarzenia

- a) Dążenie do uzyskania tytułu Poznań ESK 2016,
- b) Organizacja ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji teoretycznych i programowych,
- c) Poznań znaczącym w Polsce i zagranicą centrum kultury. Wspieranie wydarzeń kulturalnych, w szczególności w dziedzinie:
- chóralistyki,
 - muzyki dawnej,
 - wiolinistyki,
 - muzyki organowej,
 - teatrów alternatywnych,
 - dramaturgii współczesnej,
 - twórczości literackiej,
 - sztuki filmowej,
 - sztuk wizualnych i designu,
 - tańca współczesnego,
 - dialogu międzynarodowego i międzykulturowego, w tym wymiany kulturalnej z Niemcami.

4) Środowiska twórcze, artyści

- a) Organizacja imprez artystycznych stanowiących płaszczyznę mediacji i konfrontacji,
- b) Intensyfikacja działań zmierzających do promocji dorobku laureatów Nagrody Artystycznej Miasta Poznania i stypendystów,
- c) Wykorzystywanie nowych technik informacyjno-komunikacyjnych do gromadzenia, archiwizacji i upowszechniania dzieł wybitnych twórców naszego Miasta.

5) Budowanie i kreowanie tożsamości Poznania i poznaniaków

- a) Wspieranie inicjatyw kultywujących pamięć o zasłużonych dla miasta i regionu wybitnych postaciach, wydarzeniach historycznych i miejscach,
- b) Przywrócenie na mapie historycznej miasta miejsc pamięci narodowej, w tym w szczególności Fortu VII,
- c) Upowszechnianie tradycji historycznych i kulturalnych miasta w świadomości mieszkańców miasta i regionu ,
- d) Zachowanie dziedzictwa przestrzeni historycznej,
- e) Zachowanie tradycji ludowego dziedzictwa kulturowego, w tym upowszechnianie dorobku kultury ludowej,
- f) Utworzenie Centrum Informacji Naukowej o mieście,
- g) Utworzenie Pracowni Badań „Poznań XX-wieczny”.

6) Poznań na liście UNESCO

- a) Działania związane z uzyskaniem wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO obiektów o niezwykłych walorach historycznych i kulturowych na terenie miasta Poznania.
- b) Promocja miejsc i obiektów istotnych dla dziedzictwa kulturowego w Poznaniu.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013
 - * Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020
-

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
 - * Metropolitalny Poznań.
 - * Turystyczny Poznań.
 - * Obywatelski Poznań.
 - * Przestrzeń dla biznesu.
 - * Śródmiejskie rynki i place.
-

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010
-

Efekty realizacji programu:

- * Zwiększenie poziomu aktywności kulturalnej mieszkańców.
 - * Poprawa infrastruktury w dziedzinie kultury.
 - * Zwiększenie roli i znaczenia instytucji kultury.
 - * Doskonalenie instrumentów i form wspierania inicjatyw społecznych w dziedzinie kultury.
 - * Zwiększenie znaczenia Miasta jako ważnego ośrodka kultury na arenie krajowej i międzynarodowej, rozpoznawalność jego marki jako centrum kultury.
 - * Poprawa warunków funkcjonowania i zwiększenie roli organizacji pozarządowych w realizacji zadań miasta.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
 - * Budżetu województwa.
 - * Budżet centralny.
 - * Fundusze europejskie.
 - * Sponsorzy prywatni, mecenasi kultury, partnerzy biznesowi.
-

Mierniki realizacji programu:

- * Znaczące poszerzenie kapitału społecznego miasta w dziedzinie kultury (liczba osób „tworzących” kulturę oraz liczba osób w niej uczestniczących).
 - * Nakłady na kulturę w budżecie miasta.
 - * Liczba instytucji kultury.
 - * Liczba imprez o charakterze międzynarodowym.
 - * Oferta kulturalna podmiotów kultury (zbiory, wystawy, wydarzenia).
 - * Uczestnictwo w kulturze (Regionalne Obserwatorium Rozwoju Kultury – monitoring + badania).
 - * Kryterium jakościowe: znaczenie instytucji, rangi imprez i realizowanych przedsięwzięć, oddźwięk w Polsce i za granicą.
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Brak środków.
 - * Brak stosownych rozwiązań legislacyjnych.
-

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania.
 - * Mieszkańcy aglomeracji poznańskiej.
 - * Mieszkańcy regionu.
 - * Odwiedzający Poznań.
-

Koordynator programu:

Wydział Kultury i Sztuki

.....

Współpraca:

- * Miejskie instytucje kultury.
 - * Miejska Pracownia Urbanistyczna.
 - * Wydział Urbanistyki i Architektury.
 - * Wydział Rozwoju Miasta.
 - * Miejski Konserwator Zabytków.
-

Partnerzy zewnętrzni:

- * Instytucje kultury podległe Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego.
- * Muzeum Narodowe.
- * Wyższe szkoły artystyczne.
- * Organizacje pozarządowe.
- * Partnerzy społeczni - mecenas kultury
- * Sponsorzy, partnerzy biznesowi.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Metropolitalny Poznańnr programu: **8****Program nowy****Cel strategiczny:**

- **Utworzenie Metropolii Poznań.**
(Obszar: Metropolia)

Cel pośredni:

- * Wzrost międzynarodowego znaczenia Poznania w sieci metropolii europejskich.
- * Wzrost spójności metropolii poprzez integrację przestrzenno-funkcjonalną miasta Poznania z gminami aglomeracji.

Cel programu:

Rozwój zintegrowanej wewnętrznie metropolii świadczącej zaawansowane usługi na rzecz regionu i kraju oraz osiągnięcie ważnej pozycji w sieci miast metropolitalnych pozwalającej skutecznie konkurować na arenie krajowej oraz międzynarodowej.

Geneza:

- * Powołanie Rady Aglomeracji Poznańskiej.
- * Przesłanki zawarte w rządowym raporcie „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe”.
- * Tendencje światowe tworzenia się biegunów wzrostu w metropoliach.
- * Konieczność współpracy na poziomie ponadlokalnym na płaszczyźnie społeczno-gospodarczej w aspekcie przemian globalizacyjnych.

Planowane działania/projekty:

- 1) Stworzenie struktury organizacyjnej, administracyjnej i informacyjnej metropolii.
- 2) Połączenie metropolii z polską/ europejską siecią transportową i komunikacyjną.
- 3) Wzrost funkcjonalności rozwiązań komunikacyjnych oraz integracja transportu w aglomeracji
- 4) Wspieranie rozwoju gospodarczego metropolii.
- 5) Wzmacnianie pozycji metropolii jako centrum usług wyższego rzędu dla regionu i kraju.
- 6) Tworzenie zintegrowanego metropolitalnego systemu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz ochrony środowiska i przyrody.
- 7) Tworzenie sieci współpracy na rzecz rozwoju metropolii.
- 8) Opracowanie i realizacja wspólnej promocji marketingowej dla metropolii.

Główne zadania w wymienionych projektach:**1) Stworzenie struktury organizacyjnej, administracyjnej i informacyjnej metropolii**

- a) Stworzenie podstaw współzarządzania metropolią poprzez wzmacnianie i rozwijanie nieformalnych i zinstytucjonalizowanych form współpracy (fora, stowarzyszenia, związki komunalne w poszczególnych dziedzinach),
- b) Budowa metropolitalnej platformy informacyjnej – kompleksowego, powszechnego, elektronicznego narzędzia komunikacji społecznej (portale internetowe, fora),
- c) Integracja informatyczna urzędów i innych placówek publicznych w metropolii, w tym rozbudowa systemu informacji przestrzennej SIP dla potrzeb prawidłowego zarządzania przestrzenią metropolii, poprzez integrację danych miasta Poznania oraz sąsiednich gmin, w wyniku której zwiększona zostanie efektywność przepływu informacji i procesu decyzyjnego na obszarze metropolii,

- d) Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Dostępu do Usług w Metropolii, w tym m.in. Poznańskiej Elektronicznej Karty Aglomeracyjnej (PEKA) stanowiącej narzędzie umożliwiające dostęp do wielu kategorii usług związanych z funkcjonowaniem aglomeracji miejskiej.

2) Połączenie metropolii z polską/ europejską siecią transportową i komunikacyjną

- a) Budowa intermodalnego regionalnego węzła komunikacyjnego na trasie szybkiej kolei Warszawa – Poznań – Berlin,
- b) Integracja miasta z siecią dróg ekspresowych i autostrad,

3) Opracowanie strategii obsługi ruchu lotniczego metropolii

- a) Opracowanie strategii obsługi ruchu lotniczego dla potrzeb metropolii,
- b) Wzmocnienie roli samorządu w decydowaniu o kierunkach rozwoju portu lotniczego,
- c) Wspieranie tworzenia nowych połączeń lotniczych z Poznania.

4) Wzrost funkcjonalności rozwiązań komunikacyjnych oraz integracja transportu w aglomeracji

- a) Stworzenie komunalnego związku transportu publicznego z gminami obszaru metropolitalnego w celu integracji, optymalizacji i rozwoju lokalnego transportu zbiorowego i realizacji konsekwentnej wspólnej polityki transportowej,
- b) Zwiększenie spójności komunikacyjnej metropolii poprzez wykorzystanie i optymalizację połączeń kolejowych wewnątrz aglomeracji,
- c) Rozwijanie i integracja szlaków rowerowych, jako uzupełnienie standardowych środków transportu w aglomeracji.

5) Wspieranie rozwoju gospodarczego metropolii

- a) Harmonizacja działań wspierających rozwój potencjału gospodarczego miasta Poznania i gmin obszaru metropolitalnego,
- b) Wspólne inicjatywy biznesowe w ramach metropolii: klastry, parki naukowe i technologiczne, fora gospodarcze

6) Wzmacnianie roli Międzynarodowych Targów Poznańskich, stanowiących wizytówkę potencjału metropolii, jako europejskiego centrum handlu, wystaw i konferencji

- a) Zapewnienie wpływu miasta na decyzje co do kierunków rozwoju MTP,
- b) Inwestycje w unowocześnianie i rozbudowę infrastruktury targowej i kongresowej,
- c) Integracja działań promocyjnych metropolii i MTP,
- d) Utrzymanie wiodącej pozycji MTP wśród ośrodków targowych w Polsce,
- e) Wypromowanie sztanarowych imprez wystawienniczo-konferencyjnych o znaczeniu europejskim.

7) Wzmacnianie pozycji metropolii jako centrum usług wyższego rzędu dla regionu i kraju

- a) Tworzenie warunków dla lokalizowania na obszarze miasta przedsięwzięć biznesowych opartych na wiedzy i kapitale ludzkim oraz centrów usług społecznych o zasięgu ponadlokalnym,
- b) Wspieranie rozwoju sektorów kreatywnych (grafika użytkowa, media, sztuka, rzemiosło, poligrafia, design, architektura, projektowanie, inżynieria, informatyka) i stwarzanie warunków dla kształtowania się „metropolitalnej klasy kreatywnej”,
- c) Intensyfikacja działań na rzecz transferu wiedzy, innowacji i informacji z centrów badawczych do przedsiębiorstw w metropolii.

8) Tworzenie zintegrowanego metropolitalnego systemu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz ochrony środowiska i przyrody

- a) Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w celu zaspokajania potrzeb mieszkańców metropolii, z jednoczesnym uwzględnieniem ekologicznych i ekonomicznych aspektów projektowanych rozwiązań,
- b) Zintegrowanie gospodarki odpadami w metropolii, w tym w pierwszej kolejności powołanie związku międzygminnego realizującego zadania z zakresu gospodarki odpadami zgodnie z założeniami statutowymi,
- c) Ochrona terenów o cennych walorach przyrodniczych i rekreacyjnych,
- d) Promowanie działań proekologicznych.

9) Tworzenie sieci współpracy na rzecz rozwoju metropolii

- a) Współpraca z instytucjami i organizacjami o zasięgu ponadlokalnym, stworzenie zaplecza eksperckiego i analitycznego metropolii,
- b) Wspieranie projektów i inicjatyw tworzących prestiż miasta i jego pozycję międzynarodową (współpraca z organizacjami, instytucjami, organizacja imprez, wydarzeń, konferencji),

- c) Ubieganie się o lokalizację prestiżowych instytucji i organizacji europejskich lub innych organizacji międzynarodowych (wykorzystanie okresu prezydencji Polski w UE) oraz siedzib przedsiębiorstw transnarodowych,
- d) Intensyfikacja współpracy z metropoliami polskimi i europejskimi,
- e) Zwiększenie roli w europejskiej sieci metropolii poprzez aktywne uczestnictwo w konferencjach i spotkaniach oraz w organizacjach skupiających metropolie.

10) Opracowanie i realizacja wspólnej strategii marketingowej dla metropolii

- a) Budowa marki Metropolia Poznań i efektywna jej promocja,
 - b) Stworzenie wspólnej oferty turystycznej i rekreacyjnej metropolii z zakresu turystyki:
 - biznesowej,
 - rekreacyjnej (w tym zintegrowanych tras rowerowych),
 - kulturowej,
 - weekendowej
- i jej skuteczna promocja w skali krajowej i międzynarodowej.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Opracowywana „Strategia Rozwoju Aglomeracji Poznańskiej” – planowane zakończenie prac w 2010 r. Nastąpi wówczas konieczność uwzględnienia jej zapisów w przedmiotowym programie.
- * Rządowy Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe”.
- * Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.
- * Strategia Rozwoju Kraju.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

ze względu na złożoność problematyki przedmiotowy program powiązany będzie bezpośrednio i pośrednio również z wieloma innymi programami Strategii, w tym m.in. z programami:

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
- * Aktywizacja obszarów wokół III Ramy komunikacyjnej.
- * Cyfrowy Poznań.
- * Kulturalny Poznań.
- * Sportowy Poznań.
- * Przestrzeń dla biznesu.
- * Zdrowy Poznań.
- * Zrównoważony rozwój transportu.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania.
- * Polityka transportowa Poznania.
- * Program ochrony środowiska.
- * Strategia i Program gospodarowania odpadami komunalnymi.
- * Strategia marki Poznań.

Efekty realizacji programu:

Zrównoważony rozwój, spójność funkcjonalna i przestrzenna metropolii.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet państwa.
- * Budżet samorządu województwa.
- * Budżet powiatu.
- * Budżet miasta.
- * Środki budżetowe gmin aglomeracji

- * Fundusze pomocowe Unii Europejskiej
 - * Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
 - * Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
 - * Kapitał prywatny, w tym partnerstwo publiczno-prywatne.
-

Mierniki realizacji programu:

- * PKB na 1 mieszkańca Poznania/ aglomeracji poznańskiej.
- * Pozycja Poznania i metropolii w europejskich rankingach miast i obszarów metropolitalnych.
- * Średni czas podróży do innych ośrodków metropolitalnych w kraju i w Europie.
- * Średni czas podróży w metropolii.
- * Udział transportu publicznego w podziale zadań przewozowych.
- * Wskaźniki jakości życia mieszkańców Poznania i aglomeracji poznańskiej.
- * Liczba mieszkańców metropolii.
- * Odsetek mieszkańców z wykształceniem wyższym/ średnim.
- * Zatrudnienie w sektorach kreatywnych.
- * Liczba konferencji, imprez o charakterze międzynarodowym.
- * Stopa bezrobocia.
- * Wielkość wspólnego budżetu Metropolii Poznań.

Ryzyko realizacji programu:

- * Niekontrolowane procesy deglomeracyjne.
- * Brak woli współpracy gmin tworzących obszar metropolitalny.
- * Brak rozwiązań prawnych stymulujących zrównoważony rozwój aglomeracji.
- * Brak przepisów prawnych regulujących status metropolii w Polsce.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy metropolii.
 - * Turyści.
 - * Przedsiębiorcy.
 - * Studenci.
-

Koordynator programu:

Miejska Pracownia Urbanistyczna

Współpraca:

- * Wydział Rozwoju Miasta.
 - * Wydział Działalności Gospodarczej.
 - * Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.
 - * Wydział Ochrony Środowiska.
 - * Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ.
 - * Wydział Urbanistyki i Architektury.
 - * Gabinet Prezydenta.
 - * Biuro Promocji Miasta.
 - * Biuro Obsługi Inwestorów i Promocji Inwestycji.
 - * inne jednostki związane z realizacją inwestycji oraz ze świadczeniem różnego rodzaju usług.
-

Partnerzy zewnętrzni:

- * Gminy obszaru metropolitalnego.
- * Związki i stowarzyszenia samorządowe i branżowe z obszaru metropolii.
- * Starostwo powiatowe.
- * Marszałek Województwa Wielkopolskiego.
- * Wojewoda Wielkopolski.
- * Centrum Badań Metropolitalnych.
- * Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT).
- * GDDKiA.
- * PKP PLK S.A.
- * Przewozy Regionalne Sp. z o.o.
- * Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu.
- * Spółka AQUANET.
- * Port Lotniczy Poznań-Ławica.
- * Kapitał prywatny (PPP).

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Mieszkajmy w Poznaniunr programu: **9****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cel strategiczny:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta (Obszar: Jakość życia).

Cel pośredni:

- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca do zamieszkania.

Cele programu:

- * Rozwój inwestycji mieszkaniowych z wykorzystaniem modelu partnerstwa publiczno-prywatnego.
- * Zwiększenie dostępności mieszkań dla najzdolniejszych absolwentów uczelni wyższych.
- * Aktywizacja właścicieli kamienic do rewitalizacji i udostępniania mieszkań dzięki innowacyjnym instrumentom prawno-finansowym.
- * Aglomeracyjne podejście do sektora mieszkaniowego.
- * Poprawa warunków mieszkaniowych w Poznaniu.
- * Uzupełnienie funkcji mieszkalnych przez inwestycje towarzyszące.

Geneza, ogólny opis programu:

Miasto Poznań charakteryzuje się ujemnym saldem migracji tzn. występuje tendencja odpływu mieszkańców miasta do gmin ościennych. Sytuacja ta skutkuje systematycznym uszczuplaniem wpływów do budżetu miasta przy jednoczesnym wysokim obciążeniu miasta wynikającym z wysokiego poziomu wydatków na realizację usług związanych z korzystaniem migrujących osób z dobrodziejstw miasta, takich jak komunikacja miejska, miejsca pracy, zabytkowe śródmieście i Stary Rynek, tereny sportowe, szkoły wyższe i średnie, a także działalność kulturalna prowadzona w centrum. Sytuację komplikuje brak przepisów prawnych dotyczących funkcjonowania aglomeracji i prowadzenia wspólnej polityki aglomeracyjnej.

Aby zatrzymać niekorzystny trend odpływu mieszkańców konieczne jest wykreowanie i wyeksponowanie zalet wynikających z zamieszkania w mieście. Program ma za zadanie wdrożyć działania, które ukształtują wśród mieszkańców Poznania i osób spoza Poznania przekonanie, że Poznań jest miastem wygodnym i przyjaznym do zamieszkania, które tworzy sprzyjające warunki przestrzenne i techniczne do realizacji potrzeb mieszkaniowych różnych grup społecznych. Program powinien być atrakcyjną alternatywą dla oferty mieszkaniowej gmin sąsiednich, co pozwoli zahamować negatywną migrację mieszkańców.

Właściwe jest podkreślenie, że życie w mieście zostanie wybrane przez mieszkańców z prozaicznych względów praktycznych (bliżej do pracy, łatwiejsza komunikacja), ale także z tożsamości kulturowej i stylu. Ożywienie procesu gentryfikacji, poprzez udostępnienie przyjaznych do zamieszkania obszarów w centrum, w obrębie Starego Miasta dzięki działaniom rewitalizacyjnym, ze stopniowym ograniczaniem możliwości parkowania na zabytkowych ulicach z jednoczesną budową udogodnień w postaci wielopoziomowych parkingów zlokalizowanych przy staromiejskich dzielnicach mieszkalnych, jest jedną z kluczowych kompetencji samorządu w ramach programu. Miasto nowocześnie patrzące na rozwój i rewitalizację musi wykazać się pewną elastycznością w zakresie prowadzenia inwestycji na terenie objętym nadzorem przez konserwatora zabytków i zmierzać do zrównoważonego rozwoju pozwalającego na egzystencję i wyeksponowanie zabytków wraz z nowoczesnymi rozwiązaniami budowlanymi nie zaburzającymi staromiejskiego charakteru.

Moda na pozamiejską sielankę powoduje, że wielu zamożnych mieszkańców Poznania wyprowadza się poza miasto, gdzie mogą realizować marzenia o domu jednorodzinnym z ogródkiem. Ważne jest, aby Poznań wygenerował obszary, na których w ramach jego granic administracyjnych może powstawać zabudowa jednorodzinna, ograniczona planami miejscowymi gwarantującymi jednorodną tkankę architektoniczną, nie zaburzoną wyrastającymi nad dachy wysokopiętrowcami.

Samorządowa polityka powinna sprzyjać rozwojowi miejskiego centrum zapewniającemu realizację różnorodnych celów i ofiarującemu rozmaite korzyści. Ta polityka obejmująca socjalną i ekonomiczną rewitalizację, odnowienie wspólnoty, zatrzymanie wartościowych absolwentów uczelni wyższych, aktywizację właścicieli prywatnych i zapewnienie poszanowania cennych zabytków, poprawę jakości zarządzania zasobem i inwestycjami miejskimi, zwiększenie tempa realizacji miejscowych planów zagospodarowania – przyspieszy i przyciągnie inwestycje, a w powiązaniu z programem zrównoważonego rozwoju transportu, w konsekwencji przywróci trend wzrostu liczby mieszkańców i pozwoli na szybszy rozwój miasta.

Planowane działania/projekty:

Poszukiwanie instrumentów prawno-finansowych do zwiększenia dostępności mieszkań i zatrzymania wartościowych ludzi w mieście:

- 1) Poręczenia kredytów dla absolwentów,
- 2) Współpraca z właścicielami prywatnymi celem rewitalizacji budynków i udostępniania mieszkań pod wynajem oraz wpływ na ich ceny,
- 3) Ułatwienia zamiany i pozyskiwania mieszkań komunalnych w zależności od potrzeb rodziny i statusu materialnego,
- 4) Racjonalizacja cen najmu mieszkań komunalnych,
- 5) Wypracowanie i wdrożenie zasad polityki zmierzającej do wykreowania aktywnej roli Miasta na lokalnym rynku nieruchomości mieszkaniowych – wspólna aglomeracyjna polityka mieszkaniowa,
- 6) Opracowywanie programów pozwalających na zwiększenie ilości nowych zasobów mieszkaniowych, z wykorzystaniem zewnętrznych mechanizmów PPP lub SPV,
- 7) Poprawa jakości zarządzania zasobem mieszkaniowym.

Tworzenie warunków dla rozwoju mieszkalnictwa odpowiadającego zróżnicowanym potrzebom mieszkańców miasta:

- 8) Przygotowywanie nowych lokalizacji pod zabudowę mieszkaniową,
- 9) Budowa parkingów w centrum stanowiących uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej,
- 10) Budowa obiektów wielofunkcyjnych,
- 11) Opracowanie metodyki oraz wdrożenie systematycznego monitoringu rynku mieszkaniowego w Poznaniu i gminach ościennych oraz prognozowania sytuacji w tym sektorze: w zakresie nieruchomości przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, w zakresie nieruchomości lokalowych, w zakresie najmu lokali mieszkalnych.

Główne zadania w wymienionych projektach:

1) Poręczenia kredytów dla absolwentów:

- a) Wypracowanie rozwiązań umożliwiających poręczanie przez Miasto kredytów dla absolwentów uczelni wyższych,
- b) Opracowanie kryteriów wyboru absolwentów najzdolniejszych,
- c) opracowanie analizy ryzyka wdrożenia projektu.

2) Współpraca z właścicielami prywatnymi celem rewitalizacji budynków i udostępniania mieszkań pod wynajem oraz wpływ na ich ceny

- a) Analiza prawna możliwości uzyskania kredytów dla właścicieli kamienic, poręczanych przez Miasto,
- b) Zebranie danych z sektora bankowego ustalenie partnerów do realizacji projektu,
- c) Ustalenie zasad nadzoru nad wykonaniem rewitalizacji,
- d) Opracowanie kryteriów wyboru budynków do rewitalizacji, w których zostaną udostępnione mieszkania pod wynajem,
- e) Projekt powiązany z poprawą jakości zarządzania zasobem mieszkaniowym,
- f) Projekt powiązany z projektem racjonalizacji cen najmu mieszkań komunalnych.

3) Ułatwienia zamiany i pozyskiwania mieszkań komunalnych w zależności od potrzeb rodziny i statusu materialnego:

- a) Ocena funkcjonowania biura zamiany mieszkań komunalnych,
- b) Opracowanie mechanizmu motywującego do zamiany mieszkań,
- c) Organizacja pracy biura zamiany mieszkań,
- d) Przygotowanie programu udostępniania mieszkań wymagających własnych nakładów inwestycyjnych na modernizację/rewitalizację,

- e) Rozwój TBS,
- f) Projekt powiązany z poprawą jakości zarządzania zasobem mieszkaniowym,
- g) Projekt powiązany z projektem racjonalizacji cen najmu mieszkań komunalnych.

4) Racjonalizacja cen najmu mieszkań komunalnych:

- a) Przeprowadzenie analizy akceptowalnych wysokości stawek najmu,
- b) Ustalenie nowych zasad obliczania czynszów w mieszkaniach komunalnych,
- c) Projekt powiązany z projektem ułatwień zamiany mieszkań komunalnych w zależności od potrzeb rodziny i statusu materialnego.

5) Wypracowanie i wdrożenie zasad polityki zmierzającej do wykreowania aktywnej roli Miasta na lokalnym rynku nieruchomości mieszkaniowych – wspólna aglomeracyjna polityka mieszkaniowa:

- a) Realizacja inwestycji mieszkaniowych na terenie miasta z wykorzystaniem instrumentów partnerstwa publiczno-prywatnego,
- b) Ustalenie możliwości współpracy Miasta z gminami ościennymi celem prowadzenia wspólnej polityki mieszkaniowej,
- c) Zainicjowanie dyskusji międzygminnej dotyczącej wspólnej polityki mieszkaniowej,
- d) Przygotowanie wielostronnego porozumienia.

6) Opracowywanie programów pozwalających na zwiększenie ilości nowych zasobów mieszkaniowych, z wykorzystaniem zewnętrznych mechanizmów PPP lub SPV:

- a) Wytypowanie działek miejskich przeznaczonych na realizację mieszkaniową,
- b) Przeprowadzenie analizy wielokryterialnej dotyczącej projektów wybranych do realizacji,
- c) Ustalenie optymalnej formy prawnej współpracy z inwestorem prywatnym,
- d) Znalezienie inwestora prywatnego lub innej formy finansowania,
- e) Realizacja inwestycji.

7) Poprawa jakości zarządzania zasobem mieszkaniowym:

- a) Stworzenie pełnej inwentaryzacji zasobu mieszkaniowego i przygotowanie diagnozy zapotrzebowania miasta na lokale,
- b) Stworzenie bazy danych łączącej: posiadany zasób, zapotrzebowanie na zasób i kierunki przyznawania mieszkaniowego zasobu,
- c) Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych i jakości zamieszkania, poprzez renowację kamienic i likwidację zasobu substandardowego,
- d) Projekt powiązany z projektem Współpraca z właścicielami prywatnymi, celem rewitalizacji budynków i udostępniania mieszkań pod wynajem oraz wpływ na ich ceny,
- e) Projekt powiązany z projektem ułatwienia zamiany mieszkań komunalnych w zależności od potrzeb rodziny i statusu materialnego.

8) Przygotowywanie nowych lokalizacji pod zabudowę mieszkaniową:

- a) Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów niezabudowanych, wskazanych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania pod funkcje mieszkaniowe uwzględniające zarówno tereny zabudowy wielorodzinnej, jak i osiedla domków jednorodzinnych,
- b) Analiza obowiązujących planów miejscowych pod kątem wytypowania lokalizacji pod rozwój budownictwa mieszkaniowego,
- c) Uzbrajanie terenów pod budownictwo oraz rozwój systemu komunikacji wokół terenów mieszkaniowych,
- d) Stworzenie bazy projektów planowanych i identyfikacja projektów wspólnych w zakresie infrastruktury i budownictwa,
- e) Stworzenie mechanizmu koordynacji projektów infrastrukturalno – budowlanych,
- f) Promocja istniejących terenów pod zabudowę mieszkaniową,
- g) Uwzględnianie problemu zasobów wodnych na obszarach potencjalnych nowych lokalizacji.

9) Budowa parkingów w centrum stanowiących uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej:

- a) Wyznaczenie działek pod budowę parkingów,
- b) Przeprowadzenie analizy wielokryterialnej dotyczącej wybranych projektów,
- c) Ustalenie formy prawnej realizacji inwestycji,
- d) Promocja inwestycji,

- e) Przeprowadzenie przetargu na partnerów,
- f) Przygotowanie projektu wraz z pozwoleniem na budowę,
- g) Realizacja inwestycji,
- h) Powiązanie z projektem budowy obiektów wielofunkcyjnych.

10) Budowa obiektów wielofunkcyjnych:

- a) Opracowanie i wdrożenie metodyki umożliwiającej dokonywanie oceny alternatywnych sposobów dysponowania nieruchomościami gminnymi przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową,
- b) Ustalenie zapotrzebowania na rodzaj obiektów wielofunkcyjnych,
- c) Wyznaczenie działek pod budowę obiektów wielofunkcyjnych,
- d) Ustalenie formy prawnej realizacji inwestycji,
- e) Promocja inwestycji,
- f) Przeprowadzenie przetargu na partnerów lub inną formę finansowania,
- g) Przygotowanie projektu wraz z pozwoleniem na budowę,
- h) Realizacja inwestycji.

11) Opracowanie metodyki oraz wdrożenie systematycznego monitoringu rynku mieszkaniowego w Poznaniu i gminach ościennych oraz prognozowania sytuacji w tym sektorze - w zakresie nieruchomości przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, w zakresie nieruchomości lokalowych, w zakresie najmu lokali mieszkalnych:

- a) Zebranie posiadanych informacji dotyczących rynku mieszkaniowego,
- b) Ustalenie zakresu informacji potrzebnych do wspierania podejmowania decyzji i prognozowania sytuacji na rynku,
- c) Ustalenie źródeł zbierania danych,
- d) Szczegółowe określenie zakresu działania projektowanego systemu informatycznego,
- e) Przeprowadzenie przetargu na wykonanie systemu,
- f) Przeprowadzenie testów,
- g) Wdrożenie systemu.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Narodowa Strategia Rozwoju Sektora Mieszkaniowego na lata 2008-2015

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
- * Czysty Poznań.
- * Metropolitalny Poznań.
- * Poznańskie osiedla modernistyczne.
- * Poznań wrażliwy społecznie.
- * Śródmiejskie rynki i place.
- * Zrównoważony rozwój transportu.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Uchwała o zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Poznania.
- * Uchwała w sprawie programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Poznania na lata 2009-2013.
- * Uchwała Rady Miasta w sprawie polityki mieszkaniowej Miasta Poznania z dnia 17.10.2000 r.
- * Uchwała Rady Miasta Poznania z dnia 10 czerwca 2008 r. w sprawie przyjęcia Polityki Parkingowej Miasta Poznania.

Efekty realizacji programu:

- * Przyrost nowych zasobów mieszkaniowych.
- * Zwiększenie liczby mieszkań pod wynajem w budynkach prywatnych.
- * Przystępniejsze ceny mieszkań.

- * Wzrost dochodów z tytułu opłat i podatków lokalnych.
 - * Zatrzymanie odpływu mieszkańców.
 - * Rozwój usług towarzyszących i pozyskanie inwestorów do realizacji tych inwestycji.
 - * Zwiększenie miejsc pracy.
 - * Wzrost jakości usług.
 - * Lepszy wizerunek miasta.
 - * Krótszy czas oczekiwania na mieszkanie komunalne.
 - * Obniżenie dolnej granicy cen najmu.
 - * Regularne prognozy i analizy na temat sytuacji na lokalnym rynku mieszkaniowym.
 - * Dynamiczny rozwój gospodarczy.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
 - * Bank Gospodarstwa Krajowego.
 - * Europejski Bank Inwestycyjny.
 - * Fundusz Dopłat.
 - * Kapitał prywatny.
 - * Środki unijne.
-

Mierniki realizacji programu:

- * Liczba mieszkańców w mieście.
 - * Liczba mieszkań wynajmowanych.
 - * Liczba mieszkań oddawanych do użytkowania rocznie.
 - * Powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 mieszkańca.
 - * Liczba mieszkań socjalnych w stosunku do liczby gospodarstw domowych potrzebujących pomocy mieszkaniowej.
 - * Liczba gotowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
 - * Liczba projektów realizowanych w formule PPP.
 - * Liczba nowych parkingów w centrum.
 - * Średni koszt utrzymania mieszkania.
 - * Średnia stawka czynszu najmu.
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Brak środków finansowych.
- * Brak partnerów do realizacji inwestycji.
- * Ryzyko makroekonomiczne.
- * Spadek cen mieszkań – wycofanie się inwestorów.
- * Boom gospodarczy – wzrost cen usług budowlanych.
- * Wzrost zanieczyszczenia środowiska (spowodowany zwiększonym ruchem samochodowym i zwiększoną ilością odpadów).
- * Niedorozwój infrastruktury drogowej i transportu miejskiego.
- * Konkurencja ze strony innych aglomeracji.
- * Brak mpzp.
- * Starzenie się społeczeństwa.
- * Niedostateczne planowanie.
- * Niedostosowana struktura podmiotu realizującego program.
- * Większe obciążenie usług publicznych.
- * Uwarunkowania prawne.
- * Protesty mieszkańców.
- * Ograniczona podaż pracy.
- * Nadmierne zabudowanie miasta.
- * Obciążenie mediów.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania.
 - * Potencjalni mieszkańcy Poznania.
 - * Mieszkańcy okolicznych gmin.
 - * Inwestorzy.
 - * Studenci.
 - * Usługodawcy (rekreacja, czas wolny, rzemiosło),
 - * Spółki: MPK, Dalkia, Enea, Aquanet.
 - * Handlowcy.
 - * Gmina Poznań.
-

Koordinator programu:

Wydział Gospodarki Nieruchomościami

Współpraca:

- * Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.
 - * Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych.
 - * Wydział Rozwoju Miasta.
 - * Wydział Urbanistyki i Architektury.
 - * Zarząd Dróg Miejskich.
 - * Miejska Pracownia Urbanistyczna.
 - * Biuro Nadzoru Właścicielskiego.
 - * Poznańskie TBS Sp. z o.o.
-

Partnerzy zewnętrzni:

- * Inwestorzy prywatni.
- * Bank Gospodarstwa Krajowego.
- * Banki.
- * Gestorzy Sieci.
- * Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Obywatelski Poznańnr programu: **10****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta (Obszar: Jakość życia).
- Zwiększenie znaczenia miasta jako ośrodka wiedzy, kultury, turystyki i sportu. (Obszar: Miasto wiedzy, kultury, turystyki i sportu)

Cele pośrednie:

- * Tworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego.
- * Zwiększenie atrakcyjności Poznania jako miejsca zamieszkania.
- * Podniesienie jakości kształcenia, opieki i wychowania.
- * Rozwój kapitału społecznego i budowanie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.

Cel programu:

- * Podniesienia aktywności i świadomości mieszkańców oraz inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich.

Geneza, ogólny opis programu:

Społeczeństwo obywatelskie, według jednej z wielu definicji, to: „przestrzeń na zewnątrz rodziny, władzy państwowej, czy obszaru regulowanego mechanizmami rynkowymi, w którym ludzie dobrowolnie zrzeszają się, aby działać na rzecz wspólnego dobra”. Przestrzeń ta jest miejscem szerokiej i powszechnej debaty społecznej – miejscem wymiany poglądów i współpracy, które owocują zrzeszaniem się grup ludzi w celu realizacji wspólnych interesów. Efektem takich świadomych działań jest powstawanie organizacji (określanych jako: pożytku publicznego, pozarządowych, NGO – ang. *Non-governmental organizations*), których funkcjonowanie opiera się przede wszystkim na prywatnym kapitale osób je tworzących.

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego są uznawane za kluczowe w rozwoju demokracji. Funkcjonując na wielu polach (zgodnie z danymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej najwięcej z nich związanych jest z działalnością sportową, turystyką, rekreacją oraz wypoczynkiem), ułatwiają obywatelom samorealizację, wzmacniają poczucie więzi i odpowiedzialności zbiorowej.

Polska należy do tej grupy krajów, w których poziom obywatelskiego zaangażowania jest bardzo słaby. Poznań oraz Wielkopolska wyróżniają się pod tym względem w kraju, jednak nie reprezentują poziomu uznawanego za „w pełni satysfakcjonujący”, czy „europejski”, by być uznawanym za w pełni świadome i aktywne społeczeństwo.

Rolą samorządu jest budowanie poczucia wspólnoty lokalnej. Punktem wyjścia programu jest założenie, że zadaniem władz samorządowych nie jest zastępowanie obywateli w tejże działalności, ale wspieranie inicjatyw, które przyczyniają się do wzrostu poziomu obywatelskiego zaangażowania.

Program zakłada m.in.:

- * Opracowanie skutecznie funkcjonującego systemu konsultacji społecznych, którego celem będzie włączenie obywateli Poznania w procesy podejmowania decyzji (dotyczy to zwłaszcza miejscowych planów zagospodarowania), poprzez ułatwienie kontaktu władz z mieszkańcami przez realizację kompleksowych narzędzi i mechanizmów e-administracji.
- * Diagnozowanie i ewentualne zapobieganie potencjalnym konfliktom społecznym w mieście i aglomeracji.
- * Nawiązanie ściślejszej współpracy z organizacjami tzw. „trzeciego sektora”.
- * Wzmocnienie relacji instytucji miejskich z liderami lokalnych społeczności.

- * Wypracowanie i utrwalenie przyszłych form współpracy z samorządami osiedłowymi (w zależności od przyszłej struktury tych samorządów),
- * Stałe informowanie mieszkańców Poznania o działaniach władz samorządowych,
- * Poszerzenie współpracy ze społecznościami aglomeracji poznańskiej,
- * Systematyczne badanie opinii mieszkańców Poznania i aglomeracji w sprawach o istotnym znaczeniu,
- * Promocja dobrych praktyk (wolontariat, pomocniczość, akcje charytatywne).
- * Organizowanie różnych form aktywności obywatelskiej.

Planowane działania/projekty:

- 1) Opracowanie diagnozy stanu kapitału społecznego i faktycznego poziomu społeczeństwa obywatelskiego w Poznaniu i aglomeracji (analiza SWOT).
- 2) Systematyczne badania tzw. klimatu społecznego Poznania.
- 3) Stała współpraca z NGO.
- 4) Stworzenie platformy oceny działania instytucji samorządowych i służb miejskich.
- 5) Reagowanie na problemy i potrzeby społeczne celem zbudowania i wzmocnienia zaufania społecznego.
- 6) Systematyczne konsultacje społeczne problemów ważnych dla Poznania (współ z NGO's).

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
- * Narodowa Strategia Spójności.

Ponadto:

- * Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- * Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Cyfrowy Poznań.
- * Kulturalny Poznań.
- * Metropolitalny Poznań.
- * Poznań wrażliwy społecznie.
- * Sportowy Poznań.

Powiązanie z założeniami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Miejska Strategia Polityki Społecznej (Uchwała Nr XXXIII/262/IV/2003 Rady Miasta Poznania z dnia 18 listopada 2003 r.).

Efekty realizacji programu:

- * Wzmocnienie podmiotowości obywateli i ich wspólnot oraz stwarzanie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego.
- * Czynny udział i zaangażowanie mieszkańców w działalność na rzecz rozwoju Miasta.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet państwa (Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2009-2013).
- * Środki z Unii Europejskiej, EOG.
- * Budżety samorządowe (miasta, marszałkowski i powiatu ziemskiego).

Mierniki realizacji programu:

Punktem wyjścia do pomiaru realizacji programu jest tzw. Indeks Społeczeństwa Obywatelskiego, który umożliwia regularną i kompleksową ocenę stanu budowy społeczeństwa obywatelskiego poprzez systematyczne badanie:

- * wpływu i znaczenia społeczeństwa obywatelskiego,
- * stanu realizacji podstawowych wartości, takich jak np: demokracja, tolerancja, przejrzystość działania władz samorządowych,
- * kontekstu i otoczenia działań obywatelskich, czyli np. stopnia partycypacji społecznej, poziomu zaangażowania czy relacji obywatelskich,
- * struktury społeczeństwa obywatelskiego, czyli np. relacji pomiędzy władzami samorządowymi a społeczeństwem, czy też pomiędzy lokalnym biznesem a społeczeństwem.

Przykładowe mierniki realizacji programu:

- * Liczba zarejestrowanych organizacji działających w NGO.
- * Zasoby kadrowe i finansowe organizacji.
- * Pola działania i potrzeby organizacji pozarządowych.
- * Procent głosujących.
- * Procent odpowiadających na akcje społeczne.

Ryzyko realizacji programu:

- * Brak środków budżetowych Miasta przeznaczonych na wsparcie NGO.
- * Utrzymujący się przez dłuższy czas niski poziom społecznej aktywności mieszkańców miasta i aglomeracji.
- * Wzrost tendencji centralistycznych w polityce państwa.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania i aglomeracji, przedstawiciele biznesu.
- * Przedstawiciele jednostek samorządowych.
- * Przedstawiciele NGO.

Koordynator programu:

Biuro Kształtowania Relacji Społecznych

Współpraca:

- * Wydziały UMP
- * miejskie jednostki organizacyjne

Partnerzy zewnętrzni:

- * Władze samorządowe szczebla wojewódzkiego i powiatowego.
- * Organizacje pozarządowe.
- * Izby gospodarcze.
- * Organizacje społeczne i zawodowe.
- * Fundacje o profilu społecznym.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Poznań wrażliwy społecznienr programu: **11****Program nowy****Cel strategiczny:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)

Cel pośredni:

- * Rozwój kapitału społecznego, budowanie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego.

Cele programu:

- * Funkcjonowanie Poznania jako miasta wrażliwego na problemy społeczne mieszkańców.
- * Stymulowanie rozwoju rynku usług społecznych.
- * Skuteczna promocja Miasta jako sprzyjającego rozwiązywaniu problemów rodzin.
- * Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
- * Wzmocnienie samodzielności osób starszych.

Geneza, ogólny opis programu:

Pracom nad programem przyswiecała refleksja nad realnymi potrzebami mieszkańców Poznania w zakresie usług społecznych. W jakich obszarach potrzebują wsparcia seniorzy, a co najbardziej doskwiera dzieciom i młodzieży? Jakie potrzeby mają poznańskie rodziny? Przy konstruowaniu założeń wzięto pod uwagę trendy demograficzne oraz zmieniającą się sytuację w zakresie pełnienia ról społecznych przez kobiety i mężczyzn oraz problem godzenia pracy zawodowej z życiem rodzinnym. Osią, wokół której skupiają się poszczególne działania, jest cykl życia człowieka. Działania mają na celu wsparcie mieszkańca na każdym etapie jego życia.

Założenia programu koncentrują się wokół tych potrzeb mieszkańców miasta, które dotyczą ich funkcjonowania w obszarze usług społecznych. Obejmują zarówno profilaktykę, wsparcie, jak i pomoc w sytuacji wystąpienia problemów życiowych. Program skupia się na pięciu kluczowych obszarach dotyczących: opieki nad dziećmi, wsparcia rodziny w procesie wychowania, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu rodzin wychowujących dzieci, reintegracji społeczno-zawodowej osób niepracujących oraz wsparcia i aktywizacji społecznej seniorów.

Należy podkreślić, że o sukcesie Strategii Rozwoju Poznania 2030 zadecyduje dzisiejsze pokolenie dzieci i młodzieży, stąd też zapewnienie optymalnych warunków rozwoju temu pokoleniu jest z punktu widzenia strategii sprawą kluczową. Mając na uwadze zmiany demograficzne i stale rosnącą liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, istotną rolę powinno odegrać wykorzystanie potencjału i doświadczenia seniorów w ramach integracji międzypokoleniowej. Dostrzeżenie starszych mieszkańców miasta i ich aktywny udział w życiu społecznym przekłada się na większość programów Strategii Rozwoju Miasta Poznania.

Planowane działania/projekty:**1. Rodzina – opieka nad dziećmi**

Trudności związane ze sprawowaniem przez pracujących rodziców opieki nad dziećmi (w szczególności do lat 3) wymagają wprowadzenia rozwiązań wspierających godzenie życia zawodowego z rodzinnym. Obecnie funkcjonujący system opieki nad dziećmi nie uwzględnia rzeczywistych potrzeb pracujących rodziców. Jednym z celów programu jest powstanie systemu opieki nad dziećmi, uwzględniającego jej trzy podstawowe aspekty: dostępność, elastyczność oraz jakość.

Dostępność rozumiana jest tutaj jako odpowiednia infrastruktura i liczba miejsc, dostępność przestrzenna, dostępność finansowa – koszt opieki, który nie zniechęca do podejmowania zatrudnienia. Elastyczność zakłada tworzenie różnorodnych form opieki oraz dostosowywanie czasu pracy placówek i czasu opieki do różnych godzin pracy rodziców. Jakość opieki dla dzieci do lat trzech jest związana z odpowiednim podejściem do małych dzieci, przy czym istotne są: indywidualna i bliska relacja wychowawcy z dzieckiem, program dostosowany do potrzeb i możliwości rozwojowych małych dzieci, bezpieczna i inspirująca przestrzeń, wykwalifikowany i rozwijający swoje kompetencje personel, otwarta komunikacja i współpraca z rodzicami. Wysoki poziom opieki powinny zapewniać określone standardy (w tym uwzględnienie programu adaptacyjnego dostosowanego do indywidualnych potrzeb dziecka i rodziny) oraz regularny monitoring pracy placówek.

Europejska Strategia Zatrudnienia zakłada, że do 2010 r. instytucjonalną opieką pozarodzinną powinno być objętych 33% dzieci w wieku 0-3 lata i 90% dzieci w wieku od 3 lat do osiągnięcia wieku obowiązku szkolnego. Założenia ustawy o formach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 z dnia 5 sierpnia 2009 r. wskazują na potrzebę zmian systemowych, opartych na wieloaspektowych działaniach, prowadzących do reformy tworzenia i działania zróżnicowanych, (w tym alternatywnych do żłobków), form opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat. Obecnie opieką instytucjonalną jest objętych ok. 2% dzieci w tej grupie wiekowej.

Ważne jest, aby Miasto wspierało inicjatywy zmierzające do powstania rynku usług w tym zakresie (odpowiedniego do potrzeb pracujących rodziców), mając na celu wypracowanie systemu tzw. „dobrych praktyk”. Wypromowane pilotażowe działania organizacji pozarządowych powinny pełnić funkcję pozytywnego bodźca dla innych podmiotów. Jednocześnie Miasto Poznań będzie wspierać działalność takich podmiotów poprzez preferencyjne warunki najmu lokali. Kluczowym elementem projektu jest stworzenie systemu bonów wartościowych finansowanych przez Miasto Poznań, które rodzice będą mogli wykorzystać poprzez zakup usługi w dowolnie wybranej przez siebie jednostce czy podmiocie gospodarczym. Zakłada się, że powstały w ten sposób rynek usług może sprzyjać pozostawianiu oraz osiedlaniu w mieście młodych ludzi z dużym potencjałem, a także stymulacji diety przy czytelnym systemie opieki nad dzieckiem, a także ograniczeniu „szarej strefy” w tym zakresie. Jednocześnie pozwoli na łatwiejszą aktywizację zawodową kobiet. Elastyczny system usług pozwoli również rodzicom na bardziej aktywne korzystanie z zasobów kulturalnych i sportowych miasta. Jednym z elementów projektu będzie również umożliwienie pracy w systemie telepracy osobom pracującym w instytucjach miejskich (na stanowiskach, na których jest to możliwe).

2. Rodzina – wychowanie

Podstawą programu jest systemowe wsparcie rodziny w pełnieniu funkcji wychowawczych. Istotne jest kreowanie świadomości społecznej w zakresie wpływu procesu wychowania na dalsze życie dziecka. Powstaje zatem konieczność wsparcia rodziny w tym zakresie. Podstawą działania jest uświadomienie rodzicom roli procesu wychowania. Działanie skierowane jest zarówno do młodych rodziców rozpoczynających proces wychowania, jak i rodziców borykających się już z faktycznymi problemami wychowawczymi. Urząd Miasta, poprzez system zadań zleconych byłby inicjatorem powstania rynku w zakresie wspierania kompetencji rodzicielskich (zajęć rozwojowych dla rodziców i dzieci, wspierania oddolnych inicjatyw rodziców w zakresie wzajemnej pomocy w procesie wychowania itp.), terapii rodzinnej i sieci specjalistycznych placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego (obecnie funkcjonuje tylko jedna taka placówka, nie zaspokajająca zapotrzebowania w tym zakresie). Istotnym elementem projektu jest sieć wsparcia dla rodzin niewydolnych wychowawczo poprzez zatrudnienie asystentów rodziny. Program wspiera również ideę rozwiązywania konfliktów za pomocą mediacji. Kolejnym zadaniem jest profilaktyka społeczna wśród młodzieży. Kluczową rolę będą odgrywać streetworkerzy oraz animatorzy spędzania wolnego czasu przez młodzież. Niezbędne jest rozszerzenie infrastruktury kulturalnej i sportowej w tym zakresie oraz stworzenie systemu ulg i zniżek w instytucjach finansowanych przez miasto.

W ramach całościowego ujęcia wychowania dzieci i młodzieży uwzględnić należy system opieki zastępczej. Postulowana od lat likwidacja instytucjonalnych domów dziecka na rzecz innych form opieki zastępczej wymaga akcji promocyjnych mających na celu pozyskanie osób gotowych, do zakładania rodzin zastępczych. Jednocześnie należy zorganizować system wsparcia dla biologicznych rodziców dzieci objętych opieką zastępczą.

W ramach wsparcia istotne byłoby również wprowadzenie systemu ulg dla rodzin wychowujących dzieci w zakresie opłat lokalnych oraz w korzystaniu z usług i towarów miejskich. Zanikające więzi społeczne i rodzinne, istotne dla prawidłowego procesu wychowania, są również przyczyną wprowadzenia zadania związanego z promowaniem idei integracji międzypokoleniowej.

3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin wychowujących dzieci

W związku z negatywnym procesem zmniejszania się populacji i starzenia się miasta Poznania, co związane jest z niską dzietnością, a także wysokimi (i wciąż rosnącymi) kosztami utrzymania i wychowania młodego pokolenia, należy stworzyć odpowiednie warunki dla rodzin, decydujących się na podjęcie trudu wychowania większej liczby dzieci. Rozwój tzw. „kapitału ludzkiego” jest kluczowy w każdej strategii rozwoju społecznego – od jego struktury i jakości zależy powodzenie wszelkich społecznych strategii. O sukcesie Strategii Rozwoju Poznania 2030 zadecyduje dzisiejsze pokolenie dzieci i młodzieży – zapewnienie optymalnych warunków rozwoju temu pokoleniu jest z punktu widzenia powodzenia Strategii sprawą kluczową

i leży w interesie wszystkich mieszkańców Poznania. Dlatego ważnym jest stworzenie klimatu i warunków sprzyjających wychowaniu dzieci a także docenienie trudu podejmowanego przez rodziny utrzymujące dzieci, szczególnie większą ich liczbę. W ramach działań lokalnych przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu powinny być podjęte działania w celu umożliwienia rodzinom dużym - wielodzietnym (2+3, 2+4, 2+5) i wysoko-wielodzietnym (2+6 i więcej) dostępu do kultury, sportu i rekreacji poprzez obniżenie barier finansowych, uniemożliwiających tym rodzinom uczestnictwo w kulturalnym i sportowym życiu miasta.

Bardzo ważnym jest też stworzenie realnych możliwości poprawy warunków mieszkaniowych (przede wszystkim zwiększenia powierzchni mieszkaniowej) dla rodzin decydujących się utrzymywać i wychowywać większą liczbę dzieci.

4. Osoby niepracujące – reintegracja społeczno-zawodowa

Celem tego działania jest intensyfikacja działań zapobiegających negatywnym zjawiskom powodującym powstawanie zjawiska wykluczenia społecznego oraz dążenie do zapewnienia niezbędnego wsparcia w reintegracji społecznej osób, rodzin i grup społecznych podlegających społecznemu wykluczeniu. Zakładana jako cel programu poprawa jakości życia powinna bowiem dotyczyć wszystkich mieszkańców Poznania. Jednak osoby z różnymi deficytami lub dysfunkcjami w niewielkim stopniu mogą korzystać z ogólnie dostępnych usług społecznych. Działania realizowane w ramach systemu zabezpieczenia społecznego nie są wystarczające i niezbyt często skutkują realnym wychodzeniem z wykluczenia społecznego. Reintegracja społeczno-zawodowa ma na celu przeciwdziałać procesowi wykluczenia społecznego, likwidować lub minimalizować jego przyczyny lub niwelować ich wpływ na integrację ekonomiczną i społeczną. Wykluczenie społeczne uniemożliwia bowiem lub znacznie utrudnia osobom i rodzinom, zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Reintegracja w efekcie jest jednym z warunków uzyskania spójności społecznej oznaczającej taki sposób rozwoju, który nie tylko nie pogłębia środowiskowych i terytorialnych różnic jakości życia społeczności, ale także niweluje różnice, które powstały wcześniej.

Działanie podejmowane w ramach reintegracji społeczno-zawodowej będą adresowane do osób dorosłych, które ze względu na wrodzone lub nabyte deficyty i dysfunkcje mają ograniczone możliwości uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym. Pokonanie tych trudności wymaga stworzenia odpowiednich warunków, które umożliwią indywidualną diagnozę i zaplanowanie ścieżki integracji dla konkretnych kategorii osób zagrożonych wykluczeniem. Celem jest eliminowanie barier, które uniemożliwiają korzystanie z szeroko rozumianych usług społecznych (np. kształcenie na każdym etapie, dostęp do usług rynku pracy, dostęp do instytucji publicznych, w tym obiektów kultury, sportu, rozrywki itd.) oraz podtrzymywanie lub pobudzanie aktywności edukacyjnej, społecznej i zawodowej.

5. Wsparcie i aktywizacja społeczna seniorów

Prognozy demograficzne oraz stan zdrowotny społeczeństwa uzasadniają działania na rzecz poprawy jakości życia seniorów. Wobec faktu, że wśród nas są i będą w coraz większej liczbie osoby starsze, ważne jest podejmowanie działań, które zwiększają szanse na prowadzenie przez najstarsze pokolenie aktywnego, samodzielnego, niezależnego i godnego życia. Zatem na rzecz tej ważnej grupy mieszkańców Poznania konieczne jest stworzenie systemu wzajemnie powiązanych działań instytucji i organizacji służących osobom starszym i ich rodzinom. Pomoc ta powinna być realizowana na różnych płaszczyznach ich funkcjonowania, zależnie od stanu zdrowia, m.in. poprzez utrzymywanie aktywności społeczno-zawodowej i rozwój samodzielności. Warto pamiętać zatem o potrzebach osób starszych, które cieszą się dobrym stanem zdrowia i które chętnie kontynuowałyby pracę zawodową i czynnie uczestniczyłyby w życiu społecznym.

Dla osób, które mają ograniczoną zdolność samodzielnego funkcjonowania, należy rozwijać system usług opiekuńczych, w tym także usług w specjalistycznych domach pomocy społecznej oraz rozwijać sieć rodzinnych domów pomocy (jako najbardziej przyjaznej formy DPS). Wsparciem powinny zostać również objęte rodziny tych osób. Konieczne jest także uelastycznienie systemu dziennych domów pomocy poprzez rozszerzenie godzin ich funkcjonowania oraz różnorodność oferty, a także stworzenie systemu hosteli dla osób starszych. Dotyczy to sytuacji uwzględniających możliwość ich krótkotrwałego pobytu w odpowiedzi na potrzeby rodzin, które chcą opiekować się osobą starszą u siebie w domu, ale borykają się z problemem opieki nad nią podczas wyjazdu chociażby na wakacje. Istotnym elementem tego działania jest również stworzenie systemu wsparcia psychicznego dla rodzin z osobą starszą, a także promowanie idei integracji międzypokoleniowej.

Główne zadania w wymienionych projektach:

1) Rodzina – opieka nad dziećmi

a) Stymulowanie ilości i różnorodności form opieki nad dziećmi:

- promowanie alternatywnych form opieki nad dziećmi,
- stymulowanie powstania infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi,
- zlecanie podmiotom przez Urząd Miasta elastycznych form opieki,
- stymulowanie powstawania podmiotów gospodarczych w tym zakresie.

b) Stworzenie systemu bonów wartościowych dla rodziców do wykorzystania w zakresie opieki nad dziećmi.

c) Umożliwienie pracownikom instytucji miejskich telepracy (na stanowiskach, na których jest to możliwe).

2) Rodzina – wychowanie

- a) Wspieranie umiejętności wychowawczych rodziców:
 - promowanie systemu wsparcia umiejętności wychowawczych, uświadamianie rodzicom roli procesu wychowania i podwyższania własnych kompetencji wychowawczych,
 - powstanie sieci specjalistycznych placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego (5 placówek dla ok. 80 dzieci każda),
 - inicjowanie powstawania podmiotów w zakresie poradnictwa pedagogicznego i terapii rodzinnej,
 - zatrudnianiem asystentów rodziny,
 - promowanie mediacji jako alternatywnej formy rozwiązywania konfliktów, oferowanie bezpłatnych usług z zakresu mediacji rodzinnych.
- b) Profilaktyka społeczna dzieci i młodzieży
 - zorganizowania sieci streetworkerów oraz animatorów spędzania wolnego czasu,
 - powstanie infrastruktury w zakresie aktywnego spędzania wolnego czasu przez młodzież.
- c) Optymalizacja działań związanych ze sprawowaniem opieki zastępczej:
 - rozwijanie i podnoszenie jakości form opieki zastępczej w ramach pogotowia opiekuńczego, rodziny zastępczej czy rodzinnego domu dziecka,
 - utworzenie w Poznaniu co najmniej 4 placówek opiekuńczo-wychowawczych (filii istniejących placówek) dla maksymalnie 14 wychowanków (w domach wolno stojących, dużych mieszkaniach, w wybudowanych od podstaw budynkach; udostępnianie lokali na realizację zadania wynikającą z pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej; pozyskiwanie lokali dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, konieczność pomocy w podjęciu zatrudnienia oraz rozwijanie specjalistycznego wsparcia dla tej grupy podopiecznych; tworzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków rodzinnych i instytucjonalnych form opieki zastępczej oraz dla matek wychodzących z sytuacji kryzysowej mających pod swą opieką dzieci (w efekcie przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w zastępczych formach opieki),
 - system wsparcia dla rodzin zastępczych (grupy wsparcia, poradnictwo, szkolenia),
 - program „Wsparcie Rodzin Dzieci Przebywających w Zastępczych Formach Opieki”.
- d) Promowanie idei integracji międzypokoleniowej.

3) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin wychowujących dzieci:

- a) Kontynuacja projektów wspierających rodzinę realizowanych przez Miasto Poznań:
 - fakultatywny dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wielodzietności,
 - ulgi komunikacyjne dla dzieci z rodzin wychowujących czworo i więcej dzieci.
- b) Wprowadzenie Karty Rodziny Dużej:
 - karta taka uprawniałaby do znacznych zniżek przy korzystaniu z placówek opiekuńczych (np. przedszkola), z obiektów kultury, sportu i relacji prowadzonych przez Miasto (teatry, muzea, pływalnie, ZOO, itp.) oraz uprawniające do nieodpłatnego (bądź ulgowego) uczestnictwa w różnych imprezach organizowanych przez Miasto (do tego celu można wykorzystać program Poznańskiej Karty Aglomeracyjnej).
- c) Stworzenie i wprowadzenie programu wspierającego rozwój bazy mieszkaniowej dla rodzin wychowujących większą liczbę dzieci:
 - pomoc formalna i materialna przy powiększaniu i ew. remoncie mieszkania (pozyskiwanie dużych mieszkań w zasobie komunalnym miasta, pomoc w uzyskiwaniu mieszkań w TBS-ach, pomoc w wynajmie odpowiednich lokali na rynku itp.).

4) Osoby niepracujące – reintegracja społeczno-zawodowa:

- a) Cykliczne diagnozowanie potencjału społecznego i zawodowego osób biernych zawodowo w celu właściwego doboru metod i technik pracy.
- b) Prowadzenie indywidualnych ścieżek aktywnej integracji społeczno – zawodowej.
- c) Grupowe formy pracy w ramach Klubów Integracji Społecznej lub innych form w tym zakresie.
- d) Działania środowiskowe aktywizujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i ich najbliższe otoczenie.
- e) „Przedsiębiorczość społeczna”:
 - promowanie zatrudnienia socjalnego i przedsiębiorczości społecznej,
 - tworzenie warunków umożliwiających powstawanie podmiotów ekonomii społecznej,
 - bieżące wsparcie funkcjonowania istniejących podmiotów ekonomii społecznej.

5) Wsparcie i aktywizacja społeczna seniorów:

- a) Rozwój i różnorodność systemu usług opiekuńczych.
- b) Powstanie sieci rodzinnych domów pomocy.
- c) Uelastycznienie systemu dziennych domów pomocy społecznej (godzin pracy, różnorodność oferty).
- d) Stworzenie systemu hosteli dla osób starszych.
- e) Stworzenie systemu wsparcia psychicznego dla rodzin z osobą starszą.
- f) Stworzenie ofert pracy i form aktywności społecznej dla seniorów w celu wykorzystania ich potencjału i doświadczenia.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.
- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
- * Polska 2030. Wyzwania rozwojowe.
- * „Strategia Iizbońska”.
- * PO „Kapitał Ludzki”.
- * Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny.
- * Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Kulturalny Poznań.
- * Mieszkajmy w Poznaniu.
- * Obywatelski Poznań.
- * Przestrzeń dla biznesu.
- * Sportowy Poznań.
- * Wysoka jakość edukacji i wychowania.
- * Zdrowy Poznań.

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Miejska Strategia Polityki Społecznej z 2003 r.
- * Plan Zdrowotny Miasta Poznania na lata 2007-2015.
- * Karta Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi z 2007 r.
- * Program Seniorzy z 2005 r.

Efekty realizacji programu:

- * Postrzeganie przestrzeni miejskiej i usług społecznych jako przyjaznych rodzinie.
- * Lepsza funkcjonalność rodzin.
- * Partycypacja rodzin w życiu miasta.
- * Identyfikacja i utożsamianie się z Poznaniem jako miejscem zamieszkania.
- * Wzrost kompetencji wychowawczych rodzin oraz podwyższenie świadomości społecznej w tym zakresie.
- * Wzrost możliwości godzenia pracy zawodowej z opieką nad dziećmi.
- * Zatrzymywanie w mieście potencjału młodych rodzin.
- * Wzrost jakości i elastyczności form opieki nad osobami zależnymi.
- * Rozszerzenie komercyjnego rynku usług społecznych, powstanie miejsc pracy w tym obszarze.
- * Wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych.

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:

- * Budżet miasta.
- * Fundusze celowe z budżetu państwa.
- * Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego.
- * Budżet samorządu województwa.

Mierniki realizacji programu:

1) Rodzina – opieka nad dziećmi

Stymulowanie ilości i różnorodności form opieki nad dziećmi:

- liczba rodzin objętych różnymi formami opieki, liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w tym zakresie,
- liczba miejsc dla dzieci, powstałych w wyniku zlecenia zadań przez Miasto,
- liczba wykorzystywanych bonów wartościowych na zakup usług.

2) Rodzina – wychowanie

a) Poradnictwo pedagogiczne dla rodzin:

- liczba rodzin zgłaszających się po wsparcie w wyniku akcji promocyjnej,
- liczba rodzin korzystających ze specjalistycznych placówek opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego,
- liczba rodzin korzystających z poradnictwa, terapii rodzinnej i zajęć rozwojowych dla rodziców i dzieci
- liczba rodzin objętych pomocą asystentów rodziny,
- liczba przeprowadzonych mediacji, liczba mediacji zakończonych podpisaniem porozumienia.

b) Profilaktyka społeczna dzieci i młodzieży:

- liczba streetworkerów i animatorów spędzania wolnego czasu, liczba dzieci i młodzieży objętych ich pomocą, porównanie absencji i wyników w szkole po objęciu pracą streetworkerów i przed, opinia szkoły,
- liczba ofert i form spędzania wolnego czasu,
- liczba dzieci i młodzieży korzystającej z ulg.

c) Optymalizacja działań związanych ze sprawowaniem opieki zastępczej:

- liczba osób zainteresowanych stworzeniem rodziny zastępczej,
- liczba grup wsparcia, liczba rodzin w nich uczestniczących w ramach systemu wsparcia dla rodzin zastępczych,
- liczba uczestników programu, liczba rodzin, którym zostały przywrócone dzieci w ramach systemu wsparcia dla rodzin biologicznych.

d) System ulg dla rodzin wychowujących dzieci w zakresie opłat lokalnych oraz w korzystaniu z usług i towarów miejskich:

- liczba rodzin korzystających z ulg.

e) Promowanie idei integracji międzypokoleniowej:

- liczba inicjatyw w tym zakresie.

3) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin wychowujących dzieci

a) kontynuacja projektów wspierających rodzinę realizowanych przez Miasto Poznań:

- dochód na członka rodziny wielodzietnej w porównaniu do dochodu statystycznej rodziny.

b) Wprowadzenie Karty Rodziny Dużej:

- liczba rodzin korzystających z Karty Rodziny Dużej.

c) Stworzenie i wprowadzenie programu wspierającego rozwój bazy mieszkaniowej dla rodzin wychowujących większą liczbę dzieci:

- poziom poczucia bezpieczeństwa socjalnego i zadowolenia z warunków życia w mieście Poznaniu.

4) Osoby niepracujące – reintegracja społeczno-zawodowa

a) Cykliczne diagnozowanie potencjału społecznego i zawodowego osób biernych zawodowo w celu właściwego doboru metod i technik pracy:

- liczba osób, którym ustalono zdolność do pracy,
- liczba osób, które podjęły zatrudnienie,
- liczba osób, które utrzymały zatrudnienie (np. przez co najmniej 6 miesięcy).

b) Prowadzenie indywidualnych ścieżek aktywnej integracji społeczno – zawodowej w ramach kontraktów socjalnych:

- liczba osób realizujących indywidualne ścieżki integracji ,
- liczba osób podnoszących swoje kwalifikacje i kompetencje społeczne i zawodowe,
- poziom poczucia bezpieczeństwa, skala samooceny itp.

c) Grupowe formy pracy w ramach Klubów Integracji Społecznej:

- liczba osób korzystających z grupowych form pracy.

d) Działania środowiskowe aktywizujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym i ich najbliższe otoczenie:

- liczba osób i rodzin uczestniczących w działaniach środowiskowych.

e) „Przedsiębiorczość społeczna”:

- liczba osób korzystających z zatrudnienia socjalnego,
- liczba funkcjonujących podmiotów ekonomii społecznej,
- liczba nowo powstałych podmiotów ekonomii społecznej.

5) Wsparcie i aktywizacja społeczna seniorów

- liczba ofert pracy i form aktywności społecznej dla osób starszych,
- liczba i zakres usług opiekuńczych świadczonych na rzecz seniorów,
- liczba miejsc i form rodzinnych domów pomocy,
- liczba i zakres ofert dziennych domów pomocy społecznej, liczba miejsc krótkotrwałego pobytu,
- liczba grup wsparcia, liczba osób korzystających z poradnictwa
- liczba dzieci i młodzieży oraz osób starszych uczestniczących w programach integracji międzypokoleniowej.

Ryzyko realizacji programu:

- * Trudności budżetowe.
- * Nie otrzymanie dofinansowania z funduszy zewnętrznych lub brak takiej możliwości w programach operacyjnych po 2013 roku.
- * Brak zainteresowania ze strony potencjalnych partnerów.
- * Trudności kooperacyjne między partnerami.
- * Nieoczekiwana zmiana trendu w strukturze demograficznej.
- * Brak odpowiednich rozwiązań prawnych.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania, w tym:
 - Poznańskie rodziny.
 - Dzieci i młodzież.
 - Osoby dorosłe.
 - Osoby powracające na rynek pracy.
 - Osoby niepełnosprawne.
 - Osoby starsze.

Koordynator programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Współpraca:

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

Wydział Organizacyjny.

Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.

Wydział Kultury Fizycznej.

Wydział Kultury i Sztuki.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Administracja lokalna, regionalna i rządowa.
- * Organizacje pozarządowe.
- * Ośrodki szkolne i akademickie.
- * Zakłady pracy, podmioty gospodarcze.
- * Społeczność lokalna.
- * Lokalne, regionalne i ogólnopolskie media.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

Poznańskie osiedla modernistycznenr programu: **12****Program nowy****Cel strategiczny:**

- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)

Cele pośrednie:

- * Przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne oraz rewaloryzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych.
- * Humanizacja przestrzeni osiedlowej.

Cel programu:

Zachowanie modelowych modernistycznych układów przestrzennych utrwalaonych w rozwiązaniach poznańskich osiedli mieszkaniowych lat 1960-1980. Promocja „poznańskiej myśli urbanistycznej”.

Geneza, ogólny opis programu:

Od lat sześćdziesiątych do końca osiemdziesiątych ubiegłego wieku wybudowano w Poznaniu szereg osiedli mieszkaniowych. Osiedla te, w znakomitej większości, są przykładami dobrych, konsekwentnie zrealizowanych projektów urbanistycznych i architektonicznych. Zaprojektowane zostały zgodnie z ówczynie obowiązującymi modernistycznymi standardami, ideami i koncepcjami.

Osiedla modernistyczne są – programowo – przykładem „domów w zieleni”, co stanowiło alternatywę dla dziewiętnastowiecznej zwartej i gęstej zabudowy z oficynami, podwórkami – „studniami”. Parametry gęstości zabudowy i odległości między budynkami w osiedlach są zdecydowanie lepsze nie tylko od zabudowy dziewiętnastowiecznej. Także znakomita większość współcześnie budowanych zespołów domów mieszkalnych, gdzie parametry te są wynikiem rachunku ekonomicznego i znacznie obecnie zliberalizowanych w tej materii przepisów budowlanych, ustępuje im pod tym względem. Rozwiązania funkcjonalne mieszkań są na ogół dobrze przemyślane i zoptymalizowane w ramach ograniczeń, jakie wiążą się z wykorzystaniem konstrukcji wielkopłytywowej oraz obowiązującym w minionych latach normatywem projektowania mieszkań i budynków. Ograniczenia wymuszały staranność projektów – dzisiaj nie zawsze spotykana. Mieszkania te obecnie znacznie „rozgęszczane”, po ich modernizacji, mogą dać bardzo atrakcyjną alternatywę na rynku wtórnym nieruchomości.

Projekty osiedli ze względu na system ich realizacji – technologię wielkopłytywową – nie mają dobrej opinii. Technologia ta, w socjalistycznym wykonaniu, jest dziś „moralnie” i technicznie zdegradowana. Mieszkanie w blokach przestało być nobiletujące. Przez wiele lat nie realizowano na osiedlach podstawowych usług (mimo że projekty to przewidywały). Najniezbędniejsze lokowano w pudłach „pawilonów” oraz powstających bez planu kioskach i kontenerach. Nie wybudowano przewidzianych w projektach wielopoziomowych parkingów osiedlowych. Pieszno-jezdne podjazdy do budynków wypełnione są samochodami, które parkują pod oknami domów.

Mimo to, są to modelowe i interesujące realizacje, będące świetnymi przykładami twórczego wkładu powojennego pokolenia poznańskich urbanistów i architektów w historię polskiej myśli urbanistycznej. Warto je zachować i chronić przed degradacją. Warto też wyeksponować kryjące się w nich wartości przestrzenne i ideowe.

Specyficznym zagrożeniem dla wartości urbanistycznych poszczególnych osiedli są nie zawsze dobrze przemyślane projekty ich „dogęszczania” budynkami realizowanymi na działkach, które mogą być zabudowane przy zachowaniu obecnie obowiązujących w tej materii przepisów.

W osiedlach tych żyje ponad połowa mieszkańców Poznania. W ramach rewitalizacji budynków oraz humanizacji przestrzeni, możliwe jest wykreowanie nowej jakości oraz uzyskanie różnorodności funkcjonalnej w miejsce monokultury bezdusznych bloków z wielkiej płyty.

Planowane działania/projekty:

- 1) Analizy przestrzenne poszczególnych terenów i projektów osiedli, dotyczące zagadnień historycznych, lokalizacyjnych, walorów oraz jakości koncepcji urbanistycznych i architektonicznych, systemów realizacyjnych, zespołów autorskich, biur projektowych i wykonawstwa budowlanego.
 - 2) Wyjściowe badania i ekspertyzy dotyczące stanu konstrukcji, instalacji i innych elementów technicznych budynków, analizy ekonomiczne kosztów rewitalizacji, renowacji i termomodernizacji, a także cen oraz wartości mieszkań i gruntów. Badania socjologiczne.
 - 3) Analizy oraz koncepcje programów funkcjonalnych uzupełniających dla wyszczególnionych obszarów, uwzględniające ich specyfikę: historyczną, przestrzenną, techniczną i społeczną.
 - 4) Projekty i koncepcje zagospodarowania terenów wyznaczonych obszarów uwzględniające rozwiązania dostępu – dojazdy i parkingi, zabudowę uzupełniającą, lokalne centra skupiające funkcje publiczne, usługi, małą architekturę i zieleń. Konkursy urbanistyczno-architektoniczne.
 - 5) Analizy kosztów realizacji projektów, źródeł i sposobów ich finansowania oraz poszukiwania partnerów do ich realizacji. Działania marketingowe.
 - 6) Projekty zagospodarowania terenu i architektoniczno-budowlane nowych obiektów oraz rewitalizacji, renowacji i termomodernizacji istniejących budynków. Projekty adaptacji i przebudowy mieszkań oraz całych budynków.
 - 7) Skoordynowana realizacja poszczególnych projektów szczegółowych.
 - 8) Ekspertyzy techniczne, analizy ekonomiczne i badania socjologiczne po zakończeniu projektów.
-

Główne zadania w wymienionych projektach:

- 1) Wyprecyzowanie obszarów realizacji programu w ramach zespołów osiedlowych, określenie głównych kierunków i celów szczegółowych w obrębie wyznaczonych terenów, ustalenie kolejności prac i podejmowanych działań. Konsultacje z zainteresowanymi środowiskami.
- 2) Określenie zakresu i skali oddziaływania ekonomicznego i społecznego. Wyprecyzowanie spodziewanych oraz pożądanego scenariuszy działań. Prognozy efektów podejmowanych działań.
- 3) Opracowanie (sformułowanie) programów funkcjonalno-użytkowych i realizacyjnych, uwzględniających specyfikę poszczególnych terenów. Określenie projektów i zadań w ramach wyznaczonych obszarów. Opracowanie wytycznych i warunków dla przeprowadzenia konkursów urbanistyczno-architektonicznych. Konsultacje społeczne.
- 4) Przeprowadzenie konkursów urbanistyczno-architektonicznych dla dokonania wyboru najlepszych koncepcji i projektów rozwiązań dla poszczególnych obszarów. Przeprowadzenie publicznych dyskusji o projektach. Konsultacje społeczne.
- 5) Opracowanie projektów zagospodarowania terenu wyznaczonych obszarów i architektoniczno-budowlane nowych obiektów oraz rewitalizacji, renowacji i termomodernizacji istniejących budynków. Szczegółowe kosztorysy i przedmiary robót.
- 6) Wyłonienie inwestorów i realizatorów poszczególnych projektów. Określenie zadań. Szczegółowe opracowanie harmonogramów realizacji projektów.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi miasta, regionu i kraju:

- * Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania.
 - * Miejskowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego.
 - * Polityka Parkingowa Miasta.
-

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Czysty Poznań.
 - * Kulturalny Poznań.
 - * Poznań wrażliwy społecznie.
 - * Turystyczny Poznań.
-

Efekty realizacji programu:

- * Zahamowanie procesu degradacji i ochrona układów przestrzennych oraz wartości architektonicznych poznańskich osiedli modernistycznych.
 - * Zachowanie ładu przestrzennego, przeciwdziałanie niekontrolowanym zmianom w zabudowie („dogęszczaniu”), prowadzącym do utraty charakterystycznych, wartościowych cech przestrzeni osiedlowej.
 - * Wzrost atrakcyjności osiedla jako miejsca zamieszkania dla jego mieszkańców. Poprawa standardów jakości i funkcjonalności poszczególnych osiedli. Poprawa jakości życia mieszkańców.
 - * Uzupełnienie struktury funkcjonalnej osiedli o nowe, potrzebne i atrakcyjne elementy. Wykreowanie nowej jakości, uzyskanie wielości i różnorodności funkcjonalnej, (osiedla to nie tylko „sypialnie” miasta). Wzrost wartości terenów osiedlowych.
 - * Kontynuowanie renowacji i modernizacji starych zasobów. Zatrzymanie technicznej i „moralnej” degradacji mieszkań oraz budynków. Oszczędność zużycia energii.
 - * Ukształtowanie nawyków kulturalnego korzystania z przestrzeni wspólnej. Podniesienie świadomości „estetycznej” mieszkańców.
 - * Uporządkowanie dojazdów i parkowania samochodów na osiedlach. Eliminacja konfliktów mieszkalnictwo – samochód. Zapewnienie dostępności przestrzeni publicznej i mieszkań dla osób niepełnosprawnych.
 - * Przeciwdziałanie degradacji społecznej i wykluczeniu mieszkańców osiedli. Integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców.
 - * Poprawa bilansu wodnego na obszarach zabudowanych poprzez ochronę zasobów wodnych, jak i racjonalne gospodarowanie wodami opadowymi.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego :

- * Środki spółdzielni mieszkaniowych (projekty realizacyjne i wykonawstwo).
- * Środki budżetu państwa (projekty i wykonawstwo termomodernizacji budynków).
- * Środki budżetu miasta (Wydział Urbanistyki i Architektury – analizy przestrzenne, badania, koncepcje, konkursy).
- * Środki inwestorów prywatnych (PPP) – (nowa zabudowa, nowe funkcje, mieszkania).

Mierniki realizacji programu:

- * Parametry ilościowe:
 - liczba i różnorodność opracowań analitycznych,
 - obszar (m², ha,) objęty opracowaniami,
 - liczba budynków, mieszkań, (m³), powierzchnia elewacji (m²),
 - poniesione nakłady (PLN).
 - * Parametry „społeczne” – do określenia.
 - * Socjologiczne.
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Niewystarczające środki finansowe.
 - * Niechęć w podejmowaniu współpracy ze strony Zarządów spółdzielni mieszkaniowych i innych partnerów.
-

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania, w tym w szczególności mieszkańcy osiedli.
 - * Spółdzielnie mieszkaniowe.
 - * Inwestorzy.
-

Koordynator programu:

Wydział Urbanistyki i Architektury

Współpraca:

- * Miejska Pracownia Urbanistyczna.
 - * Wydziały Urzędu Miasta Poznania.
 - * Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej.
 - * Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych.
-

Partnerzy zewnętrzni:

- * Stowarzyszenia (Stowarzyszenia Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, Towarzystwo Urbanistów Polskich).
- * Spółdzielnie Mieszkaniowe.
- * Samorządy Osiedlowe.
- * Wyższe Uczelnie.
- * Ogólnopolskie Stowarzyszenie Studentów Architektury.
- * Organizacje Pozarządowe.
- * Wspólnoty właścicieli i zarządcy budynków.
- * Inwestorzy.

KARTA STRATEGICZNA PROGRAMU

Nazwa programu:

nr programu: **13****Przestrzenie dla biznesu****Kontynuacja Planu Rozwoju
Miasta Poznania****Cele strategiczne:**

- Rozwój gospodarki innowacyjnej i podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej miasta.
(Obszar: Konkurencyjna gospodarka)
- Poprawa jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta.
(Obszar: Jakość życia)

Cele pośrednie:

- * Poprawa optymalnych warunków przestrzennych, infrastrukturalnych i prawno-administracyjnych dla przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem branż wysokich technologii, branż kreatywnych oraz sektora MŚP.
- * Wyeksponowanie i wzrost atrakcyjności wartościowych elementów przestrzeni Poznania.
- * Przekształcenia funkcjonalno-przestrzenne oraz rewaloryzacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych.

Cele programu:

- * Aktywizacja gospodarcza terenów inwestycyjnych (obszary przemysłowe i powojenne), poprzez:
 - a) zagospodarowanie atrakcyjnych inwestycyjnie terenów miasta,
 - b) uzbrojenie terenów w niezbędną infrastrukturę i stworzenie tym samym korzystnych warunków do inwestowania,
 - c) zahamowanie procesu degradacji wartościowych, historycznych układów urbanistycznych i architektury obszarów przemysłowych,
 - d) Przywrócenie ładu przestrzennego i architektonicznego dla obszarów przemysłowych i powojennych,
 - e) adaptację starych zasobów do nowych potrzeb, nadanie nowych funkcji społecznych i kulturalnych,
 - f) wzrost atrakcyjności okolicznych obszarów dla mieszkańców i inwestorów.
- * Wsparcie tworzenia nowych miejsc pracy:
 - a) stworzenie nowych miejsc pracy, a tym samym zmniejszenie bezrobocia,
 - b) podniesienie wartości PKB miasta.
- * Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta:
 - a) różnicowanie branżowe gospodarki miasta,
 - b) zwiększenie podaży usług,
 - c) podniesienie poziomu jakości usług.

Geneza, ogólny opis programu:

Z gospodarczego punktu widzenia przestrzeń jest dobrem rzadkim, stanowiącym jednocześnie element niezbędny do prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej. Dla podmiotów gospodarczych istotny jest nie tylko fizyczny rozmiar przestrzeni, na której prowadzą one swoją działalność, ale również jej ukształtowanie, położenie geograficzne i komunikacyjne, aktualna i dopuszczalna forma zagospodarowania, cena, wyposażenie, koszt użytkowania, sąsiedztwo, dostępność do zlokalizowanych na niej i poza nią zasobów oraz zagrożenia dla niej charakterystyczne.

Przedmiotem programu jest stworzenie warunków do wsparcia inwestycji w nowe technologie oraz aktywizacja zdegradowanych obszarów przemysłowych i powojennych zlokalizowanych na obszarze miasta. Program ten możliwy będzie do realizacji poprzez utworzenie nowej infrastruktury niezbędnej do lokowania przedsiębiorstw z tzw. branży nowych technologii oraz aktywizację społeczno-gospodarczą zdegradowanych terenów przemysłowych i powojennych. W ramach tworzenia nowej infrastruktury zrealizowany zostanie m.in. Poznański Park Techniczno-Przemysłowy, mający pełnić funkcję siedziby kilkudziesięciu przedsiębiorstw z szeroko pojętej branży ICT oraz gospodarczych m.in. stara gazownia, czyli zespół

zaniedbanych, lecz atrakcyjnych architektonicznie budynków, których aktywizacja zmierza do utworzenia ośrodka wspierania biznesu.

W wyniku programu polegającego na zagospodarowaniu atrakcyjnych terenów inwestycyjnych przewiduje się również wykształcenie regionów kreatywnej wiedzy zorientowanej na wysokie technologie, w szczególności technologie informacyjno-komunikacyjne oraz wysokospecjalistyczne usługi wspierania biznesu. Przestrzenny wymiar zachowań i rozmieszczenie tychże obszarów jest ściśle powiązane z procesami suburbanizacji oraz rewitalizacji przestrzeni miejskiej. Przedsiębiorstwa sektora kreatywnej wiedzy chętnie lokalizują się na terenach rewitalizowanych, a niektóre z nich wybierają atrakcyjne lokalizacje w strefie podmiejskiej, tworząc Specjalne Strefy Ekonomiczne. W zakresie tworzenia obszarów innowacyjnej gospodarki powołać można się na doświadczenia takich miast, jak: Monachium, Birmingham czy Helsinki, w których dawne tereny zdegradowane zostały przystosowane do wymagań stawianych przez przedsiębiorstwa związane z branżą nowych technologii.

Przekształcanie Poznania w miasto sprzyjające rozwojowi firm z sektora innowacyjnej gospodarki wymaga również ścisłego powiązania z jednostkami naukowo-badawczymi. Z tej przyczyny program wspierać będzie powstawanie wyspecjalizowanych instytucji umożliwiających transfer wiedzy oraz technologii i pobudzających przedsiębiorczość. Placówki tego typu pełnić będą przede wszystkim funkcje inkubatorów i punktów doradczych, przez co zwiększy się efektywność Poznania jako jednego z głównych ośrodków szkolnictwa wyższego w Polsce. Pełnemu wykorzystaniu potencjału miasta w tym zakresie służyć ma również rozwój współpracy z poznańskimi uczelniami, w szczególności w dążeniu do promowania postaw przedsiębiorczych wśród miejscowych absolwentów oraz pracowników naukowych.

Należy również podkreślić, że rozwój sektora opartego o sektor wysokich technologii w poznańskiej gospodarce wpisuje się zarówno w najważniejsze wyzwania rozwojowe zawarte w rządowym raporcie „Polska 2030: wyzwania rozwojowe”, (dotyczące przede wszystkim wzrostu konkurencyjności w oparciu o gospodarkę opartą na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego), jak i w wyzwania sformułowane przez zespół „Gospodarka i Nauka” w ramach opracowywanej Strategii Rozwoju Miasta Poznania, zgodnie z którą Poznań ma stać się:

- centrum uniwersyteckim o europejskim znaczeniu,
- miastem nowoczesnych przedsiębiorstw, zdolnych do konkurowania na rynku globalnym,
- miastem atrakcyjnym dla ludzi o wysokich kwalifikacjach, kreatywnych, aktywnych i przedsiębiorczych.

Realizacja programu ma przyczynić się do zakładanego we wspomnianym raporcie „Polska 2030” wzrostu międzynarodowego znaczenia Poznania w europejskiej sieci metropolii, a sektor kreatywny może być jednym z ważniejszych impulsów tego wzrostu.

Wyeksponowanie poznańskich, historycznych obiektów przemysłowych przyczynia się również do tworzenia atrakcyjnych kulturowo przestrzeni publicznych, skierowanych przede wszystkim do mieszkańców aglomeracji. W tym celu przewiduje się zagospodarowanie na cele kulturalne obiektów znajdujących się w centrum miasta, wśród których wymienić m.in. teren starej gazowni oraz dawną rzeźnię przy ulicy Garbary.

Planowane działania/projekty:

Działania inwestycyjne:

Przygotowanie uzbrojonych terenów inwestycyjnych:

1. Specjalna Strefa Ekonomiczna:

- opracowanie Studium Wykonalności – Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej Poznania poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obszarze Poznańskiego Centrum Logistycznego Franowo-Żegrze,
- opracowanie Raportu o oddziaływaniu na środowisko – Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej Poznania poprzez uzbrojenie terenów inwestycyjnych w obszarze Poznańskiego Centrum Logistycznego Franowo-Żegrze,
- opracowanie biznesplanu dla uzbrajanych terenów inwestycyjnych na obszarze Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, podstrefa Poznań,
- uzbrojenie i skomunikowanie terenów na obszarze Żegrze – Franowo, w tym objętych podstrefą Kostrzyńsko-Słubickiej Strefy Ekonomicznej.

2. Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy:

- rozbudowa Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego, w tym budowa nowych modułów w rejonie ul. 28 Czerwca 1956 r.,
- rozszerzenie PPTP w oparciu o nowe tereny włączane w jego obręb, zgodnie z wizją rozwoju parku (w ramach parku rozproszonego).

3. Przestrzeń kulturalno-biznesowa Stara Gazownia:
 - rewitalizacja obszaru poprzemysłowego obejmującego teren starej gazowni z przeznaczeniem na funkcje usługowo-handlowo-kulturalne (w tym głównie instytucje otoczenia biznesu).
4. Inne:
 - a) odnowa obiektów, układów przestrzennych i założeń architektonicznych na wybranych obszarach.
 - b) zagospodarowanie przestrzeni poprzemysłowej w Śródmieściu.

Działania nieinwestycyjne:

Obszary poprzemysłowe i powojkowe:

- a) prace badawcze i inwentaryzacyjne,
- b) koncepcje i programy funkcjonalne.

Inne:

- a) opracowanie diagnozy dotyczącej zapotrzebowania przez inwestorów lokalnych i ponadregionalnych na tereny inwestycyjne w Poznaniu,
- b) przygotowanie oferty nieruchomości Miasta Poznania, dostosowanej do potrzeb przedsiębiorców, która uwzględniałaby także nowe rozwojowe lokalizacje dla firm już działających w Poznaniu,
- c) program ulg w podatku od nieruchomości dla inwestorów w ramach programu pomocy publicznej na lata 2008-2013:
 - program pomocy „de minimis” dla przedsiębiorców inwestujących na obszarze Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego,
 - program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców inwestujących na obszarze całego miasta.
- d) działania mające na celu polepszenie współpracy między przedsiębiorcami a uczelniami i instytucjami naukowo-badawczymi,
- e) działania mające na celu polepszenie współpracy „miasto-uczelnia” w zakresie przyciągania innowacyjnych inwestycji,
- f) przeprowadzenie analizy/badania satysfakcji inwestorów,
- g) wspieranie powstawania parków biznesowych i przemysłowych,
- h) marketing inwestycyjny Poznania.

Główne zadania w wymienionych projektach:**1) Specjalna Strefa Ekonomiczna:**

- a) zagospodarowanie i uzbrojenie terenów ustanowionej na obszarze 55 ha w dzielnicy Franowo-Żegrze specjalnej strefy ekonomicznej przeznaczonej dla innowacyjnych firm,
- b) utworzenie Centrum Obsługi Inwestorów (możliwe w obrębie podmiotu zarządzającego strefą).

2) Poznański Park Technologiczno-Przemysłowy:

- a) budowa trzech segmentów nowego PPTP w istniejącej lokalizacji przy ul. 28 Czerwca 1956 r. Po zakończeniu realizacji projektu udostępnionych zostanie około 16 tysięcy metrów kwadratowych wysokiej klasy powierzchni biurowej,
- b) utworzenie inkubatora przedsiębiorczości na powierzchni około 300-500 m², wyodrębnionej z części biurowej PPTP. Rozbudowa PPTP o kompleks 3 budynków umożliwi utworzenie inkubatora w jednym z budynków obecnie istniejących (o niższych parametrach, jednak przy znacząco niższych kosztach najmu dla nowo powstających przedsiębiorstw – klientów inkubatora),
- c) stopniowy proces włączania w struktury PPTP nowych terenów (w tym poprzemysłowych) ich rewitalizacja i komercjalizacja. Podobnie jak w przypadku pilotażowego obiektu (budynek nr 398) przy ul. 28 Czerwca 1956 r.,
- d) utworzenie Centrum Transferu Technologii (np. z wykorzystaniem zasobów PPTP, przy udziale uczelni wyższych, zaproszenie do współpracy istniejących i nowych najemców PPTP).

3) Przestrzeń kulturalno-biznesowa Stara Gazownia:

- a) przygotowanie i uchwalenie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego,
- b) działania w celu promocji miejsca, takie jak np. cykliczne imprezy masowe, happeningi, konkursy promocyjne,
- c) budowa, remonty, adaptacje i modernizacje obiektów poprzemysłowych znajdujących się na terenie starej gazowni pod funkcje usługowo-handlowe, gastronomię, kulturę, usługi okołobiznesowe, turystyczne,
- d) kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych na terenie starej gazowni pod funkcje kultury, sportu i rekreacji,
- e) budowa i remont wewnętrznego układu komunikacyjnego wraz z budową parkingów, w tym podziemnych,

- f) Rekultywacja terenu; wyburzenia obiektów na potrzeby lokalizacji nowych funkcji,
- g) Budowa dróg dojazdowych do terenu starej gazowni; budowa i remonty pozostałej infrastruktury sieciowej.

4) Prace badawcze i inwentaryzacyjne:

Wykonanie opracowań prowadzących do:

- a) wyboru obszarów dla realizacji programu,
- b) wskazania powiązań z innymi projektami.

5) Konceptje i programy funkcjonalne:

Wykonanie opracowań prowadzących do:

- a) określenia projektów i zadań w ramach wyspecyfikowanych obszarów,
- b) opracowania programów funkcjonalno-użytkowych,
- c) określenia oddziaływania ekonomicznego i społecznego.

6) Odnowa obiektów, układów przestrzennych i założeń architektonicznych na wybranych obszarach:

- a) renowacja i modernizacja oraz integracja funkcjonalno-przestrzenna z otoczeniem,
- b) adaptacja przestrzeni i budynków do nowych funkcji,
- c) prace konserwatorskie i restauratorskie.

7) Zagospodarowanie przestrzeni poprzemysłowej w Śródmieściu:

Działania stymulujące przekształcanie terenów poprzemysłowych:

- a) dawna rzeźnia przy ul. Garbary:
 - przygotowanie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
 - przygotowanie niezbędnych elementów infrastruktury, w tym układu komunikacyjnego,
 - działania w celu promocji miejsca, takie jak np. cykliczne imprezy masowe, happeningi, konkursy promocyjne.
- b) Elektrociepłownia Garbary.
 - przygotowanie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
 - przygotowanie niezbędnych elementów infrastruktury, w tym układu komunikacyjnego,
 - działania w celu promocji miejsca, takie jak np. cykliczne imprezy masowe, happeningi, konkursy promocyjne,
- c) Wolne Tory i ZNTK,
 - przygotowanie spójnej koncepcji zagospodarowania terenu, a dla obszaru ZNTK przygotowanie i uchwalenie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego,
 - przygotowanie niezbędnych elementów infrastruktury, w tym układu komunikacyjnego,
 - działania w celu promocji miejsca, takie jak np. cykliczne imprezy masowe, happeningi, konkursy promocyjne.

Zgodność założeń programu z dokumentami strategicznymi regionu i kraju:

- * Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015.
 - * Narodowa Strategia Spójności 2007-2013.
 - * Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020.
 - * Plan Strategiczny Ministerstwa Gospodarki.
 - * Kierunki zwiększania innowacyjności gospodarki na lata 2007-2013.
-

Powiązanie z innymi programami Strategii:

- * Akademicki i Naukowy Poznań.
 - * Cyfrowy Poznań.
 - * Czysty Poznań.
 - * Kulturalny Poznań.
 - * Metropolitalny Poznań.
 - * Śródmiejskie rynki i place.
 - * Wiedza dla biznesu.
-

Powiązanie z politykami branżowymi, strategiami szczegółowymi, programami uchwalonymi przez RMP:

- * Miejski Program Rewitalizacji dla Miasta Poznania – druga edycja, Uchwała RMP z dnia 24 października 2006 r.
-

Efekty realizacji programu:

- * Aktywizacja społeczno-gospodarcza terenów poprzemysłowych i powojaskowych.
 - * Wzrost liczby nowych przedsiębiorstw (szczególnie w sektorze usług wysoko rozwiniętych).
 - * Uporządkowanie przestrzeni miejskiej objętej programem.
-

Potencjalne źródła finansowania, w tym zewnętrznego:**W ramach funduszy UE:**

- * Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.
- * Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka.
- * Program Operacyjny Kapitał Ludzki.
- * Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny.
- * Inicjatywa Wspólnotowa Jessica.

Inne:

- * Partnerstwo Publiczno-Prywatne.
 - * Ministerstwo Kultury.
 - * Budżet miasta.
 - * Kapitał prywatny.
-

Mierniki realizacji programu:

- * Liczba firm inwestujących na obszarach objętych programem.
 - * Nowe miejsca pracy na obszarach objętych programem.
 - * Powierzchnia zaktywizowanych terenów poprzemysłowych i powojaskowych.
 - * Liczba nowo powstałych instytucji otoczenia biznesu.
-

Ryzyko realizacji programu:

- * Nakłady inwestycyjne – dopiero szczegółowe kosztorysy realizacji projektów umożliwią oszacowanie ryzyka.
- * Realizacja programu wymaga szerokiej współpracy z różnego rodzaju podmiotami, oraz jednostkami miejskimi, które kierować się będą własnym interesem i realizacją własnych celów. Rozpoznanie kompetencji sprawić może, że realizacja zapisanych celów obciążona będzie pewnym ryzykiem.
- * Realizacja części projektów uzależniona jest od bieżącej sytuacji finansowej Miasta.

- * Realizacja projektu „Stara Gazownia” obarczona jest bardzo dużym ryzykiem, związanym z problemami prawno-własnościowymi.
- * Problemy organizacyjno-techniczne – wynikające np. z ewentualnych ograniczeń w zagospodarowaniu, np. ze skażeń przemysłowych.

Beneficjenci:

- * Mieszkańcy Poznania.
- * Przedsiębiorcy – mikroprzedsiębiorstwa.
- * MŚP.
- * Duże przedsiębiorstwa.
- * Przedsiębiorstwa działające w obrębie SSE.
- * Instytucje otoczenia biznesu.
- * Instytucje kultury.
- * Jednostki naukowe.
- * Szkoły wyższe.
- * Organizacje pozarządowe.
- * Partnerzy społeczni i gospodarczy.

Koordynatorzy programu:

- * Biuro Koordynacji Projektów.
- * Miejska Pracownia Urbanistyczna.

Współpraca:

- * Wydział Urbanistyki i Architektury.
- * Miejski Konserwator Zabytków.
- * Wydział Działalności Gospodarczej.
- * Wydział Gospodarki Nieruchomościami.
- * Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.
- * Wydział Ochrony Środowiska.
- * Wydział Kultury i Sztuki.
- * Biuro Obsługi Inwestorów i Promocji Inwestycji.
- * Biuro Nadzoru Właścicielskiego.
- * Biuro Obsługi Inwestorów i Promocji Inwestycji.
- * Zarząd Komunalnych Zasobów Mieszkaniowych.
- * Wielkopolskie Centrum Wspierania Inicjatyw.
- * Zarząd Dróg Miejskich.

Partnerzy zewnętrzni:

- * Ministerstwo Gospodarki.
- * Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- * Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.
- * Przedsiębiorcy.
- * Stowarzyszenia i izby gospodarcze.
- * Właściciele i zarządcy nieruchomości.
- * Wyższe uczelnie.
- * Organizacje i instytucje kultury.